

Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2025

Udgivet marts 2025

Vejledning om grundbetaling og
tilskudsberettigede arealer 2025

Denne vejledning er udarbejdet af
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og
Vandmiljø i 2025

Foto: Colourbox
© Styrelsen for Grøn Arealomlægning og
Vandmiljø

Ministeriet for Grøn Trepert
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og
Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@sgav.dk
www.sgav.dk

ISBN: 978-87-85311-01-6

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

Indhold

ÆNDRINGER TIL VEJLEDNING	9
1. KORT OM ORDNINGEN	10
1.1 Hvem kan søge ordningen?	10
1.2 Hvor stort er tilskuddet?	10
1.3 Hvad er formålet med ordningen?	11
1.4 Du skal overholde krav om konditionalitet	11
1.5 Siden sidst	12
2. SÅDAN ER ÅRSHJULET	15
2.1 Hvad er fristerne i ansøgningsåret?	16
2.1.1 Ansøgningsfrist	16
2.1.2 Ændringsfrist	16
2.1.2.1 Frist for at sende ændringer til markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken	17
3. SÅDAN SØGER DU ORDNINGEN	18
3.1 Hvad skal du som ansøger leve op til?	18
3.1.1 Du skal være aktiv landbruger	18
3.1.1.1 40 ha	19
3.1.1.2 Tilskud på højest 5.000 EUR i det foregående tilskudsår	20
3.1.1.3 Tilmelding til gødningsregisteret og certificering til økologisk jordproduktion	20
3.1.1.4 Projektarealer	21
3.1.1.5 Ny landbruger	22
3.1.1.6 Plejetilskud	22
3.1.1.7 Dødsboer	22
3.1.2 Du skal have rådighed over arealerne ved ansøgningsfristen	22
3.1.2.1 Arealer du forpagter eller har brugsret til	23
3.1.3 Du skal leve op til disse kriterier for at få udbetalt dit tilskud	23
3.2 Du sender din ansøgning via fællesskemaet	23
3.3 Du skal indberette alle arealer i dit fællesskema	23
4. HVAD SKAL AREALERNE LEVE OP TIL FOR AT VÆRE ET LANDBRUGSAREAL?	25
4.1 Dine arealer skal have disse størrelser	25

4.1.1	Minimum 2,00 ha	25
4.1.2	Minimum 0,30 ha sammenhængende arealer	26
4.2	Sådan definerer vi landbrugsarealer	26
4.2.1	Omdriftsarealer	26
4.2.1.1	Sådan tjekker du dit areals græsstatus:	28
4.2.2	Permanente græsarealer	29
4.2.3	Permanente afgrøder	29
4.3	Hvad er landbrugsaktivitet?	29
4.3.1	Produktion af en afgrøde	29
4.3.2	Arealer uden produktion skal du opretholde i landbrugsmæssig stand	30
4.4	Er arealer med andre aktiviteter end landbrug berettiget til tilskud?	30
4.4.1	Landbrugsaktiviteten må ikke være væsentlig hæmmet af andre aktiviteter	30
4.4.2	Andre aktiviteter end landbrug	31
4.4.3	Hvilke aktiviteter er tilladte i kortere perioder?	32
4.4.3.1	Varig ekspropriation	33
4.4.4	Hvilke aktiviteter er tilladte i længere perioder?	33
4.4.5	Hvilke aktiviteter er tilladte uden tidsmæssig begrænsning?	33
4.4.6	Permanent vandlidende arealer	34
4.4.7	Veje, kørespor og trampestier	34
4.4.7.1	Særlige kriterier for kørespor, gange m.v. på visse planteskolearealer og arealer med permanente afgrøder	35
4.4.7.2	Trampestier	35
4.4.8	Arealer med solceller	36
4.5	Det skal du gøre, hvis der er oplysninger i dit fællesskema, som ikke er korrekte	36
4.5.1	Sådan trækker du marker ud af din ansøgning	36
4.5.2	Hvornår kan du ændre afgrødekode?	37
5.	HVILKE AREALER KAN DU MODTAGE GRUNDBETALING FOR?	38
5.1	Generelt for alle landbrugsarealer og hyppigste afgrøder	38
5.2	Arealer med flerårige kulturer	38
5.3	Landbrugsarealer med græs	38
5.3.1	Hvornår er et græsareal permanent græs?	39
5.3.2	Forpligtelser for arealer med græs	39
5.4	Arealer med brak	39
5.4.1	Hvad gælder for arealer med brak?	40
5.4.2	Slåningsbrak	42
5.4.2.1	Afgrødekode '310 Brak, slåning'	42
5.4.2.2	Regler for marker med slåningsbrak	43
5.4.3	Blomsterbrak	43
5.4.4	Bestøverbrak	44
5.4.5	Arealer med andre blomsterblandinger	46
5.4.6	Omlægning af braklagte arealer	46
5.5	Arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer	47
5.6	Arealer med industrihamp	47

5.6.1	Tilladelse til at dyrke industrihamp	48
5.7	Arealer med permanente afgrøder	48
5.7.1	Forpligtelser for lavskov	49
5.7.1.1	Forpligtelser for stævning	49
5.7.1.2	Forpligtelser for antal træer pr. ha	50
5.7.1.3	Forpligtelse for arbejdsareal og anlæg af spor og gange	50
5.7.2	Forpligtelse for frugttræer og -buske	50
5.7.3	Forpligtelse for røgræs	51
5.8	Skovlandbrug	51
5.8.1	Hvilke afgrøder må være på arealet?	51
5.8.2	Hvordan skal arealet være indrettet?	52
5.8.3	Hvilke aktivitetskrav gælder på arealer med skovlandbrug?	53
5.8.4	Hvordan indberetter jeg arealet i fællesskemaet?	53
5.8.5	Ikke-produktive elementer og arealer kan udlægges på arealer med skovlandbrug	54
5.8.6	Oversigt over muligheder for tilskud til arealer med træer og buske	54
5.9	Paludikultur	55
5.10	Småbiotoper	56
5.10.1	Hvad er en småbiotop?	56
5.10.1.1	Generelt for småbiotoper	57
5.10.2	Småbiotoper i grundbetalingsordningen	60
5.10.3	Vær opmærksom på anden lovgivning, når du udlægger småbiotoper	60
5.11	Markkrat	61
5.11.1	Hvornår er et markkrat tilskudsberettiget til grundbetaling?	61
5.12	GLM-landskabelementer	62
5.13	Forskellige typer af bræmmer	63
5.13.1	Vandløbsbræmmer (3-metersbræmmer)	63
5.14	Grundbetaling til projektarealer (vand-, natur-, klima- og skovprojekter)	63
5.14.1	Generelle kriterier	64
5.14.1.1	Hvordan ved du, at arealet lever op til forpligtelsen om minimum én tilskudsudbetaling i 2015-2024 og frem?	64
5.14.1.2	Hvilke projekter og tilsagn skal der være på arealet?	64
5.14.1.3	Hvordan indberetter du et areal i fællesskemaet?	65
5.14.1.4	Hvornår kan du indberette et areal i fællesskemaet?	65
5.14.2	Direktivimplementerende vand-, natur- og skovprojekter	66
5.14.2.1	Hvilke miljøtilsagn og projektstøtteaftaler for minivådområder og skovrejsning er medvirkende til gennemførsel af vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektiverne?	66
5.14.2.2	Hvornår er græsarealer med tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer berettiget til 'grundbetaling til projektarealer'?	67
5.14.2.3	Hvilke vand-, natur- og skovprojekter uden tilsagnsaftaler ved Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er medvirkende til gennemførsel af vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektiverne?	68
5.14.2.4	Det gør du, hvis et areal mangler i korttemaet "Vand-, natur- og skovprojekter 2025"	69
5.14.2.5	Forpligtelse om landbrugsaktivitet på arealer i direktivimplementerende vand-, natur- og skovprojekter	70
5.14.3	Nationale ordninger for drivhusgasreduktion	70

5.14.3.1	Forpligtelse om landbrugsaktivitet på arealer berørt af nationale ordninger for drivhusgasreduktion	71
5.14.4	Skovrejsningstilsagn.....	71
5.14.4.2	Forpligtelse om landbrugsaktivitet på arealer omfattet af skovrejsningstilsagn.....	72
5.14.4.3	Arealer med skovrejsningstilsagn, der er udløbet.....	72
5.14.5	Miljøtilsagn med en forpligtelse, der medfører udtagning af arealet og arealer med engangskompensation i klimaprojekter med CO2-effekt.....	73
5.14.5.1	Forpligtelse om landbrugsaktivitet på arealer omfattet af miljøtilsagn	74
5.14.5.2	Arealer med miljøtilsagn, der er udløbet	74
6.	NÅR DU SKAL TEGNE DINE MARKER IND	75
6.1	Du skal tegne alle de landbrugsarealer ind, du råder over på bedriften	75
6.1.1	Sådan tegner du landbrugsarealer ind, som ikke bliver slået, afgræsset eller dyrket	75
6.1.2	Arealer, du kan tegne ind uden for markblok	76
6.1.3	Sådan indtegner du marker i en markblok med typen "Permanent græs" (PGR).....	76
6.2	Hvis din mark har overlap med andre ansøgers mark	77
6.2.1	Du kan ikke have overlap med andre ansøgers mark på fælles græsningsarealer	78
6.3	Husk at indberette din mark korrekt som omdrift eller permanent græs	78
6.3.1	Ikke alle permanente græsurealer er i korttemaet for permanent græs.....	78
6.4	Sådan får du rettet fejl i korttemaerne for græs, så du kan indberette korrekt næste år .	79
6.5	Sådan bliver dit tilskud påvirket af markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken	79
6.5.1	Det er dit ansvar, at du søger tilskud til det korrekte areal.....	79
6.5.2	Du kan kun få tilskud til arealer, der er registreret som tilskudsberettigede	79
6.5.3	Derfor er arealet registreret med "Ingen GB" eller "Fradrag grundbetaling"	80
7.	SØRG FOR, AT MARKBLOKKE OG DE KORTTEMAER, SOM OPDATERES SAMMEN MED MARKBLOKKEN, ER KORREKTE	82
7.1	Hvornår skal du sende forslag om ændring af markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken?	82
7.1.1	Disse arealer skal du ikke sende forslag om ændring til.....	83
7.1.1.1	Du kan ikke få lagt omdrift og permanent græs i samme markblok	83
7.1.2	Sådan sender du forslag om ændring af markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken.....	83
7.1.3	Vi opdaterer markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken...	84
7.2	Hvad er markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken?	84
7.2.1	Hvad er markblokke, og hvad bruges de til?	84
7.2.1.1	Markblokgrænserne skal følge grænser, som ses på luftfotoet	84
7.2.2	Hvilke korttemaer opdateres sammen med markblokken, og hvad bruges de til?	85
7.3	Sådan fastsætter vi tilskudsprocenten på markblokke med typen permanent græs	85
7.3.1	Småbiotoper i markblokke af typen permanent græs	86
8.	HVILKE TILSKUD KAN DU SØGE TIL SAMME AREAL?.....	88
8.1	Sammenhæng til andre ordninger	88

8.2	Sammenhæng med konditionalitet (GLM-krav og lovgivningsbestemte forvaltningskrav)	88
-----	---	----

9. KONTROL OG ADMINISTRATIVE SANKTIONER 90

9.1 Kontrol 90

9.2 Administrative sanktioner 91

9.2.1 Hvis du indsender en ansøgning om tilskud for sent 91

9.2.2 Hvis du ikke indberetter alle bedriftens landbrugsarealer 92

9.2.3 Hvis der er betingelser under grundbetalingsordningen, som ikke er opfyldt 92

9.3 Eksempel på administrativ sanktion 94

10. BØDER OG STRAFBARE FORHOLD 95

10.1 Svindel med tilskudsberettigelse og misbrug af tilskud 95

11. UDBETALING AF TILSKUD 96

11.1 Hvornår bliver tilskuddet udbetalt? 96

11.2 Sådan beregner vi tilskudssatsen 96

11.3 Transport af tilskud 96

11.3.1 Indberetning til Skat 96

11.4 Udbetaling efter endt sagsbehandling 96

11.5 Hvornår får du nedsat tilskuddet? 97

11.5.1 Nedsættelse af individuelle ordningssager 97

11.5.2 Hvis din ansøgning er forsinket 97

11.5.3 Hvis du ikke indberetter alle arealer, bliver dit tilskud sat ned 97

11.5.4 Finansiell disciplin 98

11.6 Hvis du uberettiget får udbetalt tilskud 98

12. ANDRE REGLER, DU SKAL KENDE 100

12.1 Husk nationale bestemmelser ved etablering af småbiotoper 100

12.2 Svig med og misbrug af tilskud 100

12.3 Omgåelse af kriterier og forpligtelser 101

12.4 Force majeure og ekstraordinære omstændigheder 101

12.4.1 Force majeure og ekstraordinære omstændigheder under grundbetalingsordningen 102

12.5 Vi indsamler og behandler dine data 103

12.6 Hvis du vil klage over en afgørelse fra os 103

13. RETSGRUNDLAG 104

13.1	EU-regler.....	104
13.2	Danske regler	104
14.	BILAG 1: AFGRØDER I KOMBINATION MED SKOVLANDBRUG.....	105
15.	BILAG 2: ORDNINGER, DU KAN KOMBINERE MED IKKE-PRODUKTIVE ELEMENTER OG AREALER.....	112

Ændringer til vejledning

Nedenfor fremgår ændringer til vejledninger med angivelse af, hvilken version justeringen er foretaget i

Afsnit:	Opdatering:	Version:
3.1.1, 3.1.1.3 og 3.1.1.6	Som følge af en bekendtgørelsesændring vedrørende især mindstearealer er nogle afsnit i vejledningen blevet justeret. Grundbetalingsbekendtgørelsen for 2025 blev ændret med virkning fra den 31. januar 2025. Det fremgår nu af vejledningens afsnit 3.1.1. og 3.1.1.3. om aktiv landbruger-reglerne, at en erhverver for opnå status som aktiv landbruger skal tilmelde sig Register for Gødningsregnskab fra overdragelsesdagen eller sørge for at søge om økologi-certificering senest samtidig med overdragelsen. Det er herudover specificeret, at du ikke behøver at opfylde kriterie 1-5, hvis du <i>udover din ansøgning</i> om grundbetaling har tilsagn til pleje af græs- og naturarealer.	Marts 2025
4.1.1. og 12.4.	Som følge af en bekendtgørelsesændring vedrørende især mindstearealer er nogle afsnit i vejledningen blevet justeret. Grundbetalingsbekendtgørelsen for 2025 blev ændret med virkning fra den 31. januar 2025. Afsnit 4.1.1. og 12.4. er justeret, fordi det ikke længere udgør et kriterie, at ansøger råder over et areal på mindst 2 tilskudsberettigede ha, hvor både kriterier og forpligtelser er opfyldt. Ansøger skal herefter have et godkendt, ansøgt areal på mindst 2 ha, hvor alle kriterier er opfyldt.	Marts 2025
5.8.6 til 5.14.5.	Formateringsfejl rettet vedr. tabeller.	Marts 2025
5.11 og 5.11.1	Mindre præciseringer vedr. markkrat, således at det fremgår tydeligere, at for at fastholde grundbetalingen til markkrat skulle de både være omkranset af omdriftsareal i 2022 og være anvendt til opfyldelse af GLM8 enten i 2023 eller 2024.	Marts 2025
5.14.2.1	Det er tilføjet oplysning om, at mulighed for at søge om restudbetaling for 20-årige tilsagn ikke har betydning for, om der fortsat kan modtages grundbetaling til arealerne, også selvom arealerne ikke opfylder de almindelige støttebetingelser.	Marts 2025
5.14.2.2.	Der er foretaget mindre justeringer til afsnittet med en henvisning til vejledning om tilskud til pleje af græs- og naturarealer tilsagnstype 67 og 69	Marts 2025
5.14.2.5.	Det er tilføjet, at hvis der skal foretages en konkret og individuel vurdering, i forhold til om et projektareal helt kan undtages fra aktivitetskravet pga. projektets formål, skal dette grundigt beskrives i en 'Erklæring om grundbetaling til projektarealer', der vedhæftes årets Fællesskema inden for ændringsfristen.	Marts 2025

1. Kort om ordningen

Grundbetaling skal sikre indkomst i landbrugserhvervet i form af et årligt tilskud pr. tilskudsberettiget ha.

Denne vejledning beskriver rammerne for, hvem der kan få grundbetaling og hvad ansøgerne skal gøre for at få grundbetaling, herunder de kriterier og forpligtelser som skal overholdes. Vejledningen giver endvidere et overblik over, hvilke arealer, der defineres som landbrugsarealer, samt forpligtelsen til at udøve en landbrugsaktivitet. Kriterierne og forpligtelserne er vigtige at leve op til, hvis du ønsker at opnå grundbetaling, tilskud til bio-ordninger, ø-støtte, ko-præmie, slagtepræmie og tilskud til arealer med stivelseskartofler.

1.1 Hvem kan søge ordningen?

Alle landbrugere har mulighed for at få grundbetaling, hvis de lever op til kriterierne om aktiv landbruger og derudover råder over mindst 2,00 ha landbrugsareal og i øvrigt lever op til de kriterier og forpligtelser, der gælder for ordningen. Både privatpersoner og virksomheder kan søge om grundbetaling, ø-støtte og tilskud til arealer med stivelseskartofler.

For at kunne modtage grundbetaling skal du sende en ansøgning til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø ved at udfylde et fællesskema. Du skal også bruge dine arealer landbrugsmæssigt ved at udføre landbrugsaktiviteter eller opretholde arealerne i en landbrugsmæssig stand hvert år, så arealerne til enhver tid er egnede til at blive dyrket eller afgræsset. Der er visse undtagelser, hvor du ikke behøver at bruge dine arealer landbrugsmæssigt, som f.eks. småbiotoper, og hvis dine landbrugsarealer indgår i direktivimplementerende projekter mv., der medfører, at det ikke længere er muligt at udføre landbrugsaktiviteter.

Du sender dit fællesskema via vores Tast selv: <https://lbst.dk/tilskud/tast-selv>

1.2 Hvor stort er tilskuddet?

Tilskuddet er ca. 1.800 kr. pr. ha beregnet ud fra et forventet tilskudsberettiget areal i 2025.

Tilskuddets endelige sats afhænger af eurokursen samt hvor mange tilskudsberettigede arealer, landbrugere søger til under ordningen, og hvor mange midler, der overføres til bio-ordninger og projektstøtteordninger.

Alle landbrugere, der søger tilskud under ordningen, og som lever op til kriterierne og forpligtelserne, vil få udbetalt tilskud. Tilskuddet kan derved variere afhængig af, hvor mange tilskudsberettigede arealer, der indgår i ordningen.

Tilskudsbudgettet for grundbetaling kan yderligere variere, idet det kan blive forhøjet med op til 5 pct. ved underansøgning, ligesom det kan blive nedsat ved overansøgning. Hvorvidt tilskuddet falder eller stiger, afhænger af omfanget af tilskudsberettigede arealer til bio-ordninger. I tilfælde af overansøgning på bio-ordninger kan midler flyttes fra grundbetaling til bio-ordninger. Det forventes, at de endelige satser kan udmeldes af styrelsen i 4. kvartal af ansøgningsåret.

Grundbetalingsordningen er fastsat gennem EU's fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget.

1.3 Hvad er formålet med ordningen?

Formålet med ordningen er at yde en grundlæggende indkomststøtte til landbrugserhvervet, der sikrer en økonomisk bæredygtig landbrugsproduktion ved at sikre forsyninger af fødevarer samtidig med, at der tages hensyn til miljø, klima og biodiversitet.

Når du modtager grundbetaling, kan du også søge tilskud til andre ordninger. Du kan søge bio-ordninger, ko-præmie, slagtepræmie for kvier, tyre og stude, tilskud til arealer med stivelseskartofler og ø-støtte. Derudover vil flere arealordninger med eksisterende tilsagn kunne fastholde grundbetaling, selvom tilsagnet eller forpligtelserne i ordningen medfører, at du ikke længere kan leve op til grundbetalingsbekendtgørelsens forpligtelser for arealet.

1.4 Du skal overholde krav om konditionalitet

Alle landbrugere, der modtager grundbetaling, skal leve op til en række konditionalitetskrav, som skal være opfyldt for at kunne modtage det fulde tilskud. Konditionalitet omfatter national lovgivning om miljø-, folke-, dyre- og plantesundhed og dyrevelfærd, samt regler for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM). Derudover indføres social konditionalitet fra 1. januar 2025, der omhandler overholdelse af arbejdsmiljøregler.

Det er den landbruger, der søger om tilskud, som er ansvarlig for, at kravene om konditionalitet bliver overholdt i hele kalenderåret og på hele bedriften. Hvis du ikke overholder kravene om konditionalitet, kan tilskuddet blive nedsat, også selvom alle kriterier og forpligtelser under grundbetalingsordningen er overholdt. Det gælder også for andre tilskudsordninger end grundbetaling.

Du skal overholde konditionalitetskravene på alle bedriftens landbrugsarealer og for alle husdyr, uanset om du søger om tilskud til arealerne eller ej.

Vær især opmærksom på konditionalitetskrav, som du skal overholde, der har direkte indvirkning på, hvordan du kan bruge dine arealer. Se oversigt over GLM-krav i tabel 1.1. på næste side.

TABEL 1.1. GLM-krav, du skal være opmærksom på, når du søger grundbetaling.

I tabellen kan du se en oversigt over GLM-krav, som du skal være opmærksom på, når du søger grundbetaling.

GLM 1	Opretholdelse af permanente græsarealer
GLM 2	Beskyttelse af vådområder og tørvejorde
GLM 3	Forbud mod afbrænding af afgrødestub på omdriftsmarker
GLM 4	3-metersbræmmer langs søer og vandløb
GLM 5	Pløjeforbud på jorderosionsfølsomme områder
GLM 6	Jorddække i perioder med særlig risiko for forringelse af jordens dyrkningsmæssige potentiale
GLM 7	Afgrøderotation på omdriftsjord
GLM 8	Bevarelse af landskabstræk og forbud mod beskæring
GLM 9	Beskyttelse af permanent græs i miljøsårbare områder
GLM 10	Mindsteandel af ikke-produktive elementer og arealer på bedriftens omdriftsareal

[Du kan læse mere om GLM-krav i Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet.](#)

[Du kan læse mere om social konditionalitet på vores hjemmeside: Social konditionalitet - Landbrugsstyrelsen](#)

1.5 Siden sidst

Nyt styrelsesnavn

Væsentlige dele af Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen er blevet til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø under Ministeriet for Grøn Trepert. Vi arbejder i øjeblikket på at få ændret til vores nye styrelsesnavn alle steder i vores kommunikation.

De dele af GLM 8 -kravet, som handler om mindsteandel af ikke-produktive elementer og arealer på bedriftens omdriftsarealer udgår pr. 1. januar 2025 og afløses af et supplerende GLM 10 krav

Fra og med 2025 gælder 4 pct. kravet under GLM 8, delkrav 2 ikke længere. I stedet gælder et tilsvarende GLM 10 krav, hvorefter du skal sikre dig, at der er udlagt mindst 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer på bedriftens omdriftsarealer.

Du skal være opmærksom på, at der fortsat gælder krav under GLM 8 om, at GLM-landskabselementerne søer og fortidsminder skal fastholdes og vedligeholdes, og at der ikke må ske beskæring af træer og buske i fuglenes ynglesæson.

GLM 10 slåningsbrak fastholdes ikke som omdriftsareal og tæller derfor med som græs i forhold til permanent græs

I forlængelse af fjernelsen af 4 pct. kravet under GLM 8, delkrav 2, er det ifølge en afklaring fra Europa-Kommissionen ikke længere muligt at sikre, at brakarealer, der indgår i opfyldelsen af GLM 10, fastholdes som omdriftsareal. Brakarealer kan derfor ikke længere pause arealets græsstatus, hvis de indgår i opfyldelsen af GLM 10 kravet, hvorfor arealerne efter det 5. år med græs vil blive til permanent græs. Det vil sige, at arealer, der har en græsstatus på 5. år forud for 2025, ikke kan anmeldes som GLM 10 slåningsbrak i 2025. Læs mere i afsnit 4.1.2., hvor du også kan se, hvordan du tjekker dit areals græsstatus i IMK.

Registrerede markkrat, der indgik i opfyldelsen af 4 pct. kravet i 2024, kan fortsat blive tilskudsberettigede til grundbetaling i 2025

Markkrat, der blev anvendt til at opfylde 4. pct. kravet i 2024, kan fortsat blive tilskudsberettigede til grundbetaling, hvis markkrattet opfylder kriterierne og forpligtelserne herom – se afsnit 5.11., der er opdateret. De registrerede markkrat kan indgå i opfyldelsen af GLM 10 og skal være mindst 10 meter brede.

Markbræmmer udgår og kan i stedet anmeldes som brak

Markbræmmer udgår som et ikke-produktivt element, der gives tilskud til under grundbetaling. Hvis du tidligere har registreret markbræmmer på dine arealer, kan du fremover bl.a. anmelde dem som brak, enten som slåningsbrak, blomsterbrak eller bestøverbrak, der kan udgøre et helt areal, uanset bredde. Afsnit om markbræmmer er derfor fjernet fra vejledningen, og der henvises til reglerne vedr. brak i kapitel 5.4.

Præcisering af plantearter, der må slås eller sprøjtes selektivt i forbudsperioden for brak

Listen over plantearter, der selektivt må slås eller sprøjtes i forbudsperioden på brak under grundbetalingen er præciseret i medfør af ændring af reglerne. Følgende arter må fremover slås inden for forbudsperioden: eng-brandbæger, vår-brandbæger, ager-rævehale, agertidsel, kæmpebjørneklo og flyvehavre. Vær opmærksom på, at der gælder andre regler for brak, der indgår i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed og i opfyldelsen af GLM10. Du kan med fordel tage et billede af arterne forud for bekæmpelse og gemme billedet med henblik på en eventuel partshøring. Læs mere i afsnit 5.4.1.

Mulighed for at bevare status som aktiv landbruger via Register for Gødningsregnskab og certificering til økologisk jordbrugsproduktion ved ændring af ansøgers virksomhedsstruktur eller overdragelse af virksomhed til ny ansøger

Der er indført en undtagelse til reglerne om aktiv landbruger i forhold til tilmelding til Register for Gødningsregnskab og certificering til økologisk jordbrugsproduktion. Den nye regel sikrer bevarelsen af status som aktiv landbruger, ved f.eks. en virksomhedsoverdragelse, samtidig med, at der fortsat stilles krav om, at ansøger er tilmeldt/certificeret i kalenderåret.

Præcisering af hvilke muligheder der gælder under grundbetalingen for udtagne arealer (set-aside)

Som følge af, at Europa-Kommissionen har udmeldt, hvilke arealer der kan anses som værende udtaget fra produktion, som følge af forpligtelser (også kaldet set-aside), er vejledningen blevet præciseret i overensstemmelse hermed. Præciseringerne er foretaget i afsnit 4.2.1 omdriftsarealer med en beskrivelse af, hvilke omdriftsarealer der foruden brak fastholdes som omdrift, så længe de er omfattet af forpligtelser om ingen produktion. Derudover er der foretaget en justering i afsnit 5.14. grundbetaling til projektarealer, hvor der i afsnit 5.14.5. vejledes om udvidede muligheder for at opretholde grundbetaling til projektarealer fra 2025.

Præcisering af afsnittet småbiotoper i grundbetalingsordningen

Det er præciseret i afsnit 5.10.2. at registreringen af småbiotoper under grundbetalingen også gælder, hvis man samtidig har tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer. Der henvises til afsnit 5.14 vedr. grundbetaling til projektarealer.

Kinesisk kastanje gøres til en tilskudsberettiget sort af kastanje under skovlandbrug

Kinesisk kastanje *Castanea molissima* er gjort tilskudsberettiget som endnu en sort af kastanje (ægte), der er en godkendt art af træer og buske med frugt, bær og nødder i et skovlandbrug. Læs mere i afsnit 5.8.

Tilbagetrækningsfristen er blevet ændret fra 25. oktober til 15. november

Du kan på eget initiativ trække din ansøgning om tilskud til arealet helt eller delvist tilbage på ethvert tidspunkt, dog senest 15. november.

Du kan efter en satellitbaseret kontrol ændre eller trække din ansøgning tilbage, for så vidt angår den del, der er berørt af den manglende overholdelse, forudsat, at dette sker senest 15. november.

Du kan ikke trække arealer ud, hvis vi har oplyst dig om, at vi har til hensigt at foretage fysisk kontrol på din bedrift. Hvis en sådan kontrol har fundet sted, kan du ikke trække de arealer ud af ansøgningen, hvor der er konstateret manglende overholdelse af tilskudsbetingelserne.

Læs mere om tilbagetrækningsfristen i afsnit 2 og 4.5.1.

2. Sådan er årshjulet

I skemaet ser du de vigtigste frister for grundbetaling og frister for andre regler, der tilknytter sig til grundbetaling.

Du kan som udgangspunkt trække din ansøgning helt eller delvist tilbage på ethvert tidspunkt. Du kan dog ikke trække arealer i ansøgningen tilbage efter den 15. november, eller hvis vi har oplyst dig om, at vi har til hensigt at foretage kontrol på din bedrift. Efter et kontrolbesøg kan du ikke tilbagetrække ansøgningen for de arealer, hvor vi har konstateret manglende overholdelse af tilskudsbetingelserne – se også kapitel 9 vedr. kontrol og sanktion.

Frister og periode i ansøgning af grundbetaling

3. februar til og med 23. april	Periode, hvor du kan søge landbrugsstøtte.
29. april	Frist for ændringer til markblokke og tilhørende korttemaer for ansøgningsåret 2025.
19. maj	Frist for ændringer til dit fællesskema og forsinket ansøgning.
11. oktober	Vi sender et høringsbrev til dig, hvis du har røde marker.
25. oktober	Frist for hvornår aktivitetskravet skal være udført.
15. november	Frist for tilbagetrækning af ansøgning

Periode for dyrkning

15. marts til og med 25. oktober	Periode, hvor arealet skal leve op til forpligtelserne og være opretholdt i landbrugsmæssig stand.
1. juni til og med 25. oktober	Ansøger skal slå arealet med permanent græs og græs i omdrift mindst én gang i denne periode. Ansøger kan erstatte slåning med afgræsning.

Periode for dyrkning	
15. marts til og med 25. oktober	Periode, hvor arealet skal leve op til forpligtelserne og være opretholdt i landbrugsmæssig stand.
Særligt for brak	
1. januar til og med 30. april	Blomsterbrak og bestøverbrak, hvor ansøger har isået en blomster- og bestøverbrakblanding: Mindst hvert andet år skal ansøger etablere en blomsterblanding med samtidig jordbehandling.
1. april til og med 25. oktober	Slåningsbrak: Ansøger skal slå arealet mindst én gang i perioden.
1. maj til og med 31. juli	Brak: Der er forbud mod slåning i perioden af hensyn til yngleperioden for markens vildt- og fuglebestand som harer og jordrugende fugle.

Vær opmærksom på, at der i medfør af plantedækkebekendtgørelsen gælder regler for hvornår man må omlægge brakarealer i forhold til jordbundstypen. Derudover gælder yderligere forpligtelser for brakarealer der indgår i opfyldelsen af GLM10 og indgår i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed.

2.1 Hvad er fristerne i ansøgningsåret?

Du søger om grundbetaling ved at sende Fællesskema 2025 med markkort i Tast selv, hvor du har tegnet alle dine marker og eventuelle småbiotoper ind i Internet Markkort (IMK).

2.1.1 Ansøgningsfrist

Vi skal have modtaget det udfyldte fællesskema og markkort senest 23. april 2025.

2.1.2 Ændringsfrist

Du har mulighed for at sende dit fællesskema og markkort til og med 19. maj 2025, som er den såkaldte ændringsfrist. Modtager vi dit første fællesskema med markkort for 2025 i perioden 24. april til 19. maj 2025, bliver dit tilskud nedsat med én procent pr. arbejdsdag, som vi modtager skemaet efter ansøgningsfristen. Hvis vi modtager dit fællesskema efter kl. 23:59:59 19. maj 2025, vil din ansøgning blive afvist.

Du kan til og med ændringsfristen ændre afgrødekoder og opskrive eller nedskrive arealer på allerede ansøgte ordninger. Efter ændringsfristen kan du ikke tilføje arealer eller skifte afgrødekoder på dine arealer. Det gælder alle afgrødekoder. Se dog afsnit 4.5.2.

Det er vigtigt for vores kontrol af afgrøderotationen på dine marker, at du indberetter afgrøderne på marken korrekt ved ansøgningens indgivelse.

Hvis vi i den satellitbaserede kontrol fastslår en anden afgrøde end den indberettede på en mark, og det har betydning for din ansøgning, vil du modtage et høringsbrev. I forbindelse med denne høring kan du sende georefererede billeder ind via styrelsens app eller sende en ændring til dit fællesskema. Når du sender denne ændring, er det også muligt at ændre afgrødekoden på de marker, som høringen handler om. Har du modtaget en høring vedrørende den indberettede afgrødekode på en mark, har du altså mulighed for at ændre afgrødekode inden for høringsfristen, også selvom dette sker efter ændringsfristen.

Du kan som udgangspunkt trække din ansøgning helt eller delvist tilbage på ethvert tidspunkt, hvis der ikke har været varslet eller udført kontrol af forholdet. Du kan dog ikke trække ansøgningen tilbage for arealet efter den 15. november 2025. I forbindelse med satellitbaseret kontrol kan du dog godt trække din ansøgning tilbage efter kontrol, så længe dette sker inden den 15. november 2025.

2.1.2.1 Frist for at sende ændringer til markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken

Du kan løbende sende forslag om ændringer til markblokkes afgrænsninger, markblokkes tilskudsprocenter, og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken via Internet Markkort (IMK). De korttemaer, som opdateres sammen med markblokken er:

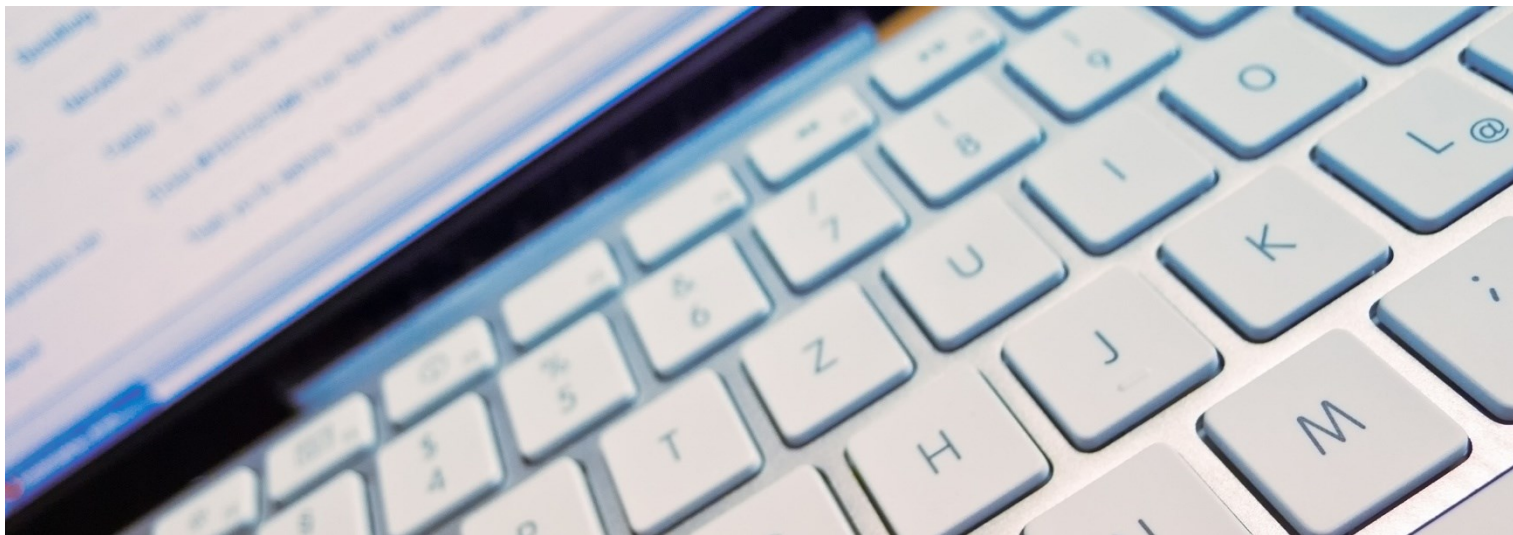
- Fradrag grundbetaling
- GLM-søer
- GLM fortidsminder
- Markkrat

Hvis ændringer til markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, skal gælde for indeværende ansøgningsår, skal du sende ændringsforslaget senest 29. april 2025. Sender du ændringsforslaget senere end denne dato, vil det først få virkning for ansøgningsåret 2026.

Det er ikke muligt at få tilføjet yderligere markrat, end det der allerede er registeret.

Du kan læse mere om markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken i afsnit 7 samt i brugerguiden "Sådan tegner du marker og retter markblokke og korttemaer".

[Læs brugerguiden "Sådan tegner du marker og retter markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken"](#)

3. Sådan søger du ordningen

Du skal søge hvert år for at modtage grundbetaling. Du skal udfylde og sende et fællesskema, hvor du indberetter alle arealerne på din bedrift, uanset om du søger tilskud til arealerne eller ej. Du skal indtegne alle dine landbrugsarealer i Internet Markkort (IMK) og sende markkortet sammen med fællesskemaet. De marker, du tegner ind i IMK, bliver overført til fællesskemaet. I fællesskemaet oplyser du, hvilke arealer du ansøger om grundbetaling og de øvrige arealordninger til, og hvilke arealer du ikke søger tilskud til.

[Du sender fællesskema med markkort elektronisk via Tast selv](#)

3.1 Hvad skal du som ansøger leve op til?

Du skal, som ansøger, leve op til nogle kriterier for at kunne modtage grundbetaling.

3.1.1 Du skal være aktiv landbruger

Du skal have status som aktiv landbruger for at kunne få grundbetaling og tilskud under en række andre ordningerne, herunder økologisk arealstøtte, tilskud til miljø- og klimavenligt græs, ekstensivering med slæt, tilskud til varieret planteproduktion, tilskud til biodiversitet og bæredygtighed, slagtepræmie for kvier, tyre og stude, ko-præmie, stivelseskartofler og ø-støtte.

Du skal opfylde mindst ét af følgende kriterier i kalenderåret for at være aktiv landbruger:

1. Du godkendes til tilskud for mindst 40 tilskudsberettigede ha¹ i tilskudsåret 2025.
2. Du modtog direkte støtte foregående år, og udbetalingen var på højst 5.000 euro.
3. Du er tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller Register over økologiautoriserede bedrifter, senest på tidspunktet for ansøgningsfristen i fællesskemaet.
4. Hvis du har tilskudsberettigede hektar på projektarealer omfattet af 'artikel 4, stk. 4, litra c)', skal du desuden have et sammenhængende areal på minimum 0,3 ha, hvor der udføres en landbrugsaktivitet.
5. Hvis du er ny ansøger og ikke er omfattet af kriterium 1, 2, 3 eller 4, kan du opnå status som aktiv landbruger, hvis du erklærer, at du ikke har modtaget direkte støtte de seneste tre år. Du må hverken have modtaget det personligt eller igennem en juridisk enhed. Du afgiver din erklæring med en markering i fællesskemaet.

¹ Tilskudsberettigede hektar: Arealer, hvor både kriterier og forpligtelser er opfyldt.

Du skal opfylde kriteriet om aktiv landbruger i kalenderåret:

Du skal desuden opfylde kriteriet om at være aktiv landbruger i kalenderåret. Det betyder, at hvis du f.eks. opfylder kriteriet ved at være tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller ved at være certificeret til økologisk jordbrugsproduktion, skal du opretholde medlemskabet eller certificeringen året ud.

Søger du om at opnå status som aktiv landbruger via Register for Gødningsregnskab under kriterie 3, bør du være opmærksom på de særskilte regler, der gælder for registrering i Register for Gødningsregnskab.

Hvis du ikke længere opfylder betingelserne for at være med i Register for Gødningsregnskab, skal du selv sørge for at afmelde din virksomhed fra registret. En afmelding af Register for Gødningsregnskab i det ansøgte kalenderår har den konsekvens, at du mister din status som aktiv landbruger, da du skal opretholde medlemskabet året ud.

En ansøger, der er tilmeldt Register for Gødningsregnskab eller certificeret til økologisk jordbrugsproduktion, er dog, selvom ansøgerens bedrift overdrages eller ansøgerens CVR-nr. ændres efter ansøgningsfristen, aktiv landbruger, hvis erhververen fra overdragelsesdagen tilmelder sig Register for Gødningsregnskab eller søger om certificering til økologisk jordbrugsproduktion senest samtidig med overdragelsen. Herudover skal tilskudsordningens kriterier og forpligtelser overholdes. Også erhververen af en bedrift skal – for at få status som aktiv landbruger – tilmelde sig Register for Gødningsregnskab fra overdragelsesdagen eller ansøge om certificering til økologisk jordbrugsproduktion inden overdragelsen.

Hvis du har vand-, natur-, klima- og skovarealer, der får grundbetaling, vil du være dækket under kriterie 4. Du skal dog have minimum 0,30 hektar, hvor der udføres en landbrugsaktivitet.

Du behøver ikke at opfylde kriterie 1-5, hvis du udover din ansøgning om grundbetaling har tilsagn til pleje af græs- og naturarealer. Dette vedrører alle tilsagn til pleje af græs- og naturarealer. Du anses dermed som aktiv landbruger, når du søger om grundbetaling og opfylder plejeforpligtelsen i dit tilsagn.

[Du kan læse mere om Register for Gødningsregnskab her](#)

[Du kan læse mere om Register over økologiautoriserede bedrifter her](#)

Du kan læse mere om projektarealer omfattet af 'artikel 4, stk. 4, litra c)' i afsnit 5.14.

3.1.1.1 40 ha

Kriteriet om 40 ha er rettet mod ansøgere, der råder over et landbrugsareal eller en anden type areal, og som er berettiget til at modtage grundbetaling. Du skal have søgt om grundbetaling og være godkendt til at modtage grundbetaling for de 40 ha. Det betyder, at du i kalenderåret skal sikre, at både relevante kriterier og forpligtelser for dine søgte hektar er opfyldt. Foretager du en ændring i CVR.-nr. i løbet af kalenderåret, f.eks. i forbindelse med en virksomhedsoverdragelse, har du ansvaret for, at kriterier og forpligtelser for arealet er opfyldt i kalenderåret, hvis du ønsker at bevare status som aktiv landbruger. Det vil fortsat være dig, der modtager tilskuddet i et sådan tilfælde. Ønsker du, at erhververen skal modtage tilskuddet for tilskudsåret, skal det aftales og håndteres internt mellem jer. Styrelsen udbetaler ikke til andre end den oprindelige ansøger i et sådan tilfælde.

Eksempel med virksomhedsoverdragelse:

Ansøger anmelder et landbrugsareal på 50 ha i sit fællesskema, men sælger sin bedrift 1. oktober

2025. Ansøger er fortsat aktiv landbruger og kan modtage direkte arealstøtte i 2025, hvis ansøger fortsat sørger for, at kriterier og forpligtelser opfyldes på arealet, f.eks. sikrer, at der er udført eller udføres en landbrugsaktivitet på landbrugsarealet i dyrkningsperioden.

3.1.1.2 Tilskud på højst 5.000 EUR i det foregående tilskudsår

Du har mulighed for at blive aktiv landbruger, hvis du i 2024 modtog højst 5.000 euro i direkte betalinger. Reglen henvender sig til mindre landbrugere, og grænsen på de 5.000 euro er fastsat af EU-ordningsgrundlaget og kan ikke justeres. Anvender du denne regel til at opfylde kriteriet, skal du være opmærksom på, at tilskudssatserne på de enkelte ordninger varierer årligt. Det er derfor ikke muligt præcist at forudse, hvordan tilskudssatserne vil se ud året efter. Søger du f.eks. bio-ordninger eller andre ordninger som supplement til din grundbetaling, kan det være en god idé, at du overvejer, hvor meget du søger tilskud til i 2025, da dette kan have indvirkning på, om du fortsat kan opnå aktiv landbruger-status via dette kriterie i 2026. Hvis du var på grænsen til at have modtaget mere end 5.000 euro i 2024, er det derfor hensigtsmæssigt at overveje, hvordan og hvor meget du søger til, så du ikke ligger lige på grænsen af de 5.000 euro, da der dermed kan være en risiko for, at din endelige udbetaling bliver højere end grænsen på 5.000 euro. Dette er særligt noget, du bør være opmærksom på, hvis du udelukkende har mulighed for at opnå aktiv landbruger-status ved dette kriterie. Desuden kan det i en sådan situation være værd at overveje, om du har mulighed for også at opfylde et af de andre kriterier for at opnå status som aktiv landbruger. Du har mulighed for at nedjustere arealer og tilskudsordninger i fællesskemaet indtil 15. november.

Vær også opmærksom på, at grænsen på de 5.000 euro relaterer sig til direkte betalinger. Direkte betalinger omfatter ordningerne grundbetaling, økologisk arealstøtte, tilskud til miljø- og klimavenligt græs, ekstensivering med slæt, tilskud til varieret planteproduktion, tilskud til biodiversitet og bæredygtighed, slagtepræmie, ko-præmie og tilskud til stivelseskartofler.

3.1.1.3 Tilmelding til gødningsregisteret og certificering til økologisk jordproduktion

Kriterie 3 er henvendt til de ansøgere, der ikke råder over de nødvendige hektar for at opfylde kriterie 1, 2 eller 4 eller er nye landbrugere efter kriterie 5, eller som ikke har landbrugsarealer, og som derfor ikke kan opfylde de øvrige kriterier for at være aktiv landbruger. Kriterie 3 er således særligt relevant for f.eks. jordløse husdyrbrug.

Du kan få status som aktiv landbruger ved at tilmelde dig Register for Gødningsregnskab eller ansøge om certificering til økologisk jordbrugsproduktion. Du skal være tilmeldt Register for Gødningsregnskab senest ved ansøgningsfristen.

Hvis du på tidspunktet for ansøgningsfristen har sendt en ansøgning om at blive certificeret til økologisk drift, kan du godkendes som aktiv landbruger via kriterie 3. Det er dog under forudsætning af, at du efterfølgende opnår certificeringen. Vær opmærksom på reglerne for, hvordan du bliver certificeret økolog.

Register for Gødningsregnskab har særskilte regler i forhold til tilmeldingen hertil og fungerer efter en specifik planperiode. Du bør være opmærksom på disse regler. I forhold til din status som aktiv landbruger efter dette kriterie bør du sikre dig, at du er tilmeldt gødningsregistret senest ved ansøgningsfristen for fællesskemaet og opretholder denne tilmelding i kalenderåret ud.

Hvis du ikke længere opfylder betingelserne for at være med i Register for Gødningsregnskab, skal du selv sørge for at afmelde din virksomhed fra registret. En afmelding af Register for Gødningsregnskab i det ansøgte kalenderår kan have den konsekvens, at du mister din status som aktiv landbruger, da du skal opretholde medlemskabet året ud for at få grundbetaling.

Det samme gælder, hvis du er certificeret til økologisk jordproduktion og foretager ændringer i dit CVR-nr. Det er i 2025 blevet muligt at bevare status som aktiv landbruger på trods af ændringer i CVR ved aktivt at gentilmelde sig registeret eller søge om ny certificering. Se nedenfor.

En ansøger, der er tilmeldt registeret eller er certificeret økolog, er dog aktiv landbruger, selvom ansøgerens bedrift overdrages, eller ansøgerens CVR-nr. ændres efter ansøgningsfristen. Dette er dog under forudsætning af, at erhververen fra overdragelsesdagen tilmelder sig registeret eller søger om certificering senest samtidig med overdragelsen. Herudover skal tilskudsordningens kriterier og forpligtelser overholdes.

En erhverver af en bedrift skal – for at få status som aktiv landbruger – tilmelde sig registeret fra overdragelsesdagen eller søge certificering til økologisk jordbrugsproduktion senest samtidig med overdragelsen.

Foretager du f.eks. producentskifte i forbindelse med slagtepræmieordningen og opfylder kriteriet om aktiv landbruger via kriterie 3, bør du være opmærksom på ovenstående. Erhververen i producentskiftet skal altså, hvis producentskiftet sker efter ansøgningsfristen, sikre, at der sker en tilmelding til Register for Gødningsregnskab med det nye CVR-nr. fra overdragelsesdagen. Erhververen kan alternativt sørge for at søge om certificering til økologisk jordproduktion senest samtidig med overdragelsesdagen, for at ansøger kan bevare status. Erhverver skal for at opnå status som aktiv landbruger tilmelde sig registeret fra overdragelsesdagen eller sørge for at søge om certificering senest samtidig med overdragelsesdagen.

Eksempel:

1) Ansøger er tilmeldt gødningsregistret på tidspunktet for ansøgningsfristen i 2025. I august 2025 bliver ansøger udmeldt registreret i forbindelse med overdragelse af bedriften 1. august 2025. Erhverver bliver indmeldt i gødningsregistreret 1. august 2025. Ansøger er fortsat aktiv landbruger og tilskudsberettiget i 2025.

2) Ansøger har søgt om økologisk certificering på ansøgningsfristen i 2025. I august 2025 er ansøger certificeret, men vælger at overdrage bedriften 1. august 2025. Erhverver har søgt om certificering senest samtidig med overdragelsen 1. august 2025. Ansøger er fortsat aktiv landbruger og tilskudsberettiget i 2025.

3) Erhverver ønsker at opnå status som aktiv landbruger i forbindelse med et producentskifte den 1. august 2025. Overdrager (Ansøger) var aktiv landbruger via kriterie 3 ved tilmelding til Register for Gødningsregnskab. Erhverver ønsker tilsvarende at opnå status som aktiv landbruger via samme kriterie og måde. Erhverver skal her sørge for at tilmelde sig registeret fra den 1. august 2025.

4) Erhverver ønsker at overtage en økologisk produktion den 1. august 2025. Overdrager (ansøger) var aktiv landbruger via kriterie 3 ved hjælp af certificering til økologisk jordproduktion. Erhverver skal for at opnå status som aktiv landbruger have søgt om certificering senest samtidig med overdragelse af bedriften.

3.1.1.4 Projektarealer

Hvis du har vand-, natur-, klima- og skovarealer, der får grundbetaling, vil du være dækket under kriterie 4. Du skal herudover have minimum 0,30 hektar, hvor der udføres en landbrugsaktivitet.

Vær opmærksom på, at alle landbrugsarealer, hvor der kan udføres en landbrugsaktivitet, kan anvendes til at opfylde minimumskravet på 0,30 ha med landbrugsaktivitet.

3.1.1.5 Ny landbruger

Vær opmærksom på, at kriterie 5 er henvendt til nye ansøgere, der ikke opfylder kriterierne 1, 2, 3 eller 4. Du er ny ansøger, hvis du ikke de seneste tre år har modtaget landbrugsstøtte personligt eller igennem en juridisk enhed – hverken hvis du har søgt gennem et CVR-nr. eller et CPR-nr. Hvis du søger som en del af en virksomhed, herunder f.eks. et ApS eller A/S med andre landbrugere, der de seneste tre år har modtaget landbrugsstøtte personligt eller via anden virksomhed, vil virksomheden derfor ikke kunne betragtes som en ny ansøger.

Hvis du er ny ansøger i 2025, bør du huske at sørge for at opfylde et af de øvrige kriterier i 2026, da du ikke vil være ny landbruger efter 2025.

3.1.1.6 Plejetilskud

Du er undtaget for at opfylde kriterie 1-5, hvis du udover din ansøgning om grundbetaling har tilsagn til pleje af græs- og naturarealer. Dette vedrører alle tilsagn til pleje af græs- og naturarealer. Du anses dermed som aktiv landbruger ved, udover din ansøgning om grundbetaling, at have tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, hvor du opfylder plejeforpligtelsen.

Hvis du har et tilsagn om pleje af græs- og naturarealer, hvor tilsagnet udløber 1. september 2025 og ikke bliver fornyet, bør du være opmærksom på, at du fortsat er aktiv landbruger i 2025. Men hvis du fortsat ønsker at søge om grundbetaling, skal du i 2026 kunne opfylde kriteriet om at være aktiv landbruger efter et af de øvrige kriterier.

3.1.1.7 Dødsboer

I tilfælde af dødsfald, hvor ansøger ikke har mulighed for at opfylde kriterierne for aktiv landbruger, skal dødsboet eller efterladte, der overtager håndteringen af ansøgers landbrugsvirksomhed, sørge for at påberåbe sig Force Majeure efter reglerne herom. Der henvises her til vejledningens afsnit 12.4 herom.

3.1.2 Du skal have rådighed over arealerne ved ansøgningsfristen

Du kan få grundbetaling for de arealer, du råder over den dag, ansøgningsfristen udløber. Det vil sige 23. april 2025.

For at få udbetalt grundbetaling skal du ved ansøgningsfristen enten eje, forpagte eller have en brugsret, der giver dig fuld rådighed over arealet med ret til at udøve en landbrugsaktivitet for egen regning og risiko.

Hvis du har rådigheden over arealet og indberetter det i dit fællesskema, har du samtidig ansvaret for, at arealet lever op til de gældende kriterier og forpligtelser for arealet i perioden 15. marts til 25. oktober. Du må således godt få f.eks. en maskinstation til at slå eller høste arealet for dig, men det er dig som ansøger, som skal sørge for, at landbrugsaktiviteten er tilstrækkeligt udført, og at arealet overholder alle regler. Det betyder også, at hvis der sker en overtrædelse af reglerne, er det også dig, der er ansvarlig for overtrædelsen af reglerne. Det gælder også ved salg eller bortforpagtning efter ansøgningsfristen.

Hvis du f.eks. sælger eller bortforpagter et areal efter ansøgningsfristen, men rådede over arealet ved ansøgningsfristen, er du berettiget til at søge om grundbetaling for arealet, men samtidigt fortsat ansvarlig for at opfylde forpligtelserne herfor resten af året. Det gælder også, hvis salgs- eller forpagtingsaftalen er indgået før ansøgningsfristen, men efter overtagelsen finder sted.

Hvis du søger om tilskud til arealer, som tilhører en anden, er det en god idé, at du sikrer dig en aftale, der dokumenterer at du rådede over arealerne senest ved ansøgningsfristen. Aftalen kan være mundtlig eller skriftlig. Hvis du har en mundtlig aftale, og at du bliver udtaget til en rådighedskontrol, vil vi dog alene godkende den mundtlige aftale, hvis arealets ejer kan godkende den mundtlige aftale. Hvis du i en kontrolsituation ikke kan dokumentere, at du rådede over arealerne på ansøgningsfristen, eller hvis der er flere, der oplyser, at de har rådigheden over arealet ved også at søge til samme areal, kan du ikke få tilskud til det pågældende areal. Det kan også føre til, at tilskuddet for dine øvrige arealer sættes ned eller falder bort – afhængigt af, hvor stort arealet med manglende rådighed er. Det kan i nogle tilfælde ligeledes føre til, at du bliver pålagt en sanktion.

3.1.2.1 Arealer du forpagter eller har brugsret til

Hvis du har rådighed over arealet som forpagter, kan du f.eks. dokumentere rådigheden ved hjælp af en skriftlig forpagtningsaftale med angivelse af, hvilke arealer forpagtningen vedrører, forpagtningsperioden og underskrifter fra ejeren og forpagteren. Dokumentationen kan også være en skriftlig bekræftelse fra din bortforpagter om, at du har forpagtet arealet senest fra 23. april 2025.

For at være berettiget til tilskud på baggrund af en brugsret skal du have tilstrækkelig selvbestemmelse til, at du kan bruge landbrugsarealet til en landbrugsaktivitet – f.eks. en græsningsaftale, hvor ejeren ikke har nogen instruktionsret over arealet. Det betyder, at vi bl.a. lægger vægt på, at landbrugsaktiviteten udføres for din regning og risiko. Det er altid den, der har rådigheden over arealet, som kan søge tilskud.

Vær opmærksom på, at der gælder andre regler, hvis du søger flerårige miljø- og økologiordninger på dine arealer.

3.1.3 Du skal leve op til disse kriterier for at få udbetalt dit tilskud

Det er et kriterie for at få udbetalt dit tilskud, at du har søgt tilskud for mindst 2,00 ha, hvor du opfylder reglerne for tilskudsberettigelse. Alternativt skal du have udbetalt mindst 300 euro i husdyrpræmier.

3.2 Du sender din ansøgning via fællesskemaet

Du søger om grundbetaling til det areal, som står i kolonnerne "Areal til grundbetaling" i dit fællesskema, hvor du samtidig har krydset af i boksen "Ja" til "Søg grundbetaling".

Hvis du har sendt et ændringsforslag om at få et større tilskudsberettiget areal i markblokken, skal du selv rette arealet i fællesskemaet, når vi har godkendt dit ændringsforslag. Det er f.eks., hvis du ønsker en højere tilskudsprocent i markblokken eller at få slettet et areal registreret som "Fradrag grundbetaling" i Internet Markkort (IMK). Hvis du ikke gør dette, vil du ikke få tilskud til de arealer for 2025, selvom vi har godkendt dit ændringsforslag.

3.3 Du skal indberette alle arealer i dit fællesskema

Du skal indberette alle bedriftens landbrugsarealer i markplanen. Det gælder også landbrugsarealer, du ikke søger tilskud til, og arealer under 0,30 ha. De øvrige arealer, så som gårdsplads osv. indberetter du som et sumtal for bedriften på siden "Bedriftens ejendomme" under "D. Øvrige arealer".

Vi bruger blandt andet oplysningerne om dine arealer i forbindelse med kontrol af kravene under konditionitet. Derudover har du mulighed for at modtage tilskud til arealer ned til 0,01 ha gennem bioordningerne, så længe der tilsammen under den enkelte bio-ordning søges til mindst 0,30 ha.

Vi bruger også oplysningerne til at sikre, at din ansøgning overholder EU-reglerne om, at du som ansøger skal indberette alle de landbrugsarealer, du råder over, uanset om du søger om tilskud til arealet eller ej.

Du skal være opmærksom på, at hvis du glemmer at indberette et landbrugsareal, kan dit tilskud blive nedsat eller falde bort.

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- § 9 om aktiv landbruger
- § 8 om rådighed over ansøgte arealer
- § 5 om ansøgning af tilskud
- §§ 8-11 om minimumskriterier for udbetaling

4. Hvad skal arealerne leve op til for at være et landbrugsareal?

Ansøger skal leve op til en række kriterier og forpligtelser på arealerne for at være berettiget til grundbetalingen under den direkte støtte. I dette afsnit kan du læse om, hvad tilskudsberettigede arealer er, og hvad dine arealer skal leve op til for at kunne modtage tilskud.

Som udgangspunkt skal dine landbrugsarealer have en vis størrelse, og du skal dyrke dem med en omdriftsafrøde (herunder brak), permanent græs eller med permanente afgrøder. Du skal udføre landbrugsaktiviteter på arealerne eller opretholde dem i landbrugsmæssig stand, hvis de ikke anvendes til produktion. Det er noget af det, du kan læse mere om i dette afsnit.

Det er en forpligtelse, at de landbrugsarealer, du søger grundbetaling til, lever op til konkrete forpligtelser for det søgte areal i perioden 15. marts til 25. oktober i ansøgningsåret. Det betyder, at du f.eks. har til og med 14. marts til at stubfræse et areal, så det bliver egnet til at blive anvendt landbrugsmæssigt, eller at du efter 26. oktober kan etablere skov og fortsat beholde grundbetaling til arealet i det pågældende år.

4.1 Dine arealer skal have disse størrelser

I dette afsnit kan du læse om, hvilke størrelser dine arealer skal have.

4.1.1 Minimum 2,00 ha

Det er et kriterie for at få udbetalt grundbetaling, at det godkendte, ansøgte areal udgør mindst 2,00 ha.

Hvis du søger til mindre end 2,00 ha, kan du kun få tilskud, hvis du samme år får godkendt tilskud for mindst 300 euro (ca. 2.235 kr.) i ko-præmie eller slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

Hvis tilskuddet fra ko-præmien eller slagtepræmien for kvier, tyre og stude er mindre end 300 euro, men du søger til mindst 2,00 ha, kan du både få udbetalt tilskud for arealerne og for ko-præmien eller slagtepræmie for kvier, tyre og stude.

[Læs mere i vejledning om slagtepræmie for kvier, tyre og stude 2025](#)

[Læs mere i vejledning om ko-præmie 2025](#)

4.1.2 Minimum 0,30 ha sammenhængende arealer

Det er et kriterie for at få grundbetaling, at dine landbrugsarealer udgør et sammenhængende areal på mindst 0,30 ha.

Vi kan ikke udbetale grundbetaling for arealer, der er under 0,30 ha, og som er varigt afgrænsede. Dine marker er varigt afgrænsede, hvis de er omgivet af f.eks. læhegn, vandløb, veje og naboskel, og hvis markerne ligger i hver sin markblok.

Begrænsningen i arealstørrelsen gælder ikke væksthuse (drivhuse), hvor du dyrker direkte i jorden. Arealer, du dyrker med gartneriafgrøder og planteskolekulturer direkte i bundjorden, er tilskudsberettigede uanset, om du dyrker dem på friland eller under glas eller anden form for overdækning. For vækst- og drivhuse er der ikke et mindstekrav om, at marken skal være 0,30 ha.

En mark på mindre end 0,30 ha er desuden kun sammenhængende med en tilstødende mark, hvis der minimum er en fem meter tilskudsberettiget passage fra den ene mark til den anden mark inden for samme markblok. Derudover anses nogle marker som sammenhængende selvom de har forskellige arealtyper.

I TABEL 4.1 kan du se, hvilke marker, der kan anses som sammenhængende. F.eks. kan et omdriftsareal anses som sammenhængende med et andet omdriftsareal eller en mark med permanente afgrøder for at komme over 0,30 ha. En mark med lavskov kan ikke anses som sammenhængende med andre tilskudsberettigede marker end lavskov for at komme over 0,30 ha.

TABEL 4.1. Marker, der kan anses som sammenhængende

	Omdriftsareal	Permanente afgrøder	Lavskov	Permanent græs
Omdriftsareal	Ja	Ja	Nej	Nej
Permanente afgrøder	Ja	Ja	Nej	Nej
Lavskov	Nej	Nej	Ja	Nej
Permanent græs	Nej	Nej	Nej	Ja

Der skal være søgt om grundbetaling til en mark på mindst 0,3 ha, før at hele eller dele af marken kan opnå tilskud under bio-ordningerne. Under bioordningerne kan du søge om tilskud fra 0,1 ha på en mark, der er tilskudsberettiget til grundbetaling.

4.2 Sådan definerer vi landbrugsarealer

Der er tre typer tilskudsberettigede arealer: omdriftsarealer (herunder brak), permanent græs og permanente afgrøder (herunder lavskov). Se forpligtelser, der er knyttet til de tre arealtyper, i afsnit 5.

4.2.1 Omdriftsarealer

Omdriftsarealer er tilskudsberettigede arealer, der dyrkes med en afgrøde med en årlig dyrkningsrotation eller med flerårige afgrøder, herunder braklagte arealer og omdriftsarealer, der er udtaget gennem tilsagn og som derved fastholdes som omdrift.

På omdriftsarealer skal der være en årlig landbrugsaktivitet. Arealer med blomster- og bestøverbrak kan dog nøjes med at udføre landbrugsaktivitet hvert andet år og indberettede småbiotoper er helt undtaget fra landbrugsaktivitet.

Hvis du ikke udfører årlige landbrugsaktiviteter med henblik på produktion på arealet, skal du årligt opretholde arealet i landbrugsmæssig stand som et brakareal, så det til enhver tid kan indgå i driften igen til at dyrke en afgrøde eller afgræsse.

Omdriftsarealer der er udtaget fra produktion og fastholdes som omdrift:

Omdriftsarealer, der er omfattet af forpligtelser i medfør af ordninger eller tilsagn, hvor arealet udtages fra produktion, vil blive fastholdt som omdriftsarealer i hele forpligtelsesperioden og bliver derved ikke til permanent græs indenfor denne periode. Dette gælder også, selvom arealet, som følge af forpligtelsen, bliver udlagt med græs i mere end fem år. Efter endt udtagningsperiode vil arealet fortsætte græsstatus fra før, arealet indgik i forpligtelsen.

Arealer, der betragtes som udtaget, omfatter udelukkende arealer, hvor formålet er en arealanvendelse, som prioriterer og medvirker til at understøtte CAP-planens målsætning vedr. biodiversitet ved at begrænse den produktive anvendelse af arealet, hvorved arealforpligtelsen medfører, at arealet ikke må anvendes til produktion og der må heller ikke foretages gødskning, sprøjtning og omlægning af arealet i forpligtelsesperioden. Dog kan der tillades aktiviteter, som understøtter biodiversitetsformålet med forpligtelsen for arealet. Dette omfatter følgende arealer:

- Arealer, der var anmeldt som brak under GLM 8 i 2023-2024,
- Arealer anmeldt som slåningsbrak under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed,
- Arealer i tilsagn om tilskud under pleje af græs- og naturarealer
- Arealer der har modtaget engangskompensation til fastholdelse af vådområder og lavbundsprojekter.
- Øvrige arealer under forpligtelser i medfør artikel 22, 23 og 24 i Rådets forordning (EF) nr. 1257/1999, artikel 39 i Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005, artikel 28 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013.

Arealer, som er anmeldt som slåningsbrak, og som indgår i opfyldelsen af GLM 10 kravet, er efter EU-reglerne ikke omfattet af ovenstående og vil derfor det 6. år, arealet har været udlagt med græs og andet grøntfoder eller brak, blive til permanent græs. Det er derfor forskelligt i forhold til arealer, der var anmeldt som brak under GLM 8 kravet i 2023 og 2024, som var omfattet af ovenstående. Det betyder, at hvis du har et brakareal, der var anmeldt som brak under GLM 8 kravet i 2024, som er med græsstatus 5, bliver arealet til permanent græs i 2025 og kan derfor ikke anvendes til opfyldelsen af GLM 10-kravet i 2025, der udelukkende omfatter bedriftens omdriftsarealer.

Det betyder, at hvis du har et slåningsbrakareal, der forud for anmeldelse under GLM 8 kravet, og eventuelt før det blev anmeldt som MFO-brak, havde græsstatus på 5. år, bliver arealet til permanent græs i 2025 og kan derfor ikke anvendes til opfyldelsen af GLM 10-kravet i 2025 som slåningsbrak, da det udelukkende omfatter bedriftens omdriftsarealer. Arealer, som har været anmeldt som blomster- eller bestøverbrak i 2024, bliver ikke til permanent græs i 2025, da blomster- og bestøverbrak bryder græsstatus.

Hvis du ikke er undtaget fra kravet, skal du derfor finde andre arealer at opfylde kravet med. Alle arealer med arealtypen omdrift danner grundlag for, hvor stor en andel af bedriftens omdriftsareal, der skal udgøres af ikke-produktive elementer og arealer under GLM 10-kravet. Enkelte bedrifter er undtaget fra kravet, fordi mere end 75 pct. af bedriftens omdriftsareal består af græs, der ikke omlægges, gødskes eller sprøjtes.

Arealer, der har modtaget tilskud under ordningen permanent ekstensivering, fastholdes ikke som omdrift, hvis de har været udlagt med græs i mere end 5 år – hvorfor arealerne det 6. år vil blive til permanent græs. Så længe arealerne med permanent ekstensivering er registreret som omdrift, kan der

udlægges småbiotoper på op til 1 ha på dem til opfyldelse af GLM10. Læs mere om permanent ekstensivering i Vejledning om Permanent ekstensivering.

4.2.1.1 Sådan tjekker du dit areals græsstatus:

Hvis du vil se dit areals græsstatus, kan du se det i IMK for korttemaet: "Arealanvendelse 2023" eller "Arealanvendelse 2024", som ligger øverst i fanen "Grundbetaling og bioordninger".

Tryk på "Vis info"

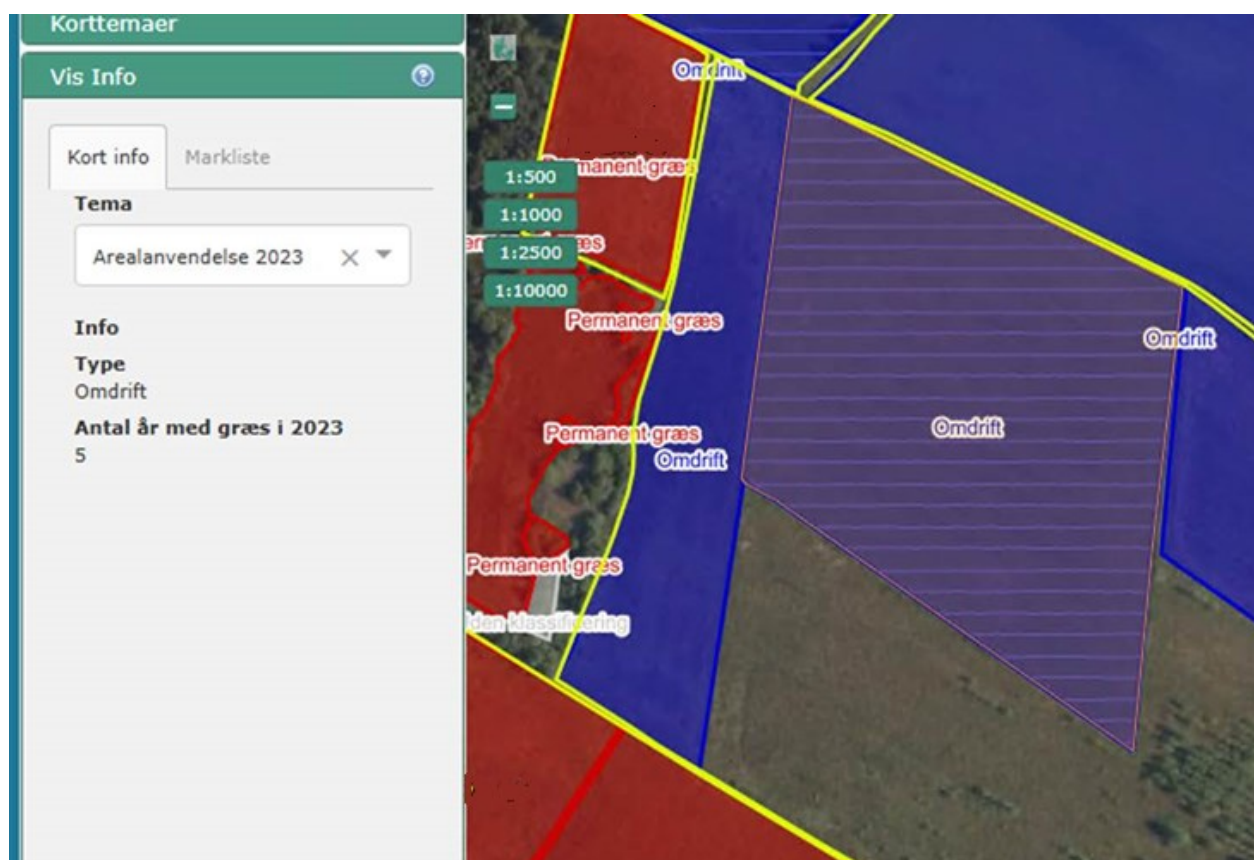

og vælg enten "Arealanvendelse 2023", der ligger til grund for ansøgningen i 2024, eller "Arealanvendelse 2024", der ligger til grund for ansøgningen i 2025.

Under dette tema vil du kunne se status for arealet under "Antal år med græs i 2023" eller "Antal år med græs i 2024".

Arealets græsstatus vil være mellem 0-6 år og angives som antal år med græs.

Herunder ses et eksempel på en marks græsstatus under temaet arealanvendelse 2023:

Du har også mulighed for at se, hvilke arealer der ligger med græs år 5 i 2023 eller 2024 i korttemaet græs i 5 år 2023 eller græs i 5 år 2024.

Hvis du får fejltekst 2928 i forbindelse med din indberetning af dit græsareal eller brakareal til opfyldelse af GLM 10 kravet, skyldes det, at arealerne ifølge styrelsens oplysninger er permanent græs og derfor ikke kan anvendes til opfyldelse af kravet.

4.2.2 Permanente græsarealer

Et areal får status som permanent græs, når arealet har været udlagt med græs i mere end fem år. Det gælder også, hvis arealet har været jordbearbejdet og genetableret med nyt græs. Der skal dyrkes en anden omdriftsafgrøde end græs for, at status for permanent græs brydes. Reglen gælder, uanset om arealet har været drevet landbrugsmæssigt eller ej, og det er uden betydning, om du har søgt tilskud til arealet.

Arealer med slåningsbrak alene ansøgt til grundbetaling bliver til permanent græs efter fem år. Det vil sige fra år seks, hvor du indberetter arealet med græs. Se dog undtagelser herfor i 4.2.1.

4.2.3 Permanente afgrøder

Permanente afgrøder omfatter afgrøder, som du holder uden for omdriften, og som bliver dyrket med afgrøder på det samme areal i fem år eller mere og som giver udbytte i flere år. Det omfatter frugttræer og bærbuske, lavskov med videre.

Arealer med permanente afgrøder skal holdes i en god plantagemæssig stand, sådan at væksten ikke hæmmes af ukrudt, buskads eller andre træer på arealet.

4.3 Hvad er landbrugsaktivitet?

For at modtage grundbetaling skal du udføre landbrugsaktiviteter på dine arealer eller opretholde dem i landbrugsmæssig stand. Landbrugsaktiviteten skal være udført på arealet senest 25. oktober.

Vi definerer landbrugsaktiviteter som disse produktionsformer og handlinger:

- At pløje, at dyrke eller at der er tilskudsberettigede afgrøder til stede
- At tydeligt slå eller afgræsse græsarealer, så der ved kontrol kan konstateres en forskel af plantehøjden.
- At opdrætte og holde landbrugsdyr på landbrugsarealer
- At dyrke landbrugsprodukter
- At samdyrke frugt, bær eller nødder med anden afgrøde som skovlandbrug
- At dyrke græs og energiafgrøder som paludikultur
- At plejeforpligtelserne under ordningen pleje af græs- og naturarealer er opfyldt, når der er søgt om tilskud til pleje af græs- og naturarealer.

Hvis du foretager andre aktiviteter end ovenstående, kan dette ikke anerkendes som en landbrugsaktivitet – du skal derfor sikre dig, at du herudover også foretager mindst én af ovenstående landbrugsaktiviteter, for at vi anser landbrugsaktiviteten som værende udført på arealet.

Det er et kriterie, at der ikke må være mere end 100 enkeltstående træer og buske pr. ha – dog undtaget lavskov med poppel. Derudover er det tilladt at have klynger af træer og buske under 100 m². På arealer i markblokke med typen "Permanent græs" (PGR) gælder dog, at det er tilladt med ikke-tilskudsberettigede naturelementer, som enkeltvis er under 500 m².

4.3.1 Produktion af en afgrøde

Du opfylder landbrugsaktiviteten, når du foretager produktion på dine arealer.

Vi definerer produktion som:

At landbrugsarealer udnyttes landbrugsmæssigt ved at dyrke avlsmateriale eller landbrugsprodukter, herunder høst.

Ved produktion af afgrøder under grundbetalingen og bio-ordningerne skal produktionen foregå med bundjordskontakt.

Afgrøder, du dyrker på arealet, men som du ikke høster af hensyn til vildtet, er tilskudsberettigede til grundbetaling, fordi der er foretaget en landbrugsaktivitet i forbindelse med tilsåning af afgrøden.

4.3.2 Arealer uden produktion skal du opretholde i landbrugsmæssig stand

Du skal foretage landbrugsaktiviteter på arealer i produktion. Hvis der ikke sker produktion på arealet, skal du opretholde det i landbrugsmæssig stand, så det til enhver tid er egnet til at kunne blive afgræsset eller dyrket med en afgrøde. Det medfører en vedligeholdelsesforpligtelse i form af mindst én slåning årligt, så det sikres, at der ikke sker opvækst af træer og buske, der forhindrer arealet i nemt at kunne indgå i driften igen.

For arealer indberettet med 'Grundbetaling til projektarealer' er du forpligtet til udføre landbrugsaktiviteter på de dele af dine indberettede arealer, hvor det er muligt. Læs mere om forpligtelserne i 5.14.

4.4 Er arealer med andre aktiviteter end landbrug berettiget til tilskud?

Der er en række elementer og arealer, der ikke lever op til definitionerne af tilskudsberettigede arealer og derved ikke er berettiget til grundbetaling eller bio-ordninger.

Det er:

- Menneskeskabte konstruktioner, som f.eks. bygninger, ridebaner og køkkenhaver.
- Anlæg af søer, som ikke lever op til forpligtelserne for småbiotop eller GLM-søer under GLM 8.
- Arealer, der er permanent vandlidende. Dette omfatter ikke paludikulturafgrøder, GLM-søer og indberettede småbiotoper.
- Arealer tilplantet med en ikke-tilskudsberettiget afgrøde, som f.eks. juletræer og pyntegrønt.
- Naturarealer og opgivne landbrugsarealer, hvor der ikke sker landbrugsaktiviteter. Dog undtaget arealer, der er udtaget som følge af et projekttilsagn samt arealer og elementer på landbrugsarealer, der er udlagt som ikke-produktive elementer i form af småbiotoper som følge af forpligtelserne under bio-ordning biodiversitet & bæredygtighed.

4.4.1 Landbrugsaktiviteten må ikke være væsentlig hæmmet af andre aktiviteter

Du skal sikre dig, at du bruger dine arealer landbrugsmæssigt ved at udføre landbrugsaktiviteter inden for de frister, der gælder, eller opretholder arealet i landbrugsmæssig stand, så det til enhver tid er egnet til at dyrke eller afgræsse. Generelt gælder det, at arealer under normale vejrforhold skal kunne dyrkes eller høstes i perioden 15. marts til og med 25. oktober og derved være til rådighed for landbrugsdrift i denne periode. Kan du ikke opfylde dette, er arealet ikke tilskudsberettiget, og du skal trække arealet ud af din ansøgning. Indberettede småbiotoper er undtaget for landbrugsaktiviteter.

Arealer er ikke tilskudsberettigede, hvis landbrugsaktiviteten er væsentligt hæmmet af andre aktiviteter i perioden 15. marts til og med 25. oktober eller i perioden 1. juni til og med 25. oktober for arealer med permanent græs og græs i omdrift. Arealerne vil typisk være hæmmet ved, at det ikke er muligt at dyrke græsset med henblik på produktion. Det kan dog også være tilfældet ved meget hyppig slåning, hvor arealet får karakter af en have. Hyppig slåning er slåning én til flere gange om måneden, hvor græsset holdes kontinuerligt kort.

Visse arealer og elementer er undtaget, f.eks. arealer, hvor der er registreret småbiotoper og mark-krat, og arealer, der indgår i tilsagn, og som kan fastholde grundbetalingen, på trods af, at landbrugsaktiviteten ikke kan udføres, pga. forpligtelserne i tilsagnet. Permanente menneskeskabte konstruktioner, som f.eks. en bygning eller et shelter, samt områder, der anvendes til længere tids oplagring af byggematerialer m.v., anses ikke som en del af landbrugsarealet.

4.4.2 Andre aktiviteter end landbrug

Det er tilladt også at bruge landbrugsarealerne til andre aktiviteter og formål end landbrug. Dog må landbrugsaktiviteten ikke væsentligt være hæmmet af den anden aktivitet eller det andet formål. Varigheden, omfanget og intensiteten af den anden aktivitet er afgørende for, om den væsentligt hæmmer landbrugsaktiviteten. Det vil altid være en konkret vurdering af det specifikke areal, og hvor hæmmet landbrugsaktiviteten har været af den anden aktivitet, der afgør, om dit areal er tilskudsberettiget. I TABEL 4.2 er der eksempler på, hvilke arealer der som udgangspunkt ikke er tilskudsberettigede, da de ikke kan leve op til kriterierne og forpligtelserne under grundbetaling. Hvis arealet ikke er væsentligt hæmmet af den anden aktivitet, kan arealet efter et konkret skøn være tilskudsberettiget. Du skal kunne dokumentere, at der er foregået en landbrugsaktivitet i perioden 15. marts til og med 25. oktober, eller i perioden 1. juni til og med 25. oktober for arealer med permanent græs og græs i omdrift.

Dokumentation kan blandt andet være salg af afgrøder, billeder af indhegning med landbrugsdyr eller dokumentation af kontinuerlig landbrugsmæssig brug.

TABEL 4.2. Oversigt over typisk ikke-tilskudsberettigede arealer

Arealtype	Beskrivelse	Hvorfor kan arealet ikke dyrkes landbrugsmæssigt?
Naturarealer	Moser, vandhuller (undtagen GLM-søer), remiser, læhegn og andre ikke dyrkbare arealer.	Kan have opvækst af træer, buske, krat og vedplanter, eller er helt eller delvist dækket af vand i lange perioder af året. Når det ikke er hensigten at høste, slå eller afgræsse arealet, kan arealet ikke defineres som landbrugsjord, fordi det ikke dyrkes med henblik på produktion.
Golfbane	Alle golfbanens arealer inden for "out of bounds". Typisk green, fairway, rough og heavy rough. Hertil driving range, putting greens og indspilsgreens.	Slåningen af græsset sker af hensyn til golfspillet, og arealet har permanente installationer (tee, hul, bunker), græsset dyrkes med specialblanding af langsomt voksende græs. Arealet bruges ikke til dyrkning af græs.
Lufthavn	Start- og landingsbaner med græs (omfatter ikke sikkerhedszoner omkring landingsbanerne)	Af hensyn til flyene er arealet slået og tromlet plant, og arealet har ofte installationer i form af start- og landingslys langs arealet. Banen kan normalt sidestilles med befæstet vej. Arealet bruges ikke til dyrkning af græs.
Militære øvelsesområder	Skydebaner, feltskydebaner, skydeterræn (skydebane, skydeområde, nedslagsområde og målområde), øvelsesareal	Arealerne er kendetegnet ved hyppig ikke-landbrugsmæssig aktivitet. Arealet bruges ikke til dyrkning af græs.

Arealtype	Beskrivelse	Hvorfor kan arealet ikke dyrkes landbrugs-mæssigt?
	med intensiv aktivitet – f.eks. kørsel med bæltekøretøjer.	
Arbejdsarealer i skov	Fungerer primært som arbejdsareal i forbindelse med skovdriften.	Landbrugsaktiviteten er væsentlig hæmmet af skovdriften.
Idrætsanlæg inkl. motorcrossbaner, ridebaner og skydebaner	Sportsanvendelse. Græsset holdes i perioden 15. marts til 25. oktober kort med henblik på at kunne udøve sportsaktiviteten.	Slåningen af græsset sker af hensyn til sportsanvendelsen. Arealet har ofte permanente installationer (lys, sprinkler, højtalere, tv-tårne, pointtavler), og græsset kan være afstribet eller omkranset af tribuner. Arealet bruges ikke til dyrkning af græs.
Offentlige parker, private haver og fællesarealer omkring bygninger	Parker i form af store haveliggende arealer med offentlig adgang til brug for rekreative formål. Private haver og fællesarealer anvendt til rekreativt formål for boligejere og beliggende i umiddelbar tilknytning til bebyggelse.	Slåningen af græsset sker af hensyn til det æstetiske udtryk, og for at folk kan færdes på arealet. Arealet er ikke indrettet til produktionsmæssig udnyttelse og har typisk permanente stisystemer, bænke, skraldespande, gynger, sandkasse eller fliser og er omkranset af hegn eller hæk. Der kræves evt. betaling for entré. Arealet bruges ikke til dyrkning af græs.
Dyrehaver/dyreparkeer	Store haver med offentlig adgang. Arealet er ofte omkranset af hegn eller hæk, og dyrene kan være indhegnet.	Slåningen af græsset sker af hensyn til det æstetiske udtryk og af hensyn til, at offentligheden kan færdes på arealet. Arealet ligger ofte i umiddelbar tilknytning til bebyggelse og er ofte tydeligt adskilt fra omkringliggende arealer med hæk eller hegn og indeholder ofte afgræsning med atypiske landbrugsdyr (ikke øremærkede) eller vilde dyr. Der kræves evt. entré. Arealet anvendes ikke til dyrkning af græs.

4.4.3 Hvilke aktiviteter er tilladte i kortere perioder?

Du må i begrænset omfang bruge dine landbrugsarealer til andre aktiviteter end landbrugsdrift, uden at det påvirker dit tilskud til grundbetaling. Det skal være aktiviteter af kortere varighed, der som udgangspunkt ikke hæmmer landbrugsdriften væsentligt.

Det kan f.eks. være følgende aktiviteter der foregår ovenpå jorden:

- arrangementer med landbrugsmæssig relevans, såsom dyrskuer, maskindemonstration og pløjestævner
- arrangementer uden landbrugsmæssig relevans, såsom koncerter, sportsstævner, traktortræk, agilitytræning, ridearrangementer, markeder, spejderlejre, bålpladser, udstillinger og parkeringspladser
- kørsel og udlægning af køreplader på landbrugsarealet i forbindelse med anlægsarbejde
- opbevaring af f.eks. byggematerialer, træ, tømmer, brænde, jord, sand, grus og maskiner
- grødeskæringsarbejde og efterfølgende oplagring af plantemateriale med henblik på sikring mod oversvømmelse af vandløb
- vedligeholdelse af dræn med henblik på opretholdelse af landbrugsdriften
- militære øvelser.

Der er tale om en konkret vurdering fra sag til sag i forhold til vurdering af, om landbrugsdriften er væsentligt hæmmet af den anden aktivitet. Hvis den anden aktivitet foregår ovenpå jorden og inden for

dyrkningsperioden fra 15. marts til 25. oktober, må den anden aktivitet kun foregå i kort tid, hvilket typisk ikke må være mere end 14 dage. Er perioden længere, kan den anden aktivitet betragtes som én, der væsentligt hæmmer landbrugsdriften i at blive udført. Når den anden aktivitet er afsluttet, skal du sikre dig, at arealet straks bringes tilbage til landbrugsmæssig stand, så arealet kan dyrkes med en afgrøde eller afgræsses. Hvis aktiviteten varer længere end 14 dage, men foregår efter høst, vil det ikke medføre, at arealets landbrugsmæssige udnyttelse er væsentlig hæmmet.

Aktiviteter der foregår i jorden

Hvis aktiviteten foregår i jorden, som f.eks. arkæologiske forundersøgelser eller større anlægsarbejder i forbindelse kabelnedgravning, kloakarbejder mv, der medfører midlertidig ekspropriation og evt. kompensation fra den myndighed, der har eksproprieret arealet, så er dette som udgangspunkt ikke tilladt inden for dyrkningsperioden. Hvis denne anden aktivitet foregår efter høst, vil det ikke medføre, at arealets landbrugsmæssige udnyttelse er væsentligt hæmmet. Det gælder f.eks., hvis gravearbejdet begynder ultimo august.

Uden for dyrkningsperioden kan du benytte arealet til andre aktiviteter, uanset om denne anden aktivitet foregår på jorden eller i jorden, forudsat at aktiviteterne ikke varigt fratager arealet dets karakter af at være et landbrugsareal.

4.4.3.1 Varig ekspropriation

Hvis dit areal eksproprieres varigt i ansøgningsåret inden den 25. oktober ved at overgå til staten eller kommunen og dermed ikke bliver et landbrugsareal igen, er arealet ikke berettiget til tilskud. Det vil sige heller ikke til grundbetaling eller bio-ordninger. Hvis du først får besked om ekspropriation af arealet efter ansøgningsfristen, skal du trække arealet ud af din ansøgning med en bemærkning om, at arealet ikke længere er tilskudsberettiget.

4.4.4 Hvilke aktiviteter er tilladte i længere perioder?

Du må som udgangspunkt godt oplagre landbrugsprodukter og jordforbedringsmidler på landbrugsarealer, som du søger grundbetaling til. Dog gælder dette ikke på brakarealer og småbiotoper. Oplagringen skal have tilknytning til din bedrift og omfatter f.eks. følgende:

- halm
- wrapballer
- roer og kartofler
- ensilagestakke
- jordforbedringsmidler, som f.eks. gødning eller kalk.

Vi anser oplagringen som midlertidig, hvis den ikke er længere end ét år. Hvis oplagringen varer længere, anser vi det som varig oplagring, der ikke er berettiget til direkte støtte – grundbetaling. Vær derfor opmærksom på, at perioden, hvor du oplagrer landbrugsprodukterne, ikke må medføre, at arealet varigt ikke kan anvendes landbrugsmæssigt.

Vær også opmærksom på, at du ikke må opbevare landbrugsprodukter på ikke-produktive elementer og arealer.

4.4.5 Hvilke aktiviteter er tilladte uden tidsmæssig begrænsning?

På landbrugsarealer, som du søger grundbetaling til, er det som udgangspunkt tilladt at bruge arealet til egne private aktiviteter. Det er f.eks.:

- jagt

- ridning (så længe dette ikke omfatter terrænspring, der er fastholdt samme sted i mere end ét år)
- trampestier. Læs de nærmere regler under afsnit 4.4.7.2

4.4.6 Permanent vandlidende arealer

Du har mulighed for at dyrke paludikultur på dine landbrugsarealer. Paludikultur er, at du dyrker afgrøder under vand, hvor du udfører årlige landbrugsaktiviteter.

Du skal indberette dine arealer med paludikultur med:

- afgrødekode 597 hvis du dyrker rørgræs
- afgrødekode 362 hvis du dyrker paludikultur med omdriftsgræs
- afgrødekode 363 hvis du dyrker paludikultur med permanent græs

Du kan læse mere om paludikultur i afsnit 5.9.

Hvis du ikke kan udføre en landbrugsaktivitet på arealet i perioden 15. marts til og med 25. oktober eller 1. juni til og med 25. oktober for arealer med permanent græs, betragter vi arealet som et naturareal.

Er dit landbrugsareal vandlidende som følge af et projekt, der er med til at gennemføre vandramme- eller Natura 2000-direktiverne, har du mulighed for at søge om tilskud under grundbetaling til projektarealer.

Læs mere om grundbetaling til projektarealer i afsnit 5.14.

4.4.7 Veje, kørespor og trampestier

Arbejdsveje, køreveje og markveje skal være en del af landbrugsarealet for at være tilskudsberettigede. Det gælder uanset arealtype.

Ubefæstede veje, som udelukkende fører fra én mark til en anden mark, er tilskudsberettigede, hvis vejen er en del af den omkringliggende mark, og der foregår en landbrugsaktivitet. Det gælder også, hvis vejen fører til en mark, som ikke er din egen mark.

Hvis du benytter et plejespor (sprøjtespor), når du kører til en anden mark, er arealet tilskudsberettiget, også selv om sporet er ekstra opkørt. Der skal dog altid være en årlig landbrugsaktivitet på arealet.

Kan du svare ja til ét eller flere af eksemplerne, er vejen ikke tilskudsberettiget:

- Er vejen belagt med grus, sten eller andet hårdt materiale?
- Går vejen mellem to andre veje, mellem bygninger eller mellem anden vej og bygninger?
 - Det er uden betydning for tilskudsberettigelsen, om du pløjer arealet op og tilsår med en afgrøde sammen med resten af marken.
- Giver vejen adgang til vindmøller eller andre tekniske installationer?
- Giver vejen adgang til andre arealer, som ikke er landbrugsarealer, f.eks. skovarealer, og er vejen samtidig ikke en del af den omkringliggende mark?
- Er vejen adskilt fra den omkringliggende mark, f.eks. med smalle udyrkede græsstriber, forhøjninger, jordvolde, træer, buske, grøfter eller hegn?

4.4.7.1 Særlige kriterier for kørespor, gange m.v. på visse planteskolearealer og arealer med permanente afgrøder

Du må gerne have arbejdsarealer i form af kørespor og gange på arealer med følgende afgrøder:

- Planteskolekulturer på åbent land
- Frugttræer og -buske
- Lavskov
- Vin
- Humle
- Asparges
- Rabarber

På disse arealer må arbejdsarealer i form af kørespor og gange ikke udgøre mere end 20 procent af arealet. Der gælder dog for alle andre arealer end lavskov, at vi i visse tilfælde kan godkende større arbejdsarealer, hvis du kan dokumentere, at arbejdsarealerne er en tydelig del af driften af hovedafgrøden.

Køreveje, arbejdsveje og markveje, er ikke tilskudsberettigede og kan derfor ikke indgå i de 20 pct. arbejdsareal, hvis du kan svare ja til ét eller begge punkter:

1. Er vejen belagt med grus, sten, asfalt eller andet hårdt materiale?
2. Er hovedformålet med arbejdsvejen, kørevejen eller markvejen transportkorridor fra et befæstet areal, f.eks. gårdsplads til andre befæstede arealer?

4.4.7.2 Trampestier

Trampestier over dyrkede marker er tilladt. Stierne må ikke hindre normal drift af marken – heller ikke på den del af marken, som udgør stien.

Stien skal have samme plantedække som resten af marken. Derfor må du ikke foretage en egentlig etablering af stierne – f.eks. tilføre grus eller flis.

Du må ikke afskærme stien eller hegne den fra den øvrige del af marken, og du må heller ikke opsætte bænke, skraldespande og lignende på marken. Du må gerne afmærke stien i begge ender af marken, og du kan opsætte en stente eller låge.

Du kan placere trampestien i kanten af marken, langs skel eller tværs over marken.

4.4.8 Arealer med solceller

Arealer med solceller kan være tilskudsberettigede til grundbetaling, hvis du driver arealet landbrugsmæssigt i dyrkningsperioden, og hvis du foretager mindst én årlig landbrugsaktivitet på arealet senest 25. oktober.

Den landbrugsmæssige produktion må ikke være væsentligt hæmmet af den konkurrerende ikke-landbrugsmæssige aktivitet. Se afsnit 4.4.1. Det centrale er, at der kan udføres en landbrugsaktivitet under solcellerne for eksempel afgræsning, dyrkning af en afgrøde eller slåning/slæt.

Kan du f.eks. have en produktion af græs under solcellerne, som afgræsses af får, kan du opnå tilskud til et areal med solceller. Hvis det er muligt at slå arealet under solcellepaneler, kan det også være muligt at have solceller på brakarealer. Bemærk, at det altid er de konkrete forhold på marken, der afgør, om arealer med solceller er tilskudsberettigede.

Vær opmærksom på, at reglerne er forskellige for bio-ordninger og GLM 10.

4.5 Det skal du gøre, hvis der er oplysninger i dit fællesskema, som ikke er korrekte

Hvis du bliver opmærksom på, at ansøgte arealer alligevel ikke er tilskudsberettigede, skal du foretage ændringer i dit fællesskema. Der kan være tale om arealer, som ikke er landbrugsarealer – fordi du ikke forventer at opfylde et eventuelt aktivitetskrav (f.eks. slåning eller afgræsning).

Modtager du en høring igennem den satellitbaserede kontrol, vil du kunne korrigere/berigtige din ansøgning vedrørende de pågældende arealer inden for den periode, der er angivet i høringen.

Læs mere om kontrol og sanktioner i afsnit 9.

Vær opmærksom på, at du ikke kan ændre oplysninger om de arealer, der står i partshøringer ved satellitbaseret kontrol, efter høringsperioden er slut. Hvis du eksempelvis ikke har berigtiget eller trukket din ansøgning tilbage i løbet af denne periode, kan du ikke gøre det efterfølgende. Du vil heller ikke kunne berigtige eller tilbagetrække din ansøgning for et areal, efter vi har varslet et kontrolbesøg, eller hvis det ved et kontrolbesøg er blevet konstateret, at arealerne ikke er tilskudsberettigede, fordi de ikke opfylder kriterier og/eller forpligtelser til grundbetaling.

Hvis styrelsen har meddelt, at vi har til hensigt at foretage kontrol på stedet, eller der ved en sådan kontrol er fundet manglende overholdelse, kan du dog ikke trække de arealer, hvor der er fundet manglende overholdelse, ud af ansøgningen.

4.5.1 Sådan trækker du marker ud af din ansøgning

Hvis kriterierne for grundbetaling ikke er opfyldt på et areal, eller hvis du ikke forventer at opfylde aktivitetskravene, der er forpligtelser, skal hele marken eller den del af marken, som ikke er tilskudsberettiget, trækkes ud af ansøgningen. Det gør du i fællesskemaet ved at fjerne markeringen for, at du søger om grundbetaling for arealet og derefter sende fællesskemaet ind igen senest 15. november. Hvis det drejer sig om en del af en mark, skal du forinden i Internet Markkort (IMK) opdele marken i to – én del, du fortsat søger om grundbetaling til, og en del, du ikke søger om grundbetaling til.

I nogle tilfælde kan du opretholde grundbetalingen for et delareal, selv om du ikke kan udføre en landbrugsaktivitet. I det tilfælde skal du tegne delarealet ind som en småbiotop i Internet Markkort (IMK) inden ændringsfristen. Læs mere om småbiotoper i afsnit 5.10.

Kan du ikke opfylde kriterierne for grundbetaling eller en forpligtelse om en landbrugsaktivitet på et areal som følge af force majeure eller usædvanlige omstændigheder, kan du i visse tilfælde bevare retten til tilskud til arealet. Du skal i så fald sende en fyldestgørende dokumentation til os senest 15 dage fra det tidspunkt, hvor du er i stand til at give en sådan meddelelse. Læs om force majeure i afsnit 12.4.

4.5.2 Hvornår kan du ændre afgrødekode?

Du kan til og med ændringsfristen ændre afgrødekoder, så det ansøgte areal under grundbetalingen bliver større eller mindre. Du kan ikke tilføje arealer efter ændringsfristen. Du kan heller ikke skifte afgrødekoden på dine arealer efter ændringsfristen. Det gælder alle afgrødekoder. Det er afgrødekoden for den afgrøde, der fremstår på marken i perioden fra 15. maj til 25. juli, der skal anmeldes.

Det er vigtigt for vores kontrol af afgrøderotationen på dine marker, at du indberetter afgrøderne på marken korrekt ved ansøgningens indgivelse.

Som udgangspunkt har det ikke nogen konsekvens for grundbetalingen, hvis der bliver konstateret en anden afgrøde på marken end anmeldt, så længe det kan konstateres at aktivitetskravet er overholdt på marken.

Hvis vi i den satellitbaserede kontrol klassificerer en anden afgrøde end den indberettede på en mark, og det har betydning for din ansøgning, vil du modtage et høringsbrev. I forbindelse med denne høring kan du sende georefererede billeder ind til os, hvis du er uenig i resultatet fra den satellitbaserede kontrol. Hvis du derimod er enig, kan du sende en ændring til dit fællesskema af afgrødekoden på den mark, som høringen handler om.

Du kan som udgangspunkt trække din ansøgning til arealet tilbage indtil den 15. november 2025.

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- § 8-11 om minimumskriterier for udbetaling
- § 4, nr. 7, 9, 11 og 12 om definitioner
- § 5 om ændring af afgrødekoder
- § 13, stk. 1 om forpligtelser om at anvende arealet til produktion af landbrugsprodukter eller til at opretholde arealet i en landbrugsmæssig stand
- § 13, stk. 4 og 5, om produktion af landbrugsprodukter og definition af landbrugsmæssig stand
- § 13 stk. 7, om arealer, der ikke anvendes til produktion
- § 14 om forpligtelse om landbrugsaktivitet
- § 28, stk. 2, om skovdrift, klippegrønt, pyntegrønt, juletræer og frøproduktion
- § 21 om grøfter og grøblerender

5. Hvilke arealer kan du modtage grundbetaling for?

Du kan modtage grundbetaling for dine arealer, som du bruger landbrugsmæssigt til produktion eller opretholder i landbrugsmæssig stand, så arealet til enhver tid kan blive dyrket med en afgrøde eller blive afgræsset. Der er en række aktiviteter, som du kan vælge af udføre på dine arealer, så de bliver tilskudsberettigede, og du kan modtage grundbetaling. Dem kan du læse om i dette afsnit, der beskriver de forpligtelser, der er til forskellige arealtyper og afgrøder.

5.1 Generelt for alle landbrugsarealer og hyppigste afgrøder

Det er et kriterie, at der på omdriftsarealer, arealer med permanente afgrøder og arealer med lavskov må være op til 100 enkeltstående træer eller buske pr. ha. For arealer med permanente afgrøder og lavskov betyder det, at det er udover de træer, der anvendes produktionsmæssigt også må være op til 100 enkeltstående træer og buske pr. ha. For lavskov med poppel må der være op til 400 andre enkeltstående træer og buske per ha.

Klynger af træer eller buske er ikke tilskudsberettigede. En klynge er en gruppe af mindst to træer eller buske, hvor trækronerne sammen dækker et areal på over 100 m². Dog er registrerede markkrat tilskudsberettiget til grundbetaling. Læs mere om markkrat i 5.11. Derudover har du mulighed for at udlægge småbiotoper på dine landbrugsarealer. Læs mere om småbiotoper i afsnit 5.10

5.2 Arealer med flerårige kulturer

Afgrøder, der skal vokse på et areal i mere end én dyrkningssæson, er en flerårig kultur. De indgår som en del af omdriftsarealet.

5.3 Landbrugsarealer med græs

Græs og andet grøntfoder omfatter græs og andre plantearter, der normalt forekommer på græsarealer i Danmark, hvad enten de er naturlige eller tilsåede, og uanset om arealet benyttes til græsning. Alle arealer med græs eller græsblandinger, hvor græs eller grøntfoder udgør over 50 pct., defineres som græs og andet grøntfoder.

Afgrøder, som f.eks. kløver eller lucerne, er ikke græs, men vil i en blanding med græs blive betragtet som "græs og andet grøntfoder".

Arealer, der dyrkes med frøgræs med henblik på frøproduktion, hører ikke til kategorien "græs og andet grøntfoder" men skal anmeldes med den afgrødekode der vedrører frøproduktion. Arealer med rullegræs hører til kategorien "græs og andet grøntfoder", men vil på grund af driftsformen ikke blive til permanent græs selvom, det har været udlagt samme sted i fem år eller mere.

5.3.1 Hvornår er et græsareal permanent græs?

Græsarealer, der har ligget med græs og andet grøntfoder i fem år i træk, får i det sjette år med græs status som permanent græs. Græsarealer, der i løbet af perioden på fem år eller mere, og som også har været jordbehandlet og genetableret med græs vil også få status af permanent græs det sjette år.

De år, hvor dit græsareal har været slåningsbrak under grundbetaling, medregnes også til perioden med græs på arealet. Slåningsbrakarealet kan derfor også opnå status af permanent græs, efter det har været udlagt med græs i mere end fem år. Slåningsbrak, der indgår i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, fastholdes dog med status som omdrift, hvorved optællingen af år med græs er i bero, så længe arealet indgår i ordningen, og arealet vil derfor ikke blive klassificeret som permanent græs. Se flere undtagelser herfor i afsnit 4.2.1.

GLM-elementer og småbiotoper følger den omkringliggende mark, som de ligger på. De vil derfor blive til permanent græs, hvis den mark, de ligger på, har haft omdriftsgræs i mere end fem år i træk. Hvis du indberetter en småbiotop på en mark med permanent græs, vil småbiotopen få status som permanent græs.

5.3.2 Forpligtelser for arealer med græs

Du forpligter dig til at udføre en årlig landbrugsaktivitet på arealer med græs og andet grøntfoder i produktion. Du kan opfylde landbrugsaktiviteten med en tydelig slåning mindst én gang i perioden 1. juni til 25. oktober, hvor slåning kan erstattes af afgræsning i samme periode.

For arealer med græs og andet grøntfoder, der ikke benyttes til produktion, er der også forpligtelse om en årlig landbrugsaktivitet. Du kan også opfylde landbrugsaktiviteten via slåning eller afgræsning af arealet, så arealet opretholder en landbrugsmæssig stand.

På arealer i markblokke med typen "Permanent græs" (PGR) gælder dog, at det er tilladt med ikke-tilskudsberettigede naturelementer, som enkeltvis er under 500 m². Du kan læse mere om dette i afsnit 7.

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- § 4, nr. 12, om definition af permanent græs
- § 20, stk. 1 og 2, om antal træer og buske
- § 18 om klynger af træer og buske
- § 15 om forpligtelser til arealer med græs
- § 27 om flerårige afgrøder

5.4 Arealer med brak

Du fastholder din grundbetaling på landbrugsarealer, som du braklægger. Braklagte arealer er landbrugsarealer i omdrift, som du i en periode tager ud af den landbrugsmæssige produktion.

Markbræmmer udgår fra 2025 og kan derfor fremover for eksempel anmeldes som brak.

Du kan samtidig bruge arealer med brak i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed og i opfyldelsen af GLM10-kravet. Hvis du indberetter arealet med en afgrødekode for brak, skal du på siden "Markplan og grundbetaling" tage stilling til, om du vil bruge arealet under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, GLM10-kravet eller udelukkende til grundbetaling. Du kan derudover også bruge arealer med brak som alternativ under andre ordninger, som for eksempel målrettet kvælstofregulering.

Vær opmærksom på, at arealer med brak, der er anvendt under andre formål – som eksempelvis bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed og konditionalitetskrav GLM10 – kan være underlagt særlige restriktioner.

[Du kan læse mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

5.4.1 Hvad gælder for arealer med brak?

Braklagte arealer må du ikke anvende til produktion fra 15. marts til og med 25. oktober. For brakarealer, der indgår i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed eller GLM10, gælder forpligtelserne hele kalenderåret.

[Du kan læse mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

[Læs mere i Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet](#)

På brakarealer må du ikke:

- Anvende arealet til dyrkning af en produktionsafgrøde
- lade det afgræsse
- tage slæt, dvs. fjerne det afslåede plantemateriale fra hele brakmarken
- anvende gødskning eller sprøjtemidler
- bruge det til opbevaring af landbrugsprodukter, f.eks. halmballer eller ensilagestakke fra andre marker i hele kalenderåret – se afsnit 4.4.4
- slå det i forbudsperioden fra 1. maj til og med 31. juli af hensyn til ynglende markvildt.

Hvis du alligevel udfører en eller flere af nedenstående aktiviteter, vil arealet ved kontrol blive omdøbt til den konstaterede afgrøde, og du skal i stedet leve op til krav om landbrugsaktiviteter for den konstaterede afgrøde for at fastholde din grundbetaling.

Under visse omstændigheder må du undtagelsesvist selektivt slå eller anvende sprøjtemidler på dine brakarealer i hele ansøgningsåret. Det må du ved:

- risiko for krydsbestøvning mellem brakarealerne og marker til dyrkning af markfrø af græsmarksplanter, bælgeplanter og bederoer inden for de afstande, som er fastsat i certificeringsreglerne (bekendtgørelsen om markfrø).
- behov for at bekæmpe eng-brandbæger (*Jacobaea vulgaris*), vår-brandbæger (*Senecio vernalis*), ager-rævehale (*Alopecurus myosuroides*), agertidsel (*Cirsium arvense*), kæmpebjørneklo* (*Heracleum mantegazzianum*) og flyvehavre** (*Avena fatua*). Du må ikke fjerne det afslåede plantemateriale fra marken, på nær hvis der er tale om flyvehavre**. Du kan hindre frøsætning af uønskede plantearter ved at slå inden frøsætning.

* Hvis din kommune har vedtaget en indsatsplan mod bekæmpelse af kæmpebjørneklo, som omfatter dine landbrugsarealer, er du forpligtet til at bekæmpe planten i overensstemmelse hermed. Det er derved tilladt under grundbetalingen at foretage bekæmpelse af kæmpebjørneklo på brakarealer.

****Reglerne om bekæmpelse af flyvehavre er i Danmark omfattet af en national bekendtgørelse. Ifølge reglerne skal du holde alle dine arealer fri for flyvehavre. Hvis du konstaterer flyvehavre på dine arealer, har du derfor pligt til at fjerne flyvehavren og bekæmpe den effektivt. Det gælder også for brakarealer.**

Hvis du selektivt slår dine brakarealer i forbudsperioden, og du ønsker at arealet fastholdes som brak, kan du med fordel tage et billede af eng-brandbæger (*Jacobaea vulgaris*), vår-brandbæger (*Senecio vernalis*), ager-rævehale (*Alopecurus myosuroides*), agertidsel (*Cirsium arvense*), kæmpebjørneklo (*Heracleum mantegazzianum*) og flyvehavre (*Avena fatua*) forud for bekæmpelse. Hvis du vælger ikke at indsende et billede i forbindelse med en høring om aktivitetskrav, kan du risikere, at arealet bliver omdøbt til den konstaterede afgrøde, som eksempelvis kan være græs uden kvælstofnorm – du vil dog stadigvæk kunne fastholde din grundbetaling.

Du skal gemme billedet med henblik på en eventuel partshøring. Billeddokumentationen skal tages og gemmes via den applikation, som styrelsen stiller til rådighed.

Vær opmærksom på, at hvis du også anmelder brakarealet under biodiversitet & bæredygtighed og GLM 10-kravet, er det alene kæmpebjørneklo og flyvehavre, du må bekæmpe. Det skyldes, at biodiversitet & bæredygtighed og GLM 10-kravet har til formål at forbedre biodiversiteten, hvorfor eng-brandbæger, vår-brandbæger, ager-rævehale og agertidsel kan have en positiv effekt på biodiversiteten til gavn for eksempelvis sommerfugle og insekter. Under grundbetalingen, som er en indkomststøtte, er det primære formål at sikre, at brakarealet opretholder arealet i en landbrugsmæssig stand, så det nemt kan indgå i driften igen, hvorfor der under grundbetalingen kan tillades, at flere arter kan bekæmpes inden for forbudsperioden.

Tabel 5.1. Hvad du må slå i forbudsperioden under forskellige ordninger og krav

	Hvad må bekæmpes?	Hvad skal/kan du gøre forud for bekæmpelse?
Grundbetaling	Engbrandbæger, vårbrandbæger, agerrævehale, agertidsel, kæmpebjørneklo og flyvehavre.	Du kan med fordel tage et billede inden selektiv bekæmpelse af arten med den app, som styrelsen stiller til rådighed. Arealerne vil dog fortsat være berettiget til grundbetaling.
Grundbetaling samt Biodiversitet & bæredygtighed	Kæmpebjørneklo og flyvehavre.	Du er forpligtet til at tage billede af arten forud for bekæmpelse. Gem billedet, så det kan bruges ved høring, hvis vi konstaterer slåning i forbudsperioden. Billedet skal tages og gemmes via den app, som styrelsen stiller til rådighed.
Grundbetaling samt GLM10 Kravet	Kæmpebjørneklo og flyvehavre.	Du kan med fordel tage et billede inden selektiv bekæmpelse af arten med den app, som styrelsen stiller til rådighed. Det er i tilfælde af, at I får en høring i forbindelse med kontrol af grundbetaling og ønsker at fastholde arealet som brak for at kunne anvende det til GLM10. Ellers bliver GLM 10 kontrolleret fysisk, hvor der ikke er krav om billeddokumentation.

[Læs mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

[Læs mere i Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet](#)

Når du udlægger brak på dine marker, skal du være opmærksom på anden øvrig national lovgivning, der eventuelt kunne gælde for arealet. Arealer, der er underlagt f.eks. naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttelse af bestemte naturtyper vil i nogle tilfælde ikke være i overensstemmelse med forpligtelserne for brak eller reglerne om konditionalitet. Det kan f.eks. være i forbindelse med etablering og ud-såning af en blomsterblanding eller krav om årlig afslåning.

Det er en forpligtelse, at dine braklagte arealer årligt holdes i en stand, så du nemt kan bringe dem ind i driften igen.

Det betyder, at du skal udføre én af følgende aktiviteter:

- Slå arealet mindst én gang i perioden 1. april til og med 25. oktober. Du må ikke fjerne det afslåede plantemateriale fra marken, men det må godt opstakkes inden for brakarealet.
- Foretage jordbearbejdning* og efterfølgende iså en blomsterblanding senest 30. april (bestøverbrak eller blomsterbrak).

*Med jordbearbejdning forstås enhver form for bearbejdning af jorden med maskine, som bryder plantedækket, herunder pløjning, harvning, strigling, fræsning og tromling. I den forbindelse findes flere forskellige varianter af jordbehandlingsteknikker, som du gerne må anvende afhængig af jordtypen og fugtigheden i jorden.

Du skal senest på ændringsfristen angive med afgrødekoden i fællesskemaet, hvilken aktivitet (blomsterblanding eller slåning) du vælger at udføre på din brakmark. Efter ændringsfristen kan du ikke ændre afgrødekoden fra eksempelvis blomster/bestøverbrak til slåningsbrak eller fra slåningsbrak til blomster/bestøverbrak. Det er udelukkende muligt at ændre afgrødekoden fra bestøverbrak til blomsterbrak, hvis den udsåede blomsterblanding ikke er kommet op, så den ikke opfylder kravene til bestøverbrak, men opfylder krav til blomsterbrak. Afgrødekoden kan dog berigtiges efter ændringsfristen, hvis der foreligger fyldestgørende dokumentation for den nye afgrøde.

Du må gerne kombinere slåningsbrak, blomsterbrak og bestøverbrak på samme areal. I et sådant tilfælde skal du indberette hver braktype som hver sin mark. På den måde kan du skabe variation på din brakmark, som kan styrke levebetingelserne for markvildt og insekter.

[Find inspiration til tiltag, som kan være til gavn for vildtet og bierne.](#)

Hvis vi konstaterer, at du for eksempel har slået din brakmark i forbudsperioden fra 1. maj til 31. juli, vil vi ændre afgrødekoden for marken fra brak til den konstaterede afgrøde – f.eks. græs uden kvælstof-norm. Dermed kan du fortsat modtage grundbetaling for marken, men arealet kan muligvis ikke anvendes under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed eller konditionalitetskrav GLM10.

Hvis der er vejrforhold, der gør, at det ikke er muligt at etablere blomsterblandingerne til blomster- eller bestøverbrak inden for fristen 30. april, kan vi vælge at udskyde fristen i op til 14 dage. Vi vil melde det ud, hvis det bliver tilfældet.

5.4.2 Slåningsbrak

Der er et årligt aktivitetskrav på slåningsbrak, hvor du mindst én gang årligt skal slå hele arealet.

Markbræmmer udgår som et ikke-produktivt element fra 2025 – i stedet kan du eksempelvis anmelde arealerne som brak og opfylde forpligtelserne herfor.

5.4.2.1 Afgrødekode '310 Brak, slåning'

Du skal slå plantedækket mindst én gang i perioden 1. april til og med 25. oktober. Vær dog opmærksom på, at der er en forbudsperiode mod slåning fra 1. maj til og med 31. juli.

5.4.2.2 Regler for marker med slåningsbrak

Brakarealer skal holdes uden produktion, og der er ikke forpligtelser om plantedække. Arealet kan derudover eksempelvis udgøres af stubben fra sidste års hovedafgrøde, blomsterblandinger eller en vintersået afgrøde. På marker med slåningsbrak skal du af hensyn til GLM 6 og reglerne i plantedækkebekendtgørelsen sikre dig, at der er et jorddække fra 1. september til 1. oktober, 20. oktober eller 1. februar afhængig af jordtypen.

[Læs mere i Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet](#)

Du kan ikke indberette slåningsbrak på en mark, der i indeværende år opnår status af permanent græs eller havde status af permanent græs i foregående år. Læs mere om optælling til permanent græs i afsnit 4.2.1.

Arealet skal slås mindst én gang, og det afslåede plantemateriale må ikke fjernes fra marken, men kan opstakkes inden for marken. Hvis du ønsker at tilså et brakareal med stribet blomster skal du anmelde blomsterstriberne som enten blomsterbrak eller bestøverbrak, som du etablerer senest 30. april eller registrere områderne som småbiotoper. Hvis slåningsbrak indgår i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, gælder der yderligere restriktioner, som du skal være opmærksom på.

[Du kan læse mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

Ekstra hensyn

I plantedækket på din brakmark vil der ofte være en lang række vilde blomster og urter, der kan være en vigtig fødekilde for bestøvende insekter. Af hensyn til de bestøvende insekter kan du med fordel vente med at slå din brakmark til senest muligt i slåningsperioden.

5.4.3 Blomsterbrak

En blomsterbrakmark er et areal i omdrift, som du ikke udnytter produktionsmæssigt. Det betyder, at du ikke må bruge arealet eller plantematerialet til produktion eller husdyrfoder.

Formålet med at etablere blomsterbrak er at tilgodese biodiversiteten i højere grad, end hvad der er tilfældet på marker med slåningsbrak.

Hvis du etablerer blomsterbrak, skal du lave en mekanisk jordbearbejdning og så en blomsterbrakblanding senest 30. april. For at et areal kan godkendes som blomsterbrak, skal arealet leve op til følgende:

- Plantedækket skal bestå af mindst to forskellige plantearter, der begge er både frø- og nektarproducerende pr. m²
- Det er valgfrit, hvilke frø- og nektarproducerende plantearter du bruger.
- Den udsåede blomsterblanding skal udgøre mindst 50 pct. af plantedækket på arealet
- Korn, græs, og majs må gerne indgå i blomsterblandingen, men tæller ikke med som én af de to plantearter, da de ikke er nektarproducerende
- Anvender du kløver i blandingen, kan kløver kun udgøre én af de to krævede plantearter (det gælder også ved flere forskellige kløverarter).
- Naturligt fremvoksende arter, der er frø- og nektarproducerende, kan indgå i kravet om to arter per. m²

For arealer indberettet som blomsterbrak har du mulighed for kun at udføre en landbrugsaktivitet hvert andet år (etableringsår og efterfølgende ansøgningsår). Du skal dog være opmærksom på, at arealer med blomsterbrak til enhver tid af året (begge år) har et plantedække bestående af en blomsterblanding eller af planterester, der indikerer, at der har været en blomsterblanding, som opfylder forpligtelserne for blomsterbrak. Ved behov må du gerne afpudse din blomsterbrakmark i både etableringsåret og det efterfølgende ansøgningsår, men du må ikke fjerne det afslåede plantemateriale. Hvis du efter det andet år igen ønsker at have en blomsterbrakmark, skal du på ny udføre en ny jordbearbejdning og iså en blomsterblanding, hvorefter det toårige aktivitetskrav gælder på ny. Hvis du søger biodiversitet & bæredygtighed til din mark med blomsterbrak er det i de efterfølgende år fortsat tilladt at bearbejde jorden med henblik på etablering af blomsterblandingen, men det er ikke et krav. Det væsentlige er, at der er de plantearter, der skal være. Du opretholder derfor din grundbetaling, hvis du søger biodiversitet & bæredygtighed og ikke jordbehandler i efterfølgende år efter etablering af blomsterbrak.

[Læs mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

Hvis du anvender en brakmark produktionsmæssigt med slæt eller afgræsning, så vil du fortsat kunne opretholde din grundbetaling til arealet, men arealet vil i stedet betragtes som et græsareal og du kan derfor ikke samtidigt for eksempel anvende arealet under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed eller til opfyldelse af GLM10.

5.4.4 Bestøverbrak

En bestøverbrakmark er et areal i omdrift, der ikke udnyttes produktionsmæssigt. Det betyder, at du ikke må bruge arealet eller plantematerialet til produktion eller husdyrfoder.

Formålet med at etablere bestøverbrak er at tilgodese biodiversiteten i højere grad, end hvad der er tilfældet på marker med slåningsbrak og blomsterbrak.

Hvis du etablerer bestøverbrak, skal du lave en mekanisk jordbearbejdning og så en blomsterblanding senest 30. april. For at et areal kan godkendes som bestøverbrak skal du leve op til følgende:

- Plantedækket skal bestå af mindst tre forskellige pollen- og nektarrige plantearter pr. m².
- Du skal bruge plantearter, som står på den særlige planteartsliste for bestøverbrak. Se tabel 5.1. Det er angivet i tabellen, om de enkelte plantearter er enårige eller flerårige med hensyn til blomstringsperioden.
- Den udsåede blomsterblanding skal udgøre mindst 50 pct. af plantedækket på arealet
- Korn, græs, og majs må gerne indgå i blomsterblandingen, men tæller ikke med som én af de tre plantearter, da de ikke er nektarproducerende.
- Anvender du kløver i blandingen, kan kløver kun udgøre én af de tre krævede plantearter (det gælder også ved flere forskellige kløverarter).
- Naturligt fremvoksende arter, der er pollen- og nektarproducerende, kan indgå i kravet om tre arter pr. m².

Ligesom for blomsterbrak gælder der et 2-årigt aktivitetskrav, derfor vil arealer med bestøverbrak være undtaget fra forpligtelsen om årlig afslåning i både etableringsåret og det efterfølgende ansøgningsår. Du skal dog være opmærksom på, at arealer med bestøverbrak skal have et plantedække bestående af en blomsterblanding eller af planterester, der indikerer, at der har været en blomsterblanding, som opfylder forpligtelserne for bestøverbrak. Ved behov må du gerne afpudse din bestøverbrakmark i både etableringsåret og det efterfølgende ansøgningsår, men du må ikke fjerne det afslåede plantemateriale. Hvis du efter det andet år igen ønsker at have en blomsterbrakmark, skal du på ny udføre en ny jordbearbejdning og iså en blomsterblanding, hvorefter det toårige aktivitetskrav gælder på ny. Hvis du søger biodiversitet & bæredygtighed til din mark med blomsterbrak, er det i de efterfølgende år fortsat tilladt at bearbejde jorden med henblik på etablering af blomsterblandingen, men det er ikke

et krav. Det væsentlige er, at der er de plantearter der skal være. Du opretholder derfor din grundbetaling, hvis du søger biodiversitet & bæredygtighed og ikke jordbehandler i efterfølgende år efter etablering af blomsterbrak.

[Du kan læse mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

Du opretholder grundbetaling, hvis du anvender bestøverbrak landbrugsmæssigt. Det vil sige, at du opretholder grundbetalingen, hvis du eksempelvis tager slæt på arealet, men i så fald kan du ikke anvende arealet under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed eller til opfyldelse af GLM10.

TABEL 5.2. Planteartsliste for bestøverbrak, herunder blomstringsperiode

Dansk navn	Videnskabeligt navn	Sæson	Varighed
Svinenød	<i>Conopodium majus</i>	Jun-jun	Flerårig
Vild guleros	<i>Daucus carota</i>	Jul-aug	Toårig
Boghvede	<i>Fagopyrum esculentum</i>	Jul-aug.	Enårig
Engstorkenæb	<i>Geranium pratense</i>	Jul-aug.	Flerårig
Pyrenæisk storkenæb	<i>Geranium pyrenaicum</i>	Jun-sep.	Toårig
Almindelig hør	<i>Linum usitatissimum</i>	Jun-aug	Enårig
Moskus-katost	<i>Malva moschata</i>	Jul-sep.	Flerårig
Kransblomstret katost	<i>Malva verticillata</i>	Jul-sep	Toårig
Gul sennep	<i>Sinapis alba</i>	Jun-sep.	Enårig
Agersennep	<i>Sinapis arvensis</i>	Jun-okt.	Enårig
Vild kørvel	<i>Anthriscus sylvestris</i>	Maj-jul	Flerårig
Kommen	<i>Carum carvi</i>	Maj-jun.	Toårig
Brunelle	<i>Prunella vulgaris</i>	Jul-aug.	Flerårig
Hjulkrone	<i>Borago officinalis</i>	Jun-aug	Enårig
Almindelig honningurt	<i>Phacelia tanacetifolia</i>	Jun-sep	Enårig
Rundbælg	<i>Anthyllis vulneraria</i>	Jun-aug.	Flerårig
Humlesneglebælg	<i>Medicago lupulina</i>	Maj-sep	Toårig
Markstenkløver	<i>Melilotus officinalis</i>	Jul-sep	Toårig
Foderesparsette	<i>Onobrychis viciifolia</i>	Jun-aug.	Flerårig
Musevikke	<i>Vicia cracca</i>	Jun-aug.	Flerårig
Hvidkløver	<i>Trifolium repens</i>	Jun-sep	Flerårig
Alsike-kløver	<i>Trifolium hybridum</i>	Jun-aug	Flerårig
Havemorgenfrue	<i>Calendula officinalis</i>	Jul-sep	Enårig
Cikorie	<i>Cichorium intybus</i>	Jul-sep.	Flerårig
Grøn høgeskæg	<i>Crepis capillaris</i>	Jul-aug	Flerårig
Stivhåret borst	<i>Leontodon hispidus</i>	Jun-jul	Flerårig
Hvid okseøje	<i>Leucanthemum vulgare</i>	Jun-jul	Enårig
Gul okseøje	<i>Glebionis segetum</i>	Jun-sep.	Enårig
Almindelig hulsvøb	<i>Chaerophyllum temulum</i>	Jun-jul	Toårig
Agersnerle	<i>Convovulus arvensis</i>	Jun-sep.	Flerårig

Dansk navn	Videnskabeligt navn	Sæson	Varighed
Svinenød	<i>Conopodium majus</i>	Jun-jun	Flerårig
Blod-kløver	<i>Trifolium incarnatum</i>	Jul-sep	Enårig
Kornblomst	<i>Centaurea cyanus</i>	Jun-sep	Enårig
Agersvinemælk	<i>Sonchus arvensis</i>	Jul-aug.	Flerårig
Almindelig merian	<i>Origanum vulgare</i>	Jun-sep.	Flerårig
Rødkløver	<i>Trifolium pratense</i>	Maj-okt.	Flerårig
Stor knopurt	<i>Centaurea scabiosa</i>	Jul-sep.	Flerårig
Storblomstret kodriver	<i>Primula vulgaris</i>	Apr-maj	Flerårig
Blåhat	<i>Knautia arvensis</i>	Jun-sep.	Flerårig
Almindelig kællingetand	<i>Lotus corniculatus</i>	Jun-sep	Flerårig
Lucerne	<i>Medicago sativa</i>	Jul-sep	Flerårig
Almindelig røllike	<i>Achillea millefolium</i>	Jul-okt.	Flerårig
Mælkebøtte	<i>Taraxacum agg</i>	Apr-maj	Flerårig
Gul snerre	<i>Galium verum</i>	Jun-aug.	Flerårig
Farvegåseurt	<i>Anthemis tinctoria</i>	Jun-sep.	Flerårig

5.4.5 Arealer med andre blomsterblandinger

Der er mulighed for under andre ordninger at udlægge andre blomsterblandinger end blomsterbrak og bestøverbrak for at fremme biodiversiteten. Disse arealer vil fortsat være tilskudsberettigede til grundbetaling, da der foretages en landbrugsaktivitet i medfør af isåningen af blomsterblandingen. Under ordningen permanent ekstensivering tillades i tilsagnsåret, at der jordbehandles forud for at der isås en blomsterblanding af hjemmehørende vilde plantearter. Hvis du vil søge grundbetaling til arealet med permanent ekstensivering, og du ikke i forvejen har en afgrøde f.eks. græs på marken, skal du være opmærksom på, at udsåningen skal ske senest 30. april. Arealerne skal de efterfølgende år årligt slås eller afgræsses, hvis grundbetalingen skal opretholdes.

[Læs mere i Vejledning om permanent ekstensivering 2025](#)

5.4.6 Omlægning af braklagte arealer

Under grundbetaling må du omlægge dine braklagte arealer. Hvis du skal omlægge dine brakarealer i ansøgningsåret, skal du være opmærksom på, om du overtræder andre regler.

Såfremt du foretager forberedende aktiviteter på et brakareal, erstatter det samtidigt aktivitetskravet om slåning. Du kan dog risikere, at arealet ikke længere kan betragtes som et brakareal afhængig af de forpligtelser, der følger for brak under andre krav og regler.

Hvis du vil etablere en tilskudsberettiget vårafgrøde det efterfølgende år, må du foretage jordbearbejdning på de datoer, som er angivet i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget. Vær også opmærksom på, at du skal overholde GLM 6 om jorddække.

Du har også mulighed for at omlægge dine brakmarker til en ikke-tilskudsberettiget afgrøde – f.eks. juletræer eller skovproduktion efter 25. oktober – og fortsat beholde grundbetaling for marken i ansøgningsåret.

Vær opmærksom på, at hvis brakarealet indgår i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed eller til opfyldelse af GLM10 kravet, så må det ikke omlægges i hele kalenderåret.

[Læs mere i Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet](#)

[Du kan læse mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

[Læs mere i Vejledning om tilskud til målrettet kvælstofregulering](#)

[Læs mere i Vejledning om regler for pligtige og husdyrefterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag, planperioden 2024/2025](#)

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- § 4, nr. 2, om braklagt areal
- §§ 23 og 24 om braklagte arealer

5.5 Arealer med gartneriafgrøder og planteskolekulturer

Arealer, du dyrker med gartneriafgrøder og planteskolekulturer direkte i bundjorden, er tilskudsberettigede, uanset om du dyrker dem på friland eller under glas eller anden form for overdækning. For vækst- og drivhuse er mindstestørrelsen til marken 0,01 ha.

Det er et kriterie for at få tilskud under grundbetalingen, at der er kontakt mellem afgrødernes rodnet og den underliggende jord. Du skal indberette afgrøder, der ikke dyrkes i bundjord, med afgrødekode 545 'Potteplanter', 499 'Lukket system' eller 564 'Containerplads'.

Hvis du dyrker stiklinger og lignende, som du skal bruge i din egen bedrift, er arealerne kun tilskudsberettigede, hvis der er tale om stiklinger af planter, som er tilskudsberettigede, efter du udplanter dem.

Du kan ikke få tilskud for arealer med pyntegrønt, juletræer og frøproduktion til skovfrø. Hvis du dyrker juletræsplanter til udplantning med henblik på at sælge dem, er arealerne dog tilskudsberettigede. Juletræsplanterne til videresalg skal have jordkontakt for at være tilskudsberettigede. Ved kontrol vurderer vi, om du dyrker juletræsplanterne med henblik på videresalg.

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- § 4, nr. 13, om definition af planteskole
- § 28, stk. 2, om skovdrift, klippegrønt, pyntegrønt, juletræer og frøproduktion
- § 17 om planteskoler med gartneriafgrøder

5.6 Arealer med industrihamp

Du kan modtage tilskud til landbrugsarealer med industrihamp, hvis du opfylder følgende kriterier og forpligtelser:

- Dit areal med industrihamp skal mindst være på 0,3 ha, eller udgøre 0,3 ha i sammenhæng med andre tilskudsberettigede marker.

- Du skal så og dyrke industrihampeafgrøder fra certificerede industrihampefrø, hvor tetrahydrocannabinol (THC) indholdet maksimalt er 0,2 pct på de indberettede arealer.
- Du skal oplyse os om, hvilken udsædsmængde (kg pr. ha) og type industrihampefrø, du bruger på hver enkelt mark. Disse kan vælges i fællesskemaet på siden Markplan og grundbetaling ud for marken indberettet med industrihamp.
- Vi skal modtage samtlige originale certificeringsmærkesedler fra emballagen på udsæden senest 30. juni i tilskudsåret 2025, hvor du søger tilskud til industrihamp. Vi kan ikke godkende kopier eller scannede certificeringsmærkesedler.
- Du må tidligst høste dine marker med industrihamp 10 dage efter blomstringens afslutning.

[Læs mere i Vejledning til ansøgning om tilladelse til at dyrke industrihamp 2025](#)

5.6.1 Tilladelse til at dyrke industrihamp

Det er et nationalt krav, at du skal søge og få tilladelse til at dyrke industrihamp i Danmark. Det gælder, uanset om du søger tilskud til arealet eller ej. Du skal søge tilladelsen hos os, og den gælder for ét år ad gangen.

Et skema til brug for ansøgning om tilladelse til at dyrke industrihamp, som du skal sende til os, finder du på vores hjemmeside. Du kan klikke på linket nedenfor:

[Tilladelse til dyrkning af industrihamp](#)

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt

- § 5, stk. 5, om arealer med industrihamp og fællesskema i Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2024 om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast selv
- Art. 4, stk. 4 i forordning (EU) 2021/2115 (CAP-planforordningen)
- § 4 i [bekendtgørelse om euforiserende stoffer, nr. 2446 af 12. december 2021](#)
- Art. 8, stk. 3, litra i) i forordning (EU) 2022/1173 (gennemførelsesbestemmelserne)

5.7 Arealer med permanente afgrøder

En permanent afgrøde er en afgrøde, der kan holdes ude af omdriften i fem år eller mere, og som giver udbytte i flere år. Det kan f.eks. være frugttræer, bærbuske, lavskov, elefantgræs og rørgræs, der bliver dyrket på det samme areal i fem år eller mere. Det kan også være f.eks. rabarber, der på grund af dyrkningsformen holdes ude af omdriften.

At arealer med permanente afgrøder er drevet landbrugsmæssigt med henblik på produktion vil sige, at du skal holde arealet i en god plantagemæssig stand, der sikrer, at hovedafgrøden ikke hæmmes væsentligt af ukrudt og opvækst af buskads. Arealerne skal fremstå som vedligeholdte, dyrkede arealer og må ikke ligge som natur eller vildnis.

Hvis der ved kontrol opstår tvivl om, hvorvidt dit areal er drevet landbrugsmæssigt, kan du fremvise dokumentation for beplantning af arealet (kvittering for indkøb af planter) eller dokumentation for salg af afgrøder.

Vær opmærksom på, at klippegrønt, pyntegrønt, juletræer, frøproduktion til skovfrø og anden skovdrift ikke anses som permanente afgrøder og derved ikke som landbrugsarealer. Arbejdsarealer, skovstier og arbejdsveje, der er tilknyttet skovdrift, anses heller ikke som landbrugsarealer.

5.7.1 Forpligtelser for lavskov

Lavskov er arealer tilplantet med alle arter inden for følgende slægter: hassel, løn, ask, avnbøg, birk, el, eg, elm, lind, kastanje, almindelig bøg, valnød, pil og poppel samt kirsebær med undtagelse af glansbladet hæg, der er invasiv i Danmark.

Du kan plante lavskovsarterne i blandinger eller i renbestand. Andre arter end de nævnte betragter vi ikke som en del af afgrøden på arealet med lavskov.

TABEL 5.3. Du kan bruge disse afgrødekoder

Type	Afgrødekode
Blandinger af alle lavskovsarter eller renbestand af slægterne hassel, løn, ask, avnbøg, birk, eg, elm, lind, kastanje, almindelig bøg og valnød samt kirsebær med undtagelse af glansbladet hæg, der er invasiv i Danmark.	591 'Lavskov'
Pil i renbestand	592 'Pil'
Poppel i renbestand	593 'Poppel'
El i renbestand	594 'El'

Arealer med lavskov er kun tilskudsberettigede, hvis du driver dem landbrugsmæssigt med henblik på stævning. Lavskovsarealer skal være dyrket efter almindelig dyrkningspraksis. Det betyder, at arealet ikke må fremstå som et udyrket areal, der ikke er holdt ved lige, eller som natur eller vildnis. Arealet skal vedligeholdes som en plantage.

En mark skal være på mindst 0,30 ha og mindst 7,5 meter i bredden. En mark med lavskov kan ikke regnes for sammenhængende med andre tilskudsberettigede marker end lavskov for at komme over 0,30 ha.

På arealer med lavskov beplantet med poppelarter kan der være op til 400 andre træer og buske på over én meter i højden ud over poppelarterne. For lavskov bestående af pil eller el i renbestand, eller lavskov bestående af en blanding af lavskovsarter, må der højst være op til 100 andre træer og buske på over én meter i højden ud over lavskovsarterne.

Må du have dyr og andre træer på dit areal med lavskov?

Du må gerne have dyr gående under dine lavskovstræer. Dog må dyrene ikke beskadige træerne, så træerne dør og derfor påvirker antallet af planter i din lavskov. Du kan læse mere om landbrug med blandet produktion i afsnit 5.8 Skovlandbrug.

5.7.1.1 Forpligtelser for stævning

Du skal stævne (høste) træerne på arealer med pil i renbestand eller blandinger af lavskovsarter senest ved udgangen af det tiende år efter etableringen eller seneste stævning. Etableringsåret eller stævningsåret medregnes i den tiårige omdriftsperiode.

Du skal stævne beplantninger af poppelarter mindst hvert 20. år. Den 20-årige omdriftsperiode gælder for beplantningerne med poppelarter, der er etableret eller stævnet i 2011 eller senere. Etableringsåret eller stævningsåret medregner vi i den 20-årige omdriftsperiode.

Forpligtelser om stævning gælder også for arealer med lavskov, som du køber eller forpagter i løbet af den 10- eller 20-årige periode.

Hvis du i 2025 tegner en mark ind, der overlapper med et areal med korttemaet 'Lavskov 2024', henter vi årstal for, hvornår din lavskov er plantet eller senest stævnet til din markplan sammen med marken. Du skal kun ændre årstallet i fællesskemaet, hvis du har stævnet arealet, siden du sendte sidste års fællesskema.

Eksempel: Beplantninger med pil i renbestand eller blandinger af lavkovsarter

Et areal med pil i renbestand eller blandinger af lavkovsarter, der senest er stævnet i 2016, skal igen stævnes inden 31. december 2025. Stævningsåret tæller med i beregningen af de 10 år.

Eksempel: Beplantninger med poppelarter

Et areal, der er tilplantet med poppelarter i 2011, skal stævnes inden 31. december 2030. Tilplantningsåret tæller med i beregningen af de 20 år.

[Læs mere i vejledning om konditionalitet miljø](#)

5.7.1.2 Forpligtelser for antal træer pr. ha

Arealer med lavskov skal altid bestå af mindst 8.000 godkendte planter pr. ha. For poppel i renbestand er forpligtelsen mindst 1.000 planter pr. ha. Plantetæthedsforpligtelsen skal overholdes med levende planter.

Planterne skal være jævnt fordelt over hele arealet. Områder med udgåede træer på mere end 100 m² er ikke tilskudsberettigede. Antallet af planter skal være overholdt i hele kalenderåret. Hvis der er planter, der går ud, skal du straks genetablere lavskoven, så arealet fortsat lever op til forpligtelsen om antal planter pr. ha.

5.7.1.3 Forpligtelse for arbejdsareal og anlæg af spor og gange

På arealer indberettet som lavskov må der være arbejdsarealer i form af kørespor og gange. De må højst udgøre 20 procent af arealet.

Hvis der er kørespor og gange på arealet, skal antallet af planter være højere på den tilplantede del for at opfylde forpligtelsen om mindst 1.000 eller 8.000 planter pr. ha.

Eksempel

Du har 2,00 ha mark med lavskov tilplantet med pil, som du søger tilskud til. På de 2,00 ha kan du nøjes med at tilplante de 1,60 ha og lade resten være ubefæstede kørespor og gange. Der skal dog stadig være mindst 8.000 planter pr. ha på hele arealet, hvilket betyder, at du på de 1,60 ha skal have mindst 16.000 planter i alt.

5.7.2 Forpligtelse for frugttræer og -buske

Hvis du har landbrugsarealer med frugttræer eller-buske, skal det være tydeligt, at det er drevet plantagemæssigt. Det betyder, at træerne og buskene skal fremstå som en plejet kultur i veldefinerede rækker, der muliggør pleje af træerne og buskene og høst af afgrøden.

Imellem rækkerne af frugttræer eller bærbuske må du gerne etablere græs, urter eller blomster for at tiltrække nyttedyr og fugle til at bekæmpe skadedyr og for at øge biodiversiteten. Det må du så længe, det ikke hindrer den plantagemæssige drift af arealet.

Læs eventuelt mere i afsnit 4.4.7 om Veje, kørespor og trampestier.

Arbejdsarealer må som udgangspunkt ikke udgøre mere end 20 procent af din plantage.

5.7.3 Forpligtelse for rørgræs

Hvis du har landbrugsarealer med rørgræs, er de kun tilskudsberettigede, hvis de drives landbrugs-mæssigt, og formålet med arealerne er høst og afsætning af afgrøden til f.eks. energiformål, fiberpro-duktion eller som tækkemateriale. Du kan bruge rørgræs som paludikultur. Se afsnit 5.9.

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- § 4, nr. 11 og § 30, om definitioner af lavskov og permanente afgrøder
- § 11, stk. 4 og 5, om sammenhængende arealer
- § 20, stk. 1, nr. 3, og stk. 2, om forpligtelse om antal træer og buske i lavskov og lavskov be-plantet med poppelarter
- § 28 om permanente afgrøder
- § 29 om arealer med elefantgræs og rørgræs
- § 31 om forpligtelser for lavskov

5.8 Skovlandbrug

Skovlandbrug omfatter almindeligvis dyrkning af træer og/eller buske i kombination med traditionelle landbrugsafgrøder, i rotation eller i mere vedvarende drift, herunder græsarealer og hold af dyr på fri-land.

Du kan få grundbetaling til en samlet mark med frugt, bær eller nødder i kombination med mindst én anden afgrøde – dog ikke lavskov eller brak.

Hvis du ønsker at have andre træer end frugt, bær og nøddetræer og buske i dit skovlandbrug, er det også en mulighed. Du kan se en samlet oversigt over, hvordan det er muligt at få tilskud til landbrugs-arealer med træer og buske i afsnit 5.8.6

5.8.1 Hvilke afgrøder må være på arealet?

I tabel 5.3 kan du se, hvilke frugter, bær og nødder som godkendes. Du må gerne have en blanding af flere arter fra listen.

Den eller de afgrøder på skovlandbrugsmarken, som ikke består af frugt, bær eller nødder, kan f.eks. være afgrøder i omdrift som korn eller grøntsager, permanente afgrøder som rabarber eller asparges, græs i omdrift eller permanent græs, hvor der gerne må være dyrehold på.

TABEL 5.4. Godkendte træer og buske med frugt, bær og nødder på arealer med skovlandbrug

Dansk navn	Videnskabeligt navn
Alle arter inden for <i>Prunus</i> -slægten (f.eks. blomme, kirsebær, kræge, slåen) dog ikke glansbladet hæg.	<i>Prunus</i> , dog ikke <i>Prunus serotina</i>
Blåbær	<i>Vaccinium myrtillus</i> eller <i>Vaccinium corymbosum</i>
Brombær	<i>Rubus plicatus</i> eller <i>Rubus fruticosus</i>
Bærmispel	<i>Amelanchier laevis</i> eller <i>Amelanchier alnifolia</i>

Dansk navn	Videnskabeligt navn
Hassel	<i>Corylus avellana</i> eller <i>Corylus maxima</i>
Havtorn	<i>Hippophae rhamnoides</i>
Hindbær	<i>Rubus idaeus</i>
Hjertenød	<i>Jugland cordiformis</i>
Hunderose	<i>Rosa canina</i>
Hyld	<i>Sambucus nigra</i>
Japan kvæde	<i>Chaenomeles speciosa</i> eller <i>Chaenomeles speciosa x japonica</i>
Kastanje (ægte)	<i>Castanea sativa</i> , <i>Castanea crenata</i> , <i>Castanea molissima</i> eller krydsninger heraf
Morbær	<i>Morus spp.</i>
Pærer	<i>Pyrus communis</i>
Ribs	<i>Ribes rubrum</i>
Rønnebær	<i>Sorbus aucuparia</i>
Solbær	<i>Ribes nigrum</i>
Stikkelsbær	<i>Ribes uva-crispa</i>
Surbær	<i>Aronia – melanocarpa</i>
Tranebær	<i>Vaccinium macrocarpon</i>
Trækvæde	<i>Cydonia oblonga</i>
Tyttebær	<i>Vaccinium vitis – idaea</i>
Valnød (almindelig)	<i>Juglans regia</i> L.
Vindrue eller spisedrue	<i>Vitis ssp.</i>
Æbler	<i>Malus domestica</i>

5.8.2 Hvordan skal arealet være indrettet?

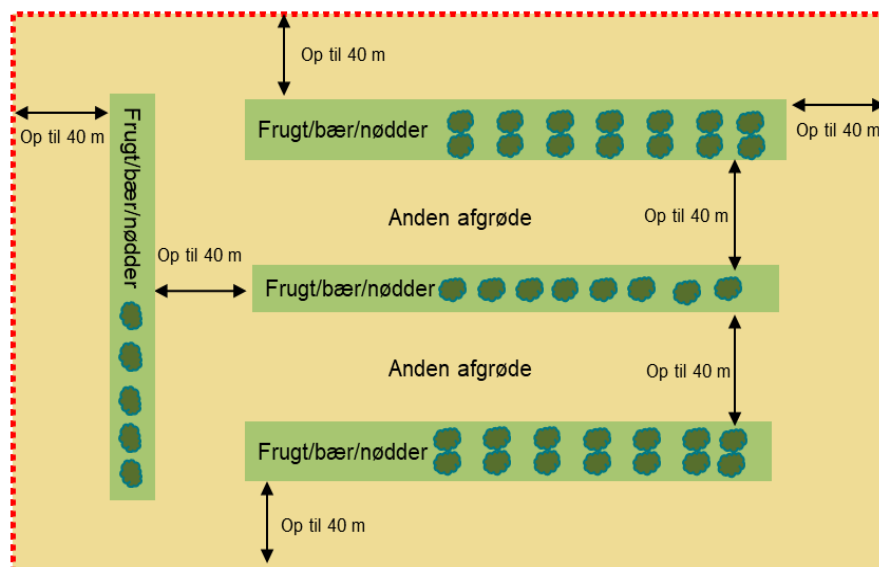
For at sikre, at der er tale om skovlandbrug, og ikke skov eller en frugtplantage, er det nødvendigt, at der er tilstrækkelig afstand mellem træerne til at sikre, at den anden afgrøde mellem træerne kan etableres og dyrkes. Samtidig skal afstanden ikke være så stor, at der kunne være tale om en selvstændig mark. Af denne grund er der en række forpligtelser, der skal overholdes.

Der skal på en mark med skovlandbrug være over 100 træer eller buske med frugt, bær eller nødder pr. ha. Træer eller buske med frugt, bær eller nødder skal stå i rækker. Rækkerne må gerne stå enkeltvis, men må også gerne være samlet i bælter bestående af højst tre rækker. Imellem bælterne dyrker du den eller de andre afgrøder, du ønsker, skal indgå i skovlandbrugsmarken.

Der er ikke en forpligtelse om, hvor kort afstand der må være imellem bælterne af godkendte træer og buske. Hvis du ikke dyrker en anden afgrøde mellem de godkendte træer og buske, vil vi dog under kontrol betragte arealet som en ren frugtplantage og ikke som skovlandbrug. Det kan have betydning for, hvilken gødningsnorm arealet har.

Du er dog forpligtet til at sikre, at der højst er 40 meter fra kanten af en mark til bælterne med træer og buske og op til 40 meter imellem bælterne med træer og buske. Se figur 5.1 for et eksempel på en illustration af skovlandbrug.

FIGUR 5.1. Eksempel på skovlandbrug

5.8.3 Hvilke aktivitetskrav gælder på arealer med skovlandbrug?

Der gælder de samme forpligtelser for vedligehold af arealer med træer og buske med frugt, bær eller nødder på arealer med skovlandbrug, som der gælder for permanente afgrøder. Det vil sige, at du skal vedligeholde træer og buske på arealet med frugt, bær og nødder i en god plantagemæssig stand, der sikrer, at træerne og buskene ikke hæmmes væsentligt af ukrudt og opvækst af buskads.

Du kan læse mere i afsnit 5.7.

At holde arealet i god plantagemæssig stand betyder også, at et eventuelt husdyrhold, der går på disse marker, ikke i væsentlig grad må beskadige træer og buske med frugt, bær og nødder.

De arealer på skovlandbrugsmarken, som du dyrker med en anden afgrøde end frugt, bær og nødder, skal opfylde aktivitetskrav i overensstemmelse med den dyrkede afgrøde. Det betyder, at dyrker du afgrøder i omdrift, så gælder samme forpligtelser, som gælder for marker med afgrøder i omdrift.

Vær opmærksom på, at hvis du dyrker afgrøder i omdrift i dit skovlandbrug, så er disse afgrøder omfattet af GLM 7 om krav om årlig rotation på en bedrifts omdriftsarealer.

[Læs mere i Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet](#)

5.8.4 Hvordan indberetter jeg arealet i fællesskemaet?

Arealer med tilskudsberettiget skovlandbrug indberetter du med en afgrødekode for skovlandbrug. Der er følgende fire afgrødekoder til skovlandbrug. Se tabel 5.4.

TABEL 5.5. Afgrødekoder til skovlandbrug

Nr.	Navn	Beskrivelse
482	Skovlandbrug med permanent græs	Areal med permanent græs i kombination med godkendte træer
483	Skovlandbrug med græs i omdrift	Areal med græs i omdrift i kombination med godkendte træer

Nr.	Navn	Beskrivelse
484	Skovlandbrug med omdriftsafgrøder	Areal med afgrøder i omdrift i kombination med godkendte træer
485	Skovlandbrug med permanente afgrøder	Areal med permanente afgrøder i kombination med godkendte træer

Hvis din mark ikke passer med en af de fire afgrødekoder, men har afgrøder, som svarer til en kombination af flere af de fire afgrødekoder, skal du dele din mark op i flere marker. Det vil f.eks. sige, at hvis du på din mark både har et areal, hvor du har kombineret træer med f.eks. en omdriftsafgrøde, og på samme mark et areal, hvor du har kombineret træer med permanent græs, må du dele marken op i to marker og indberette med de korrekte afgrødekoder for skovlandbrug. Se Bilag 1: Afgrøder i kombination med skovlandbrug.

5.8.5 Ikke-produktive elementer og arealer kan udlægges på arealer med skovlandbrug

Ligesom på alle andre landbrugsarealer kan du udlægge ikke-produktive elementer og arealer på dine marker med skovlandbrug. I beregningen af ikke-produktive elementer og arealer vil skovlandbrugs-træer, som netop er produktionstræer, ikke indgå som ikke-produktive træer. Det vil sige, at du også gerne må have op til 100 ikke-tilskudsberettigede, spredte træer pr. ha.

Derudover må der på marker med tilskudsberettiget skovlandbrug gerne være ikke-produktive elementer i form af f.eks. småbiotoper, som du enten udlægger under grundbetalingen eller søger ekstra tilskud til under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed.

[Du kan læse mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

For arealer med skovlandbrug, hvor der indgår permanent græs, gælder reglerne om markblokkens tilskudsprocent for de arealer med træer, som ikke er en del af skovlandbrugsafgrøden. Læs mere i afsnit 5.3.2

5.8.6 Oversigt over muligheder for tilskud til arealer med træer og buske

I de forrige afsnit har der været fokus på skovlandbrug, der består af frugt, bær og nøddetræer og buske i rækker. Det er vigtigt, at du er opmærksom på, at der også er andre måder at få tilskud til træer og buske på alle landbrugsarealer.

Du kan se en oversigt over muligheder for tilskud til forskellige typer af træer og buske på alle landbrugsarealer her.

TABEL 5.6. Muligheder for grundbetaling til træer og buske på landbrugsarealer

Type af skovlandbrug	Hvordan skal du indberette det?	Hvor kan du læse mere?
Tilskudsberettiget skovlandbrug er dyrkning af træer og buske med frugt, bær eller nødder i kombination med mindst én anden afgrøde – dog ikke lavskov eller brak	Med specifikke afgrødekoder	Afsnit 5.8.1 til og med afsnit 5.8.5

Type af skovlandbrug	Hvordan skal du indberette det?	Hvor kan du læse mere?
Småbiotoper – mulighed for tilplantning af ikke-produktive elementer som eksempelvis træer og buske	Du skal tegne småbiotoper ind samme sted, som du tegner dine marker ind i Internet Markkort	Afsnit 5.10
Hold af dyr på arealer med lavskov	Med specifikke afgrødekoder for lavskov	Afsnit 5.7.1
100 enkeltstående træer og buske per ha samt klynger af træer og buske på op til 100 m ²	Skal ikke tegnes ind eller indberettes på anden vis	

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- § 32 om definition af skovlandbrug
- §§ 32-34 om skovlandbrug

5.9 Paludikultur

Paludikultur omfatter dyrkede arealer under vand, som du bruger landbrugsmæssigt ved at udføre landbrugsaktiviteter. Som regel vil det være tale om flerårige permanente afgrøder i form af rørgræs, men det kan også være et areal med græs, der vådhøstes. Det er en forpligtelse, at du dyrker en landbrugsafgrøde på arealet, som du enten slår eller høster. Det betyder, at der ikke er tilskud til tagrør, da det ikke bliver betragtet som en landbrugsafgrøde. Vi giver derved tilskud til arealer med f.eks. græs, der står under vand, så længe du udfører landbrugsaktiviteter.

Du skal indberette dine arealer med paludikultur med afgrødekode 597, hvis du dyrker rørgræs, med afgrødekode 362, hvis du dyrker paludikultur med omdriftsgræs, og med afgrødekode 363, hvis du dyrker paludikultur med permanent græs.

Du skal sikre dig, at dine arealer med paludikultur får udført en landbrugsaktivitet i perioden 15. marts til og med 25. oktober eller 1. juni til og med 25. oktober for arealer med permanent græs. Hvis det ikke er muligt at udføre en landbrugsaktivitet indenfor denne periode, betragtes arealet som et naturareal. Se også afsnit 4.4.6 om Permanent vandlidende arealer.

Arealer med paludikultur kan opfylde kravet om en årlig landbrugsaktivitet ved afgræsning. Der vil gælde det samme for afgræsning som på arealer med græs, hvor slåningen kan erstattes af afgræsning, hvis afgræsningen er jævnt fordelt på hele arealet. Er afgræsningen ikke jævnt fordelt, skal der foretages slåning af de dele af arealet, hvor afgræsningen ikke er foretaget, for at opfylde aktivitetskravet. Alternativt skal de pågældende områder være registeret som småbiotoper for at undgå det årlige aktivitetskrav.

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- § 16 om paludikultur

5.10 Småbiotoper

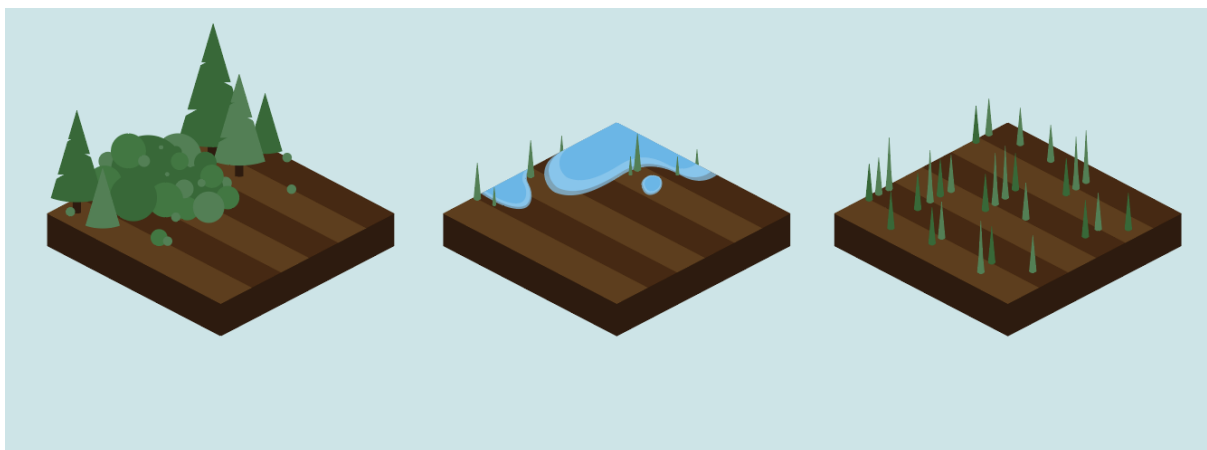
Småbiotoper har til formål at beskytte og forbedre levevilkår for biodiversitet, såsom markens vilde dyr, insekter og planter inden for landbrugsmarken, og kan være med til at skabe en naturlig sammenhæng til naturarealer uden for marken og skabe spredningskorridorer i det dyrkede landskab. Du bestemmer selv, hvor på marken du vil placere småbiotopen, varigheden af småbiotopen, og hvilket formål du vil bruge småbiotopen til (dvs. udformningen og indholdet af småbiotopen).

Vær opmærksom på ikke at forveksle en småbiotop med et markkrat. Læs mere i afsnit 5.11 Markkrat.

5.10.1 Hvad er en småbiotop?

En småbiotop er et område på en tilskudsberettiget landbrugsmark, som du kan holde uden en landbrugsaktivitet i hele kalenderåret. En småbiotop kan f.eks. være uslået græs, være aktivt tilplantet med træer og buske og/eller etableret til formål for vildtet og bierne. Småbiotoper kan også være våde områder, herunder områder udgravet som et vandhul, og områder, der er holdt urørt (overladt til naturlig udvikling gennem tilgroning). Du bestemmer selv udformningen og indholdet af dine småbiotoper, hvorfor småbiotopen gerne må være en kombination af forskellige formål. Det kan f.eks. være uslået græs, have forekomst af træer og buske og være vådgjorte på hele eller dele af småbiotopen. Du kan med fordel have forskellige typer af småbiotoper placeret tæt på hinanden, og/eller have dem spredt på hele marken. Småbiotoper anses som værende sammenhængende, hvis der er mindre end 5 meter mellem dem.

Figur 5.2: Eksempler på en småbiotop der hhv. består af opvækst af træer og buske, består af våde områder eller består af højt græs.

Du bestemmer selv varigheden af den enkelte småbiotop på din mark, der kan være etårig eller flerårig.

Småbiotop

En småbiotop kan enten være nyetableret i ansøgningsåret eller være opstået i forlængelse af tidligere års markanvendelse, f.eks. efterfølge sidste års brakmark eller græsmark, og altså lade plantedækket være urørt i indeværende kalenderår som en småbiotop. Du kan overveje at placere din småbiotop, så den kan fungere som buffer mellem din produktionsmark og f.eks. et skovbryn udenfor markblokken, eller som i forlængelse af et eksisterende markkrat indenfor markblokken. Menneskeskabte konstruktioner som shelters, bygninger eller oplagring af byggeaffald anses ikke som en del af landbrugsarealet og derved heller ikke som en småbiotop.

5.10.1.1 Generelt for småbiotoper

Samme mark må gerne indeholde flere småbiotoper af forskellige typer, ligesom samme mark også må indeholde småbiotoper, der opfylder forskellige formål. Se tabel 6.5. Det er ikke muligt at tilføje småbiotoper efter ændringsfristen. Husk, at småbiotopen skal være tegnet ind og meldt ind i din markplan senest på ændringsfristen.

Hvis du har udlagt og registreret en småbiotop i 2024, kan du overføre sidste års registrering i IMK og eventuelt justere den. Hvis du registrerer en ny småbiotop i 2025, skal du tegne den ind i IMK.

Du skal være opmærksom på, at forekomsten af flere småbiotoper på samme mark ikke tilsammen må medføre, at de bliver dominerende på marken, så arealet ikke længere hovedsageligt anvendes landbrugsmæssigt. Den enkelte småbiotop må derfor ikke være større end 1 ha, og hvis du udlægger flere småbiotoper på samme mark på op til 1 ha, skal der være mere end 5 meter mellem dem, for at de ikke anses som ét sammenhængende element. Samtidig må småbiotoperne sammen med evt. markkrat, der er beliggende på samme areal under grundbetaling, ikke udgøre mere end 20 pct. af markens areal. Dog må småbiotoper, der indgår under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, udgøre en hel mark.

Du må gerne placere forskellige småbiotoper på samme mark. Vær dog opmærksom på om småbiotopens andel af marken afhænger af ordning. Se i tabellen nedenfor.

TABEL 5.7. Du kan bruge småbiotoper til tre forskellige formål (kortfattet).

Ordning	Størrelse	Placering	Andel af mark	Aktivitet	Varighed
Grundbetaling	Mellem 0,01 og 1 ha	Alle arealtyper	Op til 20 pct. af mark	Alle aktiviteter kan accepteres	Kan fortrydes i løbet af kalenderåret
GLM10	Mellem 0,01 og 1 ha	Kun omdriftsarealer	Op til 20 pct. af mark	Ingen aktivitet	Hele kalenderåret
Bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed	Mellem 0,01 og 1 ha	Alle arealtyper	Op til en hel mark (1 ha)	Ingen aktivitet	Hele kalenderåret

[Du kan læse mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

[Læs mere i Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet](#)

Småbiotoper er berettiget til tilskud under grundbetalingsordningen og har ingen kvælstofnorm. Under grundbetaling må du gerne bruge en småbiotop til produktion som f.eks. slåning, slæt, afgræsning eller dyrkning af en afgrøde, hvis du alligevel ønsker det i løbet af året, og hvis det er i overensstemmelse med andre ordninger og regler, der gælder for arealet. Du må dog ikke anvende småbiotopen til produktion, hvis den indgår i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed eller er anmeldt under GLM10, da småbiotopen i så fald skal være urørt hele kalenderåret.

Der er en række fælles kriterier for alle småbiotoper:

- En småbiotop skal være mindst 100 m².
- Du skal tegne alle småbiotoper ind i kortlaget for småbiotoper i Internet Markkort (IMK).
- Der gælder en øvre arealgrænse for småbiotoperne på 1 ha, mens deres andel af marken, som de ligger på, afhænger af formålet med småbiotopen.
- Der skal som minimum være fem meter mellem to separate småbiotoper.

- Et sammenhængende areal med ikke-produktive elementer bestående af småbiotoper og markkrat må ikke være mere end 1 ha og må ikke udgøre mere end 20 pct. af marken; småbiotoper under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed må dog godt udgøre hele marken. Derudover skal elementerne placeres, så de har mindst 5 meter til et andet ikke-produktivt element eller en anden gruppe af ikke-produktive elementer.
- Småbiotoper er undtaget fra rydningspligten i driftsloven.

Ikke-produktionsrelaterede tiltag i form af lærkepletter, insektvolde og urørte vildtstriber må du gerne anvende, som en del af din indtegnede småbiotop. Øvrige vildtvenlige tiltag, som barjordsstriber og kortslåede græsstriber, kan dog ikke være en del af småbiotopsbegrebet, men du kan i stedet placere sådanne tiltag som en del af din produktionsmark – f.eks. græs i omdrift eller din kornmark.

TABEL 5.8. Hvilke ikke-produktive tiltag tillades for de enkelte elementer?

Ikke-produktive tiltag	Beskrivelse af tiltag	Kan tiltaget anvendes til opfyldelse af GLM 10?	Kan tiltaget være tilskudsberettiget til bioordningen biodiversitet & bæredygtighed?	Kan tiltaget være berettiget til grundbetaling?
Vildtstriber uden produktionsafgrøder	Striber i den enkelte mark, der er tilsået eller vedligeholdt med henblik på at gavne vildtet og biodiversiteten. Det er f.eks. striber tilsået med en vildtblanding af blomster og majs eller urørte striber med henblik på selvsåning/naturlig opvækst. Striberne må ikke udelukkende bestå af produktionsafgrøder: majs, raps, korn, græs og andet grøntfoder mv.	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}
Vildtstriber med produktionsafgrøder i ren bestand eller udelukkende en blanding af disse	En stribe på arealet tilsået med en vildtblanding bestående af f.eks. majs, hvede, græs og andet grøntfoder	Nej	Nej	Ja, som en småbiotop eller som en mark med en afgrødekode for produktionsafgrøden
Insektvolde	En insektvold er en lille jordvold, som f.eks. er skabt ved at pløje to furer sammen. Du kan tilså insektvolden med f.eks. blomstrende og frøsættende flerårige urter.	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}
Lærkepletter	Udyrkede pletter i en mark, hvor der ikke er tilsået en afgrøde, men hvor plantedækket kan være naturlig fremspiring.	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}

Ikke-produktive tiltag	Beskrivelse af tiltag	Kan tiltaget anvendes til opfyldelse af GLM 10?	Kan tiltaget være tilskudsberettiget til bioordningen biodiversitet & bæredygtighed?	Kan tiltaget være berettiget til grundbetaling?
Barjordsstriber	Arealer, som holdes 'sorte', dvs. fri for planter hele året. Striberne kan give tørremuligheder for agerlandets vildt.	Nej ³	Nej ³	Ja, som en del af en mark som eksempelvis en mark med græs eller korn uanset om det anmeldes som småbiotop eller ej.
Kortholdte vildtstriber	Et græsspor, der holdes slået helt kort gennem hele vækstsæsonen. Det vil sige, at arealet også holdes kort i løbet af forbudsperioden for brak.	Nej	Nej	Ja, som en del af en græsmark.
Nytilplantede træer og buske	Tilplantninger med træer og buske. F.eks. nye læhegn der etableres på marken.	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, så længe tilplantningen er anmeldt og registreret som en småbiotop ^{1,2} .

¹ Småbiotoper skal under alle ordninger minimum være 100 m² store.

² Småbiotoper skal tegnes ind i Internet Markkort samme sted, som hvor du tegner dine marker ind. Så længe arealet er tegnet ind som en småbiotop, må du aktivt tilplante noget hvert år. Det centrale er, at det, der plantes, ikke kan anvendes produktionsmæssigt.

³ Barjordsstriber er ikke at betragte som en småbiotop, men skal indberettes med samme afgrødekode som den mark, den findes på. Se også teksten nedenfor.

⁴ Kan anvendes som en del af et brakareal forudsat, at plantedækket ikke slås i forbudsperioden fra den 1. maj til den 31. juli og det afslåede plantemateriale ikke fjernes fra marken. Hvis arealet slås i forbudsperioden omdøbes arealet til et græsareal og vil være berettiget til grundbetaling alene.

Hverken barjordsstriber (kontinuerligt holdt uden plantedække) eller kortholdte græsstriber kan betragtes som en del af en småbiotop, men indgår som en del af det dyrkede areal. Barjordsstriber placeret på græsmarker følger samme græsstatus som den mark, den ligger på. Du kan med fordel for biodiversiteten og for at skabe variation i plantedækket placere en barjordsstribe indimellem to afgrøder eller som buffer mellem en græsmark og en småbiotop.

Læs mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed.

[Du kan læse mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

5.10.2 Småbiotoper i grundbetalingsordningen

Hvert år kan du valgfrit undlade at udføre landbrugsaktiviteter på op til 20 pct. af dine tilskudsberettigede arealer ved at registrere og indtegne områderne som småbiotoper. Du kan også vælge at fastholde de småbiotoper, du har registreret sidste år. Gennem fraværet af landbrugsaktiviteter kan områder med småbiotoper med tiden bestå af uslået græs, opvækst af træer og buske, våde områder m.v. til gavn for biodiversiteten eller tilplantede træer og buske.

For at småbiotoper kan opretholde grundbetaling, skal de indtegnes i IMK. Dette gælder også for småbiotoper på arealer, hvor du samtidig har tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer. Der gøres opmærksom på, at der fra og med 2025 er udvidede muligheder for at anmelde arealer med tilskud til pleje af græs- og naturarealer under Grundbetaling til projektarealer – se afsnit 5.14.5.

Når du tegner en småbiotop ind alene under grundbetalingsordningen, må du gerne overtegne småbiotopen, hvis du f.eks. er i tvivl om, hvor meget den udvikler sig. Du skal sørge for, at den ikke udgør mere end 20 pct. af marken og ikke er større end 1 ha. Der er derved ikke krav til præcis én til én indtegnings af småbiotoper under grundbetalingen. Der er til gengæld krav om præcis indtegnings af småbiotoper, hvis du anvender dem i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed og GLM 10-kravet. Du kan kun registrere småbiotoper på de dele af marken, der i forvejen er tilskudsberettigede. Det betyder, at hvis du f.eks. tegner en småbiotop på arealer med Fradrag grundbetaling, så vil dette ikke tælle med som tilskudsberettiget.

Småbiotoper kan f.eks. være områder på marken, som du er usikker på, om du kan udføre en landbrugsaktivitet på, fordi området kan blive meget vådt i perioder med meget regn. Det kan også være ukurante områder på marken, du har svært ved at komme til med din landbrugsmaskine, som du kan undlade at dyrke.

Du må gerne udføre landbrugsaktiviteter inden for de småbiotoper, som du indmelder under grundbetalingen som f.eks. at renholde eller foretage jordbehandling, men området har ingen kvælstofnorm, uanset om du dyrker småbiotopen eller ej.

Du har mulighed for at blive fritaget fra aktivitetskravet på de områder, som du registrerer som småbiotoper i kortlaget for småbiotoper. Du skal stadigvæk udføre landbrugsaktiviteter på resten af arealet.

Du kan udlægge småbiotoper på alle dine arealer uanset arealtype (omdriftsarealer, permanent græs og permanente afgrøder). Det er dog en forpligtelse, at en småbiotop ikke udgør mere end 1,00 ha og er placeret mindst fem meter fra en anden småbiotop og ikke udgør mere end 20 pct. af markens areal.

Vær opmærksom på, at hvis du også bruger dine småbiotoper til at opfylde GLM10-kravet eller bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, må du ikke anvende dine småbiotoper til produktion eller udføre landbrugsaktiviteter på dem i hele kalenderåret. Vær også opmærksom på, at der gælder andre forpligtelser til småbiotopernes omfang af marken.

[Læs mere i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

5.10.3 Vær opmærksom på anden lovgivning, når du udlægger småbiotoper

I medfør af bestemmelserne i driftsloven, er arealer med småbiotoper op til 1,00 ha undtaget fra rydningspligten. Du skal derfor ikke fjerne træer og buske, når de bliver mere end fem år gamle. Denne regel gælder så længe, du indberetter arealet som en småbiotop under grundbetalingen.

Hvis din småbiotop bliver omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, vil du stadig kunne modtage grundbetaling til den. Vil du undgå, at din småbiotop med tiden bliver omfattet af naturbeskyttelsesloven, kan du indberette din småbiotop med permanent genopdykningsret til din kommune, så du får mulighed for at bringe arealet ind i driften igen, uanset om arealet i mellemtiden bliver omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Du skal være opmærksom på anden lovgivning, der eventuelt kan medføre, at du ikke må udlægge småbiotoper på dine arealer. Det kan f.eks. være arealer, der allerede er omfattet af naturbeskyttelsesloven, og som derfor ikke må gro til med træer og buske.

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- § 4, nr. 15, om definition af småbiotoper
- § 6, om arealer, der kan blive tilskudsberettigede
- § 22 om småbiotoper

5.11 Markkrat

Eksisterende markkrat omfatter ikke-produktive elementer, der var omkranset af tilskudsberettigede arealer i 2022, og som indgik i opfyldelsen af 4 pct. kravet under GLM8 i 2023 eller 2024. Der er derved tale om allerede registrerede eksisterende markkrat i modsætning til småbiotoper, der er nye elementer, der er kommet til på marken fra og med 2023.

Grundbetalingen fastholdes på de registrerede markkrat, der i 2023 eller 2024 indgik i opfyldelsen af 4. pct. kravet under GLM 8, hvis de ikke sammen med evt. småbiotoper udgør mere end 20 pct. af marken. Du kan ikke modtage grundbetaling til markkrat, der ikke var korrekt registreret som markkrat i 2024. Du fastholder grundbetalingen til det registrerede markkrat, hvis det er beliggende på et landbrugsareal, uanset arealtypen. Det er derved ikke muligt at oprette yderligere allerede eksisterende markkrat ud over dem, der allerede er registreret som markkrat. Du har mulighed for at etablere nye markkrat som småbiotoper – se afsnit om småbiotoper.

For at kunne fastholde grundbetalingen på de eksisterende registrerede markkrat, skal du sikre dig, at markkrattet er mindst 10 meter bredt og ligger mindst 5 meter fra andre markkrat. Klynger af træer og buske op til 100 m² er i forvejen en del af landbrugsarealet – se afsnit 5.1.

Du kan anvende de registrerede markkrat til opfyldelse af GLM 10, hvis de er beliggende på et omdriftsareal.

5.11.1 Hvornår er et markkrat tilskudsberettiget til grundbetaling?

Følgende kriterier og forpligtelser gælder for, at et markkrat bliver tilskudsberettiget til grundbetaling:

- Det skal være registreret som et markkrat i korttemaet "markkrat" i IMK og skal være anvendt til opfyldelse af 4 pct. kravet i 2023 eller 2024.
- Arealet med markkrattet skal være mindst 10 meter bredt.
- Du må gerne tegne din småbiotop ind i direkte forlængelse af et markkrat og/eller mellem markkrattet og markkanten, men de må tilsammen ikke udgøre mere end 1 ha.
- Det må gerne afgræsses, så længe du ikke beskadiger eller fjerner træer og eller buske.

Det er derved udelukkende allerede registrerede markkrat, der kan modtage grundbetalingen. Det er derved ikke muligt at få registreret yderligere eksisterende markkrat. Korttemaet "markkrat" udstiller alle de eksisterende registrerede markkrat, og der kan ikke tilføjes flere, og derfor kan du heller ikke oprette ændringsforslag med anmodning om at få registreret nye markkrat.

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- § 6 om arealer, der kan blive tilskudsberettigede
- § 26 om arealer med markkrat

5.12 GLM-landskabselementer

Du kan modtage grundbetaling for beskyttede fortidsminder og/eller søer, der er omfattet af god landbrugs- og miljømæssige stand (GLM), hvis de ligger på dine tilskudsberettigede arealer. GLM-landskabselementer er beskyttede fortidsminder og søer under 2.000 m², som ligger i markblok. Landskabselementer skal være beliggende inden for en tilskudsberettiget mark uanset arealtype (omdrift, permanent græs eller permanent afgrøde).

Du må ikke ændre tilstanden af hverken de fredede fortidsminder, jf. museumslovens regler, eller søer og vandhuller omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Du skal være opmærksom på, at beskyttelsen også gælder, selvom du ikke søger grundbetaling for fortidsmindet eller søen.

Du kan samtidig anvende GLM-landskabselementer til at opfylde GLM10-kravet om mindst 4 pct. ikke-produktive arealer, hvis elementet er beliggende på et areal i omdrift.

[Læs mere i Vejledning om konditionalitet - Miljøområdet](#)

GLM-landskabselementer skal opfylde følgende kriterier og forpligtelser:

- De skal være registreret i korttema for GLM-landskabselementer i Internet Markkort (IMK).
- Du skal huske at slå eller afgræsse området inden for 2 meters afstand af fortidsminder for at kunne modtage grundbetaling.

Vi opretter kun nye GLM-søer, hvis du sender et ændringsforslag om, at du vil have det oprettet. Vær dog opmærksom på, at der stadig kan være et konditionalitetskrav på grund af § 3, selv om arealet ikke er dækket af polygon for GLM-sø i Internet Markkort (IMK).

Hvis du har miljøtilsagn eller flerårigt tilsagn til økologisk arealtilskud på marken, er der særlige regler for, hvordan du tegner GLM-landskabselementer ind. Du kan læse mere i Vejledning til miljøordninger og miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger og Vejledning om Økologisk Arealtilskud.

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- § 14, stk. 3, om GLM-landskabstræk og småbiotoper

5.13 Forskellige typer af bræmmer

Det obligatoriske GLM 4-krav fastsætter, at der hverken må sprøjtes, gødskes, jordbearbejdes eller dyrkes i en 3-metersbræmme langs vandløb og søer. I Danmark er vandløbsbræmmer som udgangspunkt etableret som 2-metersbræmmer efter de nationale regler, jf. vandløbslovens § 69. GLM 4 betyder således, at alle landbrugere, som får direkte støtte, skal udvide deres 2-metersbræmmer med 1 meter, mens ikke-tilskudsmodtagere kan fortsætte med at opretholde 2-metersbræmmer efter de nationale bestemmelser.

Du må gerne placere en brakmark op ad en vandløbsbræmme. Du kan læse mere i afsnit 5.4, Arealer med brak.

[Læs mere i Vejledning om konditionalitet - Miljøområdet](#)

5.13.1 Vandløbsbræmmer (3-metersbræmmer)

Du kan få grundbetaling for 3-metersbræmmer langs vandløb og søer, der enten er udlagt efter vandløbsloven og/eller er beskyttet af GLM 4. For at kunne få grundbetaling skal du udføre en årlig landbrugsaktivitet. Da der er forbud mod dyrkning, jordbehandling og gødskning på 3-metersbræmmer, vil det oftest være aktivitetskravet for græs, der skal opfyldes. Det vil sige, at plantedækket skal slås mindst én gang om året senest den 25. oktober. Hvis du alene søger grundbetaling til dine 3-metersvandløbsbræmmer, så må du gerne foretage både afgræsning med husdyr og tage slæt.

Du skal dog være opmærksom på, at der kan være restriktioner i vandløbsloven i forhold til opsætning af hegn i 3-metersbræmmen.

Se afsnit 5.3 Landbrugsarealer med græs.

Du kan se i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø Internet Markkort (IMK), hvilke vandløb og søer, der er omfattet af en 3-metersbræmme. Dette kortlag er baseret på data fra kommunerne, som er vandløbsmyndighed, og opdateres som udgangspunkt én gang årligt. Hvis der er tvivl om udpegningen, skal der rettes henvendelse til Kommunen.

I din markplan i dit fællesskema kan du se den fortrykte arealstørrelse på de enkelte 3-metersbræmmer, som vi har registreret i IMK, og som overlapper med dine indtegnede marker. 3-metersbræmmer skal du ikke indberette som selvstændige marker i fællesskemaet, men som en del af den tilskudsberettigede mark, de ligger op ad.

Du kan også bruge 3-metersbræmmer til at opfylde GLM 10-kravet om mindst 4 pct. ikke-produktive arealer, hvis 3-metersbræmmen er placeret på en omdriftsmark. I så fald må du ikke afgræsse hele kalenderåret eller udnytte plantematerialet i hele kalenderåret, og du må heller ikke udføre aktiviteter med henblik på produktion som f.eks. gødske eller sprøjte arealet.

Du har også mulighed for at tegne din 3-metersbræmme sammen med et brakareal. I det tilfælde skal du indberette hele den fælles bræmme (inkl. 3-metersbræmmen) med en tilhørende afgrødekode for slåningsbrak. Vær dog opmærksom på, at du til forskel fra brak ikke må tilså en blomsterbrakblanding eller en bestøverbrakblanding på dine 3-metersbræmmer.

5.14 Grundbetaling til projektarealer (vand-, natur-, klima- og skovprojekter)

Du har mulighed for at søge grundbetaling til arealer, der ikke kan opretholde de normale forpligtelser, hvis dine tidligere landbrugsarealer er underlagt særlige forpligtelser og begrænsninger på grund af:

- direktivimplementerende vand-, natur- eller skovprojekter, læs mere i afsnit 5.14.2
- nationale ordninger for drivhusgasreduktion, læs mere i afsnit 5.14.3
- skovrejsnings-/miljøtilsagn via landdistriktsprogrammet eller CAP-planforordningen, læs mere i hhv. afsnit 5.14.4 og afsnit 5.14.5.

Du kan søge grundbetaling til arealerne, selvom de ikke længere overholder de generelle forpligtelser til grundbetaling, såsom forpligtelsen om landbrugsaktivitet.

Dit landbrugsareal mister derved ikke tilskudsberettigelsen til grundbetaling, hvis arealet er:

- omfattet af visse EU-krav om miljøbeskyttelse,
- omfattet af nationale ordninger, der bidrager til at nå én eller flere af EU's miljø- eller klimarelaterede målsætninger,
- omfattet af skovrejsningstilsagn og tilplantes med skov eller er omfattet af visse tilsagnsforpligtelser i henhold til foranstaltninger til udvikling af landdistrikter.

5.14.1 Generelle kriterier

Der er tre grundlæggende kriterier for grundbetaling til projektarealer under artikel 4, stk. 4, litra c):

1. Arealet skal have dannet grundlag for minimum én berettiget tilskudsudbetaling under grundbetalingsordningen i 2015 og frem.
2. Der skal være et aktivt projekt, tilsagn m.v. på arealet, der medfører, at arealet ikke længere er et landbrugsareal.
3. Arealet skal være angivet som tilskudsberettiget til 'grundbetaling til projektarealer' i fællesskemaet inden ændringsfristen.

5.14.1.1 Hvordan ved du, at arealet lever op til forpligtelsen om minimum én tilskudsudbetaling i 2015-2024 og frem?

I 2025 vil korttemaet 'Registreret GB 2015-2023 – for 2025' vise alle de arealer, der har dannet grundlag for en tilskudsudbetaling under grundbetalingsordningen i 2015-2023. Har du arealer, der har dannet grundlag for en støtteudbetaling i 2024, eller i nogle af de andre år, kan du oplyse det i bemærkningsfeltet i dit fællesskema.

En tilskudsudbetaling under grundbetalingsordningen i årene 2015-2024 kan også være i form af grundbetaling til arealer med skovrejsning, vådområder, minivådområder mv. efter den tidligere undtagelsesbestemmelse i artikel 32.

Hvis du eller en tidligere ejer ikke har søgt og modtaget grundbetaling til arealet i 2015-2024 eller frem, kan et areal med skovrejsning, vådområder, minivådområder eller visse miljøtilsagn ikke være omfattet af muligheden for forsat at søge grundbetaling til arealet.

5.14.1.2 Hvilke projekter og tilsagn skal der være på arealet?

Du kan kun være omfattet af tilskudsmuligheden i grundbetaling til projektarealer, hvis du har et af følgende tilsagn eller projekter på dine arealer:

- Direktivimplementerende vand-, natur- og skovprojekter med og uden tilsagn – læs mere i afsnit 5.14.2
- Nationale ordninger for drivhusgasreduktion – læs mere i afsnit 5.14.3
- Skovrejsningstilsagn – læs mere i afsnit 5.14.4
- Miljøtilsagn med en forpligtelse, der medfører udtagning fra produktion af arealet (også kaldt set-aside) og arealer med engangskompensation i lavbundsprojekter med CO₂-effekt – læs mere i afsnit 5.14.5

5.14.1.3 Hvordan indberetter du et areal i fællesskemaet?

Du indberetter dine arealer med vand-, natur-, klima-, miljø- eller skovrejsningsprojekter eller tilsagn i fællesskemaet inden ændringsfristen. Du skal indberette arealerne som tilskudsberettiget til grundbetaling til projektarealer.

5.14.1.4 Hvornår kan du indberette et areal i fællesskemaet?

Du skal indberette et areal som 'grundbetaling til projektarealer' i fællesskemaet inden ændringsfristen i dette tilfælde: Du kan som følge af et vand-, natur-, klima-, miljø- eller skovrejsningsprojekt eller tilsagn, et minivådområde eller et vådområdeprojekt mv. ikke overholde forpligtelsen om landbrugsaktivitet eller de øvrige tilskudsbetingelser for grundbetaling på dit landbrugsareal i perioden 15. marts til 25. oktober.

Ved du allerede inden ændringsfristen, at der igangsættes arbejde i forbindelse med etablering af et af de projekter eller tilsagn, der er nævnt ovenfor, og kan du derfor ikke udnytte arealet landbrugsmæssigt i vækstsæsonen, skal du også indberette arealet til grundbetaling til projektarealer i fællesskemaet inden ændringsfristen.

Sker igangsættelse af projektet i perioden efter 25. juli, skal du oplyse den afgrøde, du planlægger at dyrke på marken, forud for projektets begyndelse. I denne situation skal du ikke indberette arealet i fællesskemaet med kryds i "grundbetaling til projektarealer", da det er et landbrugsareal på ansøgningsstidspunktet og indtil 25. juli.

Bliver dine marker 'røde' i forbindelse med satellitbaseret kontrol, og modtager du en høring om det på grund af manglende udførelse af aktivitetskravet, skal du besvare høringen ved at tage billeder af arealet med vores app. Med app'en kan du også tage et billede af et tilsagnsdokument med journalnummer for dit tilsagn om tilskud til skovrejsning eller til etablering af et minivådområde, eller du kan tage et billede af et papir, hvor du oplyser, hvilket projekt der realiseres. Så kan det være, at vi ikke behøver at bede om oplysningen senere.

I forbindelse med høring kan du også oplyse om, at aktivitetskravet ikke kan overholdes pga. igangsættelsen af et relevant projekt.

Du kan indsende en supplerende redegørelse og dokumentation, som tilsagns- eller projektdokumenter, via Tast selv. Bemærk dog, at det alene er billeder taget med og indsendt ved brug af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø app, som er godkendt dokumentation for opfyldelsen af et aktivitetskrav.

Læs mere om kontrol og sanktioner i kapitel 9.

Vær opmærksom på, at hvis du har tilsagn under miljøordningerne, gælder der særlige regler. Derfor skal du altid søge om dispensation, inden du foretager dig noget, der kan være i strid med tilsagnsbetingelserne. Hvis du er i tvivl, kan du kontakte arealtilskud@lbst.dk.

Er et areal med varig natur uden tilknytning til et projekt eller tilsagn, der er nævnt i dette afsnit, og er arealet ikke vurderet som direktivimplementerende, så angiv marken med 'nej' til grundbetaling i markplanen, eller anfør arealet som et 'Øvrigt areal' på siden 'Bedriftens ejendomme' i fællesskemaet. Læs afsnit 4.4.

5.14.2 Direktivimplementerende vand-, natur- og skovprojekter

Du kan opretholde grundbetalingen til arealer med visse miljø- eller skovrejsningstilsagn, minivådområder eller vand-, natur- og skovprojekter, hvis tilsagnene eller projekterne er med til at gennemføre et eller flere af følgende EU-direktiver:

- Vandrammedirektivet
- Habitatdirektivet
- Fuglebeskyttelsesdirektivet.

Arealet kan opretholde grundbetalingen, så længe arealet, eller det projekt, som arealet indgår i, medvirker til at gennemføre vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektivet.

5.14.2.1 Hvilke miljøtilsagn og projektstøtteaftaler for minivådområder og skovrejsning er medvirkende til gennemførelse af vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektiverne?

Følgende miljøtilsagn og projektstøtteaftaler kan være med til at gennemføre vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektiverne:

- arealer, der indgår i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs vådområder og lavbundsprojekter, der er direktivimplementerende
- engangskompensation til fastholdelse af vådområder
- engangskompensation til fastholdelse af lavbundsprojekter, der medvirker til gennemførelse af vandrammedirektivet eller Natura 2000-direktiverne
- miljøtilsagn til vådområder, der vurderes direktivimplementerende (tilsagnstype 13, 16, 50, 55, 74, 75, 76, 77, 78, 81 og 82)
- tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, tilsagnstype 67 eller 69, hvis de er beliggende i Natura 2000-udpegning eller indgår i et direktivimplementerende vand- eller naturprojekt
- projektilsagn til etablering af minivådområder,
- tilsagn til privat skovrejsning, der medvirker til gennemførelse af vandrammedirektivet.

Du skal overholde tilsagnsbetingelserne for at kunne få grundbetaling til arealer med de ovenstående miljøtilsagn og projektstøtteaftaler. Hvis vi konstaterer overtrædelser – f.eks. brug af gødning eller sprøjtemidler – vil vi vurdere arealerne, som er berørt af overtrædelserne, i henhold til de generelle tilskudsbetingelser for grundbetaling.

Vær opmærksom på, at det i 2025 er muligt at søge om restudbetaling for 20-årige tilsagn om tilskud til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger og tilskud til fastholdelse af vådområder (tilsagnstype 13, 16, 50, 55, 74, 75, 76, 77 og 78).

Da tilsagnsarealer, omfattet af disse 20-årige ordninger, indgår i projekter, der bidrager til gennemførelse af vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektivet, vil en afkortet tilsagnsperiode ikke have betydning for, om der fortsat kan modtages grundbetaling til arealerne, også selvom arealerne ikke opfylder de almindelige støttebetingelser.

Hvis du er i tvivl om dit tilsagn indgår i et direktivimplementerende vand- eller naturprojekt, så undersøg om arealet er oprettet i korttemaet 'Vand-, natur- og skovprojekter 2025'.

Hvis du har arealer med et vand-, natur- eller skovprojekt, uden de ovennævnte projekter eller tilsagn fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, skal dit projektareal igennem en konkret vurdering i forhold til mulig medvirken til direktivimplementerende. Læs afsnit 5.14.2.3 nedenfor.

Hvis du har arealer med Skovrejsningstilsagn, der ikke medvirker til gennemførelse af vandrammedirektivet, skal du læse afsnit 5.14.4 nedenfor.

TABEL 5.9. Du skal bruge disse afgrødekoder til miljøtilsagn og projektstøtteaftaler

Type af tilsagn	Afgrødekode
Arealer med engangskompensation til fastholdelse af vådområder	318 'Miljøtilsagn, ej udtagning, ej landbrugsareal'

Type af tilsagn	Afgrødekode
Arealer med engangskompensation til fastholdelse af lavbundsprojekter i direktivimplementerende projekter	318 'Miljøtilsagn, ej udtagning, ej landbrugsareal'
Arealer med miljøtilsagn til vådområder uden udtagningsforpligtelse	318 'Miljøtilsagn, ej udtagning, ej landbrugsareal'
Arealer med tilsagn til pleje af græs- og naturarealer i natura2000-udpegning eller direktivimplementerende vand- og naturprojekter	318 'Miljøtilsagn, ej udtagning, ej landbrugsareal'
Arealer med projektilsagn til etablering af minivådområder	322 'Minivådområder, projektilsagn'
Arealer med tilsagn under ordningen 'Privat skovrejsning', der medvirker til gennemførelse af vandrammedirektivet	578 'Skovrejsning (privat) – forbedring af vandmiljø og grundvandsbeskyttelse'

Her finder du det i fællesskemaet

Du kan finde oplysninger om 'Miljøtilsagn til vådområder', 'Miljøtilsagn Øvrige typer' og 'Tilsagn til pleje af græs- og naturarealer' på siderne 'Udbetaling af tilskud – Miljø- og fastholdelsestilsagn' og 'Udbetaling af tilskud til Pleje af græs- og naturarealer' i fællesskemaet.

Du kan finde oplysninger om projektilsagn til etablering af minivådområder i korttemaet 'Minivådområde' under 'Vandprojekter'. 'Privat skovrejsning', der medvirker til gennemførelse af vandrammedirektivet, fremgår af korttemaerne 'Privat skovrejsning' under gruppen 'Skovtilsagn'. Øvrige skovrejsning, der medvirker til gennemførelse af vandrammedirektivet, fremgår af korttemaet 'Vand-, natur- og skovprojekter 2025' under gruppen 'Grundbetaling og bio-ordninger'.

Alle korttemaer findes i Internet Markkort (IMK).

5.14.2.2 Hvornår er græsarealer med tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer berettiget til 'grundbetaling til projektarealer'?

Tilsagnsarealer med pleje af græs- og naturarealer (tilsagnstype 67 og 69) kan kombineres med grundbetaling, hvis du har valgt forpligtelsen 'Synligt afgræsset' eller 'Slæt'. Hvis arealerne kan leve op til de almindelige betingelser for grundbetaling, skal de anmeldes med enten afgrødekode '247' eller '254'. Læs mere om tilskudsbetingelserne for græsarealer i 5.3 Landbrugsarealer med græs.

På tilsagnsarealer med tilsagnstype 67 og 69, hvor plantesammensætningen eller aktivitetskravet ikke opfylder tilskudsbetingelser for grundbetaling, skal du anmelde arealerne som 'grundbetaling til projektarealer'. Dette er tilfældet, hvis:

- der er valgt plejeforpligtelsen enten fast græsningstryk eller ekstensiv græsning til dit plejegræstilsagn.
- plantesammensætningen består af mos, lav eller lyng og andre vedagtige planter.
- at der i løbet af tilsagnsperioden kan indfinde sig plantearter, der ikke er græs eller andet grøntfoder, på arealet. Du skal dog være opmærksom på, om plantearterne er tilladte i forhold til tilsagnsbetingelserne.

Opfylder du plejekravet for dit tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, der er anmeldt med 'Grundbetaling til projektarealer', kan du på dette areal udnytte fleksibiliteten på 20 pct. uden krav om indtægning af hensyn til grundbetaling.

Læs evt. mere i Vejledning om tilskud til Pleje af græs og naturarealer tilsagnstype 68 og 69 eller Vejledning om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer tilsagnstype 66 og 67

[Vejledning om tilskud til pleje af græs- og naturarealer tilsagnstype 68 og 69](#)

[Vejledning om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer tilsagnstype 66 og 67](#)

5.14.2.3 Hvilke vand-, natur- og skovprojekter uden tilsagnsaftaler ved Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er medvirkende til gennemførsel af vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektiverne?

De direktivimplementerende projekter, vi er bekendt med, kan ses i korttemaet 'Vand-, natur- og skovprojekter 2025' under gruppen 'Grundbetaling og bio-ordninger' i Ministeriet for Grøn Treparts Internet Markkort (IMK).

I korttemaet indgår arealer for realiserede projekter af følgende typer:

- Vådområdeprojekter og naturprojekter på kulstofrige lavbundslande, dog undtaget projekter hvor der alene er klimaeffekt
- 'Kommunale Kvælstof- og fosforvådområder'
- 'Statslige vådområder'
- 'Private vådområder'
- 'Natura2000, Hydrologi realisering'
- VMP3-projekter
- Vise VMP2-projekter
- Vise 'LIFE+ projekter'
- Sammenhængende arealer i og i tilknytning til Natura 2000 områder
- Statslig skovrejsning, der medvirker til gennemførsel af vandrammedirektivet
- Vand-, natur- eller skovprojekter, der er vurderet direktivimplementerende.

TABEL 5.10. Du skal bruge disse afgrødekoder til arealer i vand-, natur- og skovprojekter

Type af projekt	Afgrødekode
Arealer der indgår i direktivimplementerende vand- og naturprojekter	321 'Miljøtiltag, ej landbrugsarealer'
Arealer med direktivimplementerende skovrejsning uden tilsagn ved Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø	565 ' Skovrejsning, direktivimplementerende uden tilsagn ved Landbrugsstyrelsen'
Arealer med statslig skovrejsning ved Naturstyrelsen, der medvirker til gennemførsel af vandrammedirektivet	576 'Skovrejsning (statslig) - forbedring af vandmiljø og grundvandsbeskyttelse'

5.14.2.4 Det gør du, hvis et areal mangler i korttemaet "Vand-, natur- og skovprojekter 2025"

Hvis et areal, som du mener er berørt af et direktivimplementerende projekt, ikke fremgår af det seneste Vand-, natur- og skovprojekttema i IMK, skal du vedhæfte en erklæring om grundbetaling til projektarealer til årets fællesskema. Det kan f.eks. være, hvis et areal er blevet vandlidende på grund af bæveraktivitet og indgår i naturprojekter om sammenhængende arealer i og i tilknytning til Natura 2000-områder, eller hvis du har rejst skov, som du mener kan medvirke til gennemførsel af et eller flere af de ovennævnte direktiver.

Du kan indberette arealer, der var berørt af et direktivimplementerende projekt eller lignende forhold i 2025, til grundbetaling til projektarealer med afgrødekode 321 "Miljøtiltag, ej landbrugsarealer", hvis arealet er et vand- eller naturprojekt. Hvis arealet er skovrejsning uden tilsagn fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, bruger du afgrødekode 565 "Skovrejsning, direktivimplementerende uden tilsagn ved Landbrugsstyrelsen". Naturstyrelsen anmelder arealer med Statslig skovrejsning, der medvirker til gennemførelse af vandrammedirektivet, med afgrødekode 576 'Skovrejsning (statslig) - forbedring af vandmiljø og grundvandsbeskyttelse'. Du skal indberette i fællesskema 2025 senest på ændringsfristen, ligesom erklæring om grundbetaling til projektarealer også skal være vedlagt fællesskemaet senest på ændringsfristen.

Den vedlagte udfyldte erklæring skal indeholde en detaljeret redegørelse om projektet på arealerne, så vi har mulighed for at sagsbehandle arealerne i erklæringen inden december.

I erklæringen har du mulighed for at tage forbehold for ansøgningen om grundbetaling, hvis det vurderes, at arealet ikke kan betragtes som medvirkende til at gennemføre vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektivet. Ved at tage forbehold kan du undgå en sanktion, hvis arealet ikke lever op til de generelle tilskudsbetingelser for grundbetaling i 2025.

Du finder erklæringen på vores hjemmeside under "Ansøgning om grundbetaling til projektarealer".

[Gå til erklæring om grundbetaling til projektarealer 2025](#)

5.14.2.4.1 Forudsætninger for direktivimplementerende projekter

For at et projekt kan betragtes, som medvirkende til gennemførelse af vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektivet, er det en forudsætning at:

- Der er gennemført et projekt på arealet.
- Aktive tiltag i projektet understøtter enten vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektivet.

Det er en vigtig forudsætning, at der er tale om et aktivt projekt af længere varighed eller permanent karakter. Ved et aktivt projekt forstås, at der er lavet nogle konkrete tiltag på arealet. Det kan f.eks. være en aktiv ekstensivering i form af eksempelvis skovrejsning, naturpleje eller aktiv genopretning af arealets naturlige hydrologi. Det betyder eksempelvis, at eksisterende natur, der ikke laves tiltag på, eller som allerede er omfattet af en restriktion, som eksempelvis § 3 jf. Naturbeskyttelsesloven, ikke kan komme i betragtning, medmindre der laves aktive naturforbedrende tiltag af længere varighed.

Ligeledes vil arealer, der er drevet i en landbrugsmæssig forstand, kun tages med, hvis der aktivt er lavet tiltag, der ændrer karakteren af området, og som understøtter vandmiljøet, eller arter eller habitat naturtyper på det nærliggende Natura 2000 områdets udpegningsgrundlag eller understøtter bilag IV-arter.

I vurderingen af forudsætningerne lægges vægt på, at projektet opretholdes over en længere periode eller permanent. Det kan eksempelvis være ved en tinglysning eller på anden måde en form for dokumentation for opretholdelse af projektet.

Om et projekt implementerer vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektiverne vil bero på en konkret vurdering. Retningslinjer for vurdering af, om et projekt implementerer vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektivet, kan du finde på styrelsens hjemmeside.

[Læs mere om styrelsens retningslinjer for, hvad der lægges vægt på ved vores vurdering af direktivimplementering for projektarealer.](#)

Som nævnt ovenfor finder du erklæringen på vores hjemmeside under "Ansøgning om grundbetaling til projektarealer".

5.14.2.5 Forpligtelse om landbrugsaktivitet på arealer i direktivimplementerende vand-, natur- og skovprojekter

Du skal opfylde kravet om landbrugsaktivitet på de dele af dine indberettede arealer med grundbetaling til projektarealer, hvor det er muligt. Kravet om en landbrugsaktivitet gælder imidlertid ikke arealer, der som en direkte konsekvens af enten tilsagnsbetingelserne eller etableringen af et direktivimplementerende vand- og naturprojekt f.eks. bliver så våde, at du hverken kan slå dem eller lade dem afgræsse.

For tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, tilsagnstype 67 eller 69, kan du vælge plejeforpligtelsen fast græsningstryk eller ekstensiv græsning, hvis du indberetter tilsagnsarealet med grundbetaling til projektarealer.

For arealer med skovrejsning er der ikke forpligtelse om landbrugsaktivitet på de tilplantede arealer. For tilsagnsaftaler om 'Naturlig tilgroning' eller på arealer, hvor den naturlige tilgroning er vurderet direktivimplementerende, er der heller ikke krav om landbrugsaktivitet, fordi det vil stride mod tilsagnets eller projektets formål.

Er der græs- eller brakarealer i skovrejsningen, der kan tilgås med maskiner via en passage på minimum fem meter, skal du overholde forpligtelserne for arealtyperne, hvis du søger grundbetaling. Læs mere om landbrugsarealer med græs i afsnit 5.3 og arealer med brak i afsnit 5.4.

Hvis der skal foretages en konkret og individuel vurdering af om et projektareal helt kan undtages fra aktivitetskravet pga. projektets formål, skal dette grundigt beskrives i en 'Erklæring om grundbetaling til projektarealer', der vedhæftes årets Fællesskema inden for ændringsfristen.

Læs mere om 'Erklæring om grundbetaling til projektarealer' i afsnit 5.14.2.4.

5.14.3 Nationale ordninger for drivhusgasreduktion

Følgende nationale ordninger for reduktion af drivhusgasudledning vil kunne opretholde tilskudsberettigelsen til grundbetaling til projektarealer:

- Statsligt finansierede Klima-lavbundsprojekter samt
- Klimaskovfondens projekter med skovrejsning eller udtagning af lavbundsjord.

Det er realiserede projekter eller projekter, der er ved at blive igangsat, der kan indberettes med 'grundbetaling til projektarealer'. Med igangsættelse mener vi i løbet af året, hvor du f.eks. tilplanter arealet, kapper dræn eller genslynger vandløb.

Arealet kan opretholde grundbetalingen, så længe arealet – som direkte følge af forpligtelserne under den nationale ordning – ikke kan opfylde de almindelige krav til arealer under grundbetalingsordningen, og bidrager til at nå Danmarks målsætninger om drivhusgasreduktion.

TABEL 5.11. Du skal bruge disse afgrødekoder til nationale ordninger for drivhusgasreduktion

Type af tilsagn	Afgrødekode
Arealer berørt af Klimaskovfondens projekter med skovrejsning	566 'Klimaskovrejsning, national ordning ej Landbrugsstyrelsen'
Arealer berørt af Miljøstyrelsens eller Naturstyrelsens Klima-lavbundsprojekter	567 'Klima-lavbundsprojekt, national ordning ej Landbrugsstyrelsen'

Type af tilsagn	Afgrødekode
Arealer berørt af Klimaskovfondens projekter med udtagning af lavbundsjord	567 'Klima-lavbundsprojekt, national ordning ej Landbrugsstyrelsen'

5.14.3.1 Forpligtelse om landbrugsaktivitet på arealer berørt af nationale ordninger for drivhusgasreduktion

Du skal opfylde forpligtelsen om landbrugsaktivitet på de dele af dine indberettede arealer med grundbetaling til projektarealer, hvor det er muligt, medmindre det strider mod formålet med projektet. Forpligtelsen om en landbrugsaktivitet gælder ikke arealer, der som en direkte konsekvens af Miljø- og Naturstyrelsens Klima-lavbundsprojektet eller aftale om udtagningen af lavbundsjorden ved Klimaskovfonden f.eks. bliver så våde, at du hverken kan slå dem eller lade dem afgræsse.

For arealer med skovrejsning ved Klimaskovfonden er der ikke forpligtelser om landbrugsaktivitet på de tilplantede arealer. Er der græsarealer i skovrejsningen, skal du overholde aktivitetskravet.

5.14.4 Skovrejsningstilsagn

Følgende skovrejsningstilsagn vil kunne opretholde tilskudsberettigelsen til grundbetaling til projektarealer:

- Privat skovrejsning fra og med 2020, hvor skovrejsningen er uden for delvandopland med indsatsbehov
- Privat skovrejsning, tilsagnet er givet af Miljøstyrelsen i perioden 2007-2015
- Offentlig skovrejsning

Skovrejsningstilsagn i delvandoplande med indsatsbehov, der er givet fra 2016 og frem, bidrager til gennemførsel af vandrammedirektivet og fremgår af afsnit 5.14.2.

5.14.4.1.1 Hvor længe kan jeg modtage grundbetaling til mit areal med skovtilsagn?

Du kan få grundbetaling for arealer med skovrejsningstilsagn i de ansøgningsår, hvor skovarealet er omfattet af en tilsagnsforpligtelse i hele perioden fra og med 15. marts til og med 25. oktober.

På datoen for din slutudbetaling eller udbetaling af 2. rate, starter en opretholdelsesperiode/skovrejsningsforpligtelse, der udløber præcis efter fem år. Hvis den femårige skovrejsningsforpligtelse udløber den 25. oktober 2025 eller tidligere i kalenderåret 2025, kan skovarealet ikke modtage grundbetaling på baggrund af skovrejsningstilsagnet i 2025. Hvis ikke der søges om 2. rateudbetaling, så betragtes 1. rateudbetaling som slutudbetaling. Det er altid opretholdelsesperioden efter slutudbetalingen, der bestemmer, hvor længe der kan søges grundbetaling til et skovrejsningstilsagn, der er tilskudsberettiget under undtagelsesbestemmelserne.

TABEL 5.12. Oversigt over, hvor længe du kan få grundbetaling til forskellige typer af tilsagn

Se hvor længe du kan modtage grundbetaling til de forskellige typer af tilsagn, der ikke er direktivimplémenterende, og hvilken afgrødekode du skal bruge.

Type af tilsagn	Beskrivelse	Hvor længe kan jeg få grundbetaling?	Hvilken afgrødekode skal jeg vælge i fælleske-maet?
Privat skovrejsning, tilsagnet er givet af Landbrugsstyrelsen i 2020 og frem.	Skovrejsning uden for del vandopland med indsatsbehov.	Fra tilplantning og op til 5 år efter udbetaling af tilskuddet*.	575 'Skovrejsning (privat) – kulstofbinding og grundvandsbeskyttelse'

Type af tilsagn	Beskrivelse	Hvor længe kan jeg få grundbetaling?	Hvilken afgrødekode skal jeg vælge i fællesskemaet?
	Det fremgår af din aftale med Landbrugsstyrelsen, om det er tilfældet.		
Privat skovrejsning, tilsagnet er givet af Miljøstyrelsen i perioden 2007-2015	Arealer med tilsagn fra 2007 og 2008 i skovrejsningsområder samt skovrejsningstilsagn fra 2009 og fremad.	Fra tilplantning og op til 5 år efter, du har modtaget 2. investeringsrate	587 'Privat skovrejsning på tidligere landbrugsjord'
Offentlig skovrejsning	Tilsagnet er opdelt, så der udbetales 2 rater fra Miljøstyrelsen. Du skal have et gyldigt journalnummer fra Miljøstyrelsen	Fra tilplantning og op til 5 år efter, du har modtaget 2. investeringsrate	586 'Offentlig skovrejsning'

*Hvis du har fået tilsagn til 'Skovrejsning uden for delvandopland med indsatsbehov', kan du sende en erklæring om grundbetaling til projektarealer, som beskrevet i afsnittet 5.14.2.3 Hvilke vand-, natur- og skovprojekter uden tilsagnsaftaler, er medvirkende til gennemførsel af vandramme-, habitat- eller fuglebeskyttelsesdirektiverne? og 5.14.2.4 Det gør du, hvis et areal mangler i korttemaet "Vand-, natur- og skovprojekter 2025", og få tilsagnsarealets mulighed som medvirkende til gennemførsel af Vandramme- eller Natura 2000-direktiverne vurderet. Indtil projektet er godkendt som direktivimplementerende, skal du indberette det med afgrødekode 575.

Hvis du har brug for yderligere hjælp til at vælge den korrekte afgrødekode til dit skovrejsningsareal, så læs evt. mere i guiden 'Afgrødekoder til anmeldelse af skovrejsning under grundbetaling til projektareal', som du finder på vores hjemmeside under "Ansøgning om grundbetaling til projektarealer".

5.14.4.2 Forpligtelse om landbrugsaktivitet på arealer omfattet af skovrejsningstilsagn

Du skal opfylde forpligtelsen om landbrugsaktivitet på de dele af dine arealer indberettet med grundbetaling til projektarealer, hvor det er muligt. For arealer med skovrejsningstilsagn er du ikke forpligtet til landbrugsaktivitet på de arealer, der er tilplantet med skov. Er der græsarealer i skovrejsningen, der kan tilgås med maskiner via en passage på minimum fem meter, skal du overholde aktivitetskravet på arealet.

5.14.4.3 Arealer med skovrejsningstilsagn, der er udløbet

Når dine skovrejsningstilsagn udløber, skal arealerne leve op til de almindelige forpligtelser, hvis du fortsat vil søge tilskud under grundbetalingsordningen. Hvis du mener, der er tale om et direktivimplementerende projekt, kan du vedhæfte en erklæring om grundbetaling til projektarealer til dit fællesskema, som beskrevet i 5.14.2.4 'Det gør du, hvis et areal mangler i korttemaet "Vand-, natur- og skovprojekter 2025"'. Hvis skovrejsningsprojektet vurderes direktivimplementerende, kan du benytte afgrødekode 565 'Skovrejsning, direktivimplementerende uden tilsagn ved Landbrugsstyrelsen'.

5.14.5 Miljøtilsagn med en forpligtelse, der medfører udtagning af arealet og arealer med engangskompensation i klimaprojekter med CO2-effekt

Du kan opretholde tilskudsberettigelsen til grundbetaling til projektarealer med følgende miljøtilsagn med en forpligtelse, der medfører, at arealet udtages fra landbrugsproduktion:

- Engangskompensation til fastholdelse af klimaprojekter, der ikke medvirker til gennemførsel af vandramme- eller Natura 2000-direktiverne
- Miljøtilsagn med udtagningsforpligtelse, tilsagnstype 13 og 16
- Tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, tilsagnstype 67 og 69, hvis de ikke er beliggende i Natura 2000-udpegning eller indgår i et direktivimplementerende vand- eller naturprojekt
- Permanent Ekstensivering, tilsagnstype 83 og 84.

Grundet præciseringen af udtagning, som beskrevet i afsnit 4.2.1, kan alle arealer med tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, tilsagnstype 67 og 69, fra og med 2025 anmeldes med grundbetaling til projektarealer. Dette sker som følge af, at du under tilsagnet forpligter dig til en arealanvendelse, som prioriterer og understøtter biodiversitetsmålsætningerne ved at begrænse den produktive anvendelse af arealet. Når du anmelder arealet under undtagelsen, opretholder du grundbetaling til hele dit areal, selvom du ikke længere kan anvende arealet landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter, som følge af forpligtelserne i tilsagnet.

Du kan få grundbetaling for arealer med miljøtilsagn med forpligtelser, der medfører udtagning, i de ansøgningsår, hvor arealet er omfattet af en tilsagnsforpligtelse i hele perioden fra og med 15. marts til og med 25. oktober.

Arealer under permanent ekstensivering kan oprette grundbetalingen, forudsat at arealet holdes i landbrugsmæssig stand. Kommer der senere et projekt til opfyldelse af direktiver, kan grundbetalingen fortsætte gennem tilsagn til projektarealer, selvom arealet ikke længere kan holdes i landbrugsmæssig stand (fordi det er for vådt eller oversvømmet). Læs mere om hvad du skal være opmærksom på, når tilsagnet udløber, i afsnit 5.14.5.2 nedenfor.

TABEL 5.13. Afgrødekoder i forbindelse med miljøtilsagn

Du skal bruge disse afgrødekoder i forbindelse med miljøtilsagn.

Type af tilsagn	Afgrødekode
Arealer med engangskompensation i lavbundsprojekter med CO2-effekt	316 '20-årig Udtagning med fastholdelse, ej landbrugsareal'
Arealer med miljøtilsagn med udtagningsforpligtelse, tilsagnstype 13 eller 16	319 'Miljøtilsagn, Udtagning, ej landbrugsareal'
Arealer med tilsagn til pleje af græs- og naturarealer	318 'Miljøtilsagn, ej udtagning, ej landbrugsareal'
Arealer med Permanent Ekstensivering	318 'Miljøtilsagn, ej udtagning, ej landbrugsareal'

5.14.5.1 Forpligtelse om landbrugsaktivitet på arealer omfattet af miljøtilsagn

For arealer med tilsagn om udtagning (tilsagnstype 13 og 16 med udtagning) kan du være undtaget fra at udføre en landbrugsaktivitet på grund af tilsagnsforpligtelserne. Det er, hvis slåning af dine arealer strider imod formålet med tilsagnet om, at du skal bruge udtagne arealer til etablering af naturområder og biotoper, blandt andet skov, søer, vandhuller eller lignende.

For arealer med engangskompensation til fastholdelse af lavbundsprojekter, skal du også kun opfylde forpligtelsen om landbrugsaktivitet på de dele, hvor det er muligt. Forpligtelsen om en landbrugsaktivitet gælder ikke arealer, der som en direkte konsekvens af enten tilsagnsbetingelserne eller etableringen af det CO2-reducerende lavbundsprojekt f.eks. bliver så våde, at du hverken kan slå dem eller lade dem afgræsse.

For tilsagn til pleje af græs- og naturarealer, tilsagnstype 67 eller 69, kan du vælge plejeforpligtelsen fast græsningstryk eller ekstensiv afgræsning, hvis du indberetter tilsagnsarealet med grundbetaling til projektarealer.

Arealer med Permanent Ekstensivering, der ikke bidrager til gennemførelse af vandramme- eller Natura2000-direktiverne, har mulighed for at opretholde grundbetalingen via tilsagnsforpligtelserne i det år, arealet er omfattet af disse. Hvis arealerne efterfølgende skal opretholde grundbetalingen, forudsættes som udgangspunkt at aktivitetskravet opretholdes. Læs videre nedenfor angående mulighederne for tilsagnsarealet efter tilsagnsforpligtelsen udløber.

5.14.5.2 Arealer med miljøtilsagn, der er udløbet

Når dit miljøtilsagn med udtagningsforpligtelse udløber, skal arealerne leve op til de almindelige forpligtelser, hvis du fortsat vil søge tilskud under grundbetalingsordningen. Dette gælder også, hvis tilsagnet udløber 31. august 2025.

Hvis arealet ikke kan leve op til de almindelige støttebetingelser efter tilsagnet udløber, altså i perioden fra 1. september til og med 25. oktober, kan du vedlægge en erklæring om grundbetaling til projektarealer som beskrevet i afsnit 5.14.2.4 og få en vurdering af arealets mulighed for at være medvirkende til gennemførelse af Vandramme- eller Natura 2000-direktiverne. Hvis det tidligere tilsagnsareal vurderes som direktivimplementerende, kan arealet opretholde grundbetalingen også selvom der ikke længere er en tilsagnsforpligtelse. Det vil dog kræve dokumentation for driften af arealet fortsætter, som givet af tilsagnet.

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- § 6, stk. 4, om arealer, der kan blive tilskudsberettigede
- § 14, stk. 2, om reglerne for aktivitetsforpligtelse for arealer indberettet efter bestemmelsen
- § 6, stk. 6, om at få et areal vurderet direktivimplementerende og artikel 4, stk. 4, litra c) (grundbetaling til projektarealer)

Selve grundlaget for fortsat at modtage grundbetaling til arealer med vand- miljø- og skovrejsningsprojekter kan du læse i artikel 4, stk. 4, litra c, om støtteberettiget hektar i [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget \(EGFL\) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\), og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1305/2013 og \(EU\) nr. 1307/2013 \(CAP-planforordning\)](#)

6. Når du skal tegne dine marker ind

I dette kapitel beskriver vi, hvad du overordnet skal huske, når du tegner dine marker ind. Vi anbefaler desuden, at du orienterer dig i de forskellige brugerguides til Internet Markkort (IMK).

[Gå til siden, hvor du kan finde de forskellige brugerguides til Internet Markkort](#)

Skal din markindtegnning også danne grundlag for udbetaling under Miljø- og Økologitilsagn, anbefaler vi, at du også orienterer dig på de relevante tilsagnsordningers specifikke sider i Tilskudsguiden.

6.1 Du skal tegne alle de landbrugsarealer ind, du råder over på bedriften

Du skal hvert år indtegne og indberette alle dine landbrugsarealer i Internet Markkort (IMK). Det gælder også arealer, du ikke søger tilskud til. Reglen gælder alle landbrugsarealer, du råder over på bedriften, uanset om du ejer eller forpagter arealerne.

Det er vigtigt, at du tegner alle dine landbrugsarealer nøjagtigt ind. Nøjagtigt, fordi det har betydning for vurderingen af om du overholder alle forpligtelser for arealet. Marker, som er tegnet forkert ind, eller som mangler at blive tegnet ind, kan også have betydning for, om du overholder kravene til f.eks. konditionalitet.

Arealer, som ikke er indberettet via Internet Markkort (IMK), kan du ikke søge tilskud til.

De eneste arealer, du ikke skal tegne ind, er:

- arealer, der ikke er landbrugsarealer (f.eks. bygninger, haver og hegn)
- natur- og skovarealer, som du ikke får tilskud til, eller som ikke er omfattet af et flerårigt tilsagn om tilskud
- arealer med lavskov, som ikke lever op til reglerne. Læs mere i afsnit 5.7.1 Forpligtelser for lavskov.

6.1.1 Sådan tegner du landbrugsarealer ind, som ikke bliver slået, afgræsset eller dyrket

Du kan vælge at tegne arealet ind som en småbiotop, hvis det opfylder betingelserne.

Læs mere i afsnit 5.10 Småbiotoper.

Hvis du ikke tegner arealet ind som en småbiotop, gælder følgende forpligtelse: Græsarealer på mere end 0,01 ha, skal du tegne ind som særskilte marker, hvor du ikke søger grundbetaling, hvis du ikke kan eller er i tvivl om du kan overholde aktivitetskravet.

Det kan f.eks. være områder, hvor du ikke kan komme med slåmaskinen eller få kvæget til at afgræsse. Det samme gælder, hvis der på dyrkede arealer er områder over 0,01 ha, som du alligevel ikke kan dyrke.

Denne regel gælder også på permanent græsarealer i markbloktypen "Permanent græs" (PGR), hvor du kan undlade at tegne visse spredte, ikke-tilskudsberettigede naturelementer ind.

Du behøver dog ikke oprette en særskilt mark, hvis du ikke kan slå, få afgræsset eller dyrke området, og arealet allerede er fuldt dækket af korttemaet "Fradrag grundbetaling".

6.1.2 Arealer, du kan tegne ind uden for markblok

Der er visse arealer du kan og skal tegne ind, også hvis de ligger uden for en registreret markblok. Det drejer sig om landbrugsarealer, der ikke er tilskudsberettigede til grundbetaling, men som du af andre årsager skal indberette.

Det kan f.eks. være:

- arealer med juletræer, som du skal indberette i forhold til din gødningsplanlægning.
- økologiske arealer, som ikke er landbrugsarealer. Det kan f.eks. være arealer, der ikke defineres som landbrugsarealer, men hvor dine økologiske dyr går (strand, ubefæstede veje, vejsider mv.), eller bygninger, hvor der foregår økologisk produktion.

Markblokregistret skal ikke omfatte disse arealer og du skal derfor ikke sende et ændringsforslag om oprettelse eller indlemmelse i markblok.

6.1.3 Sådan indtegner du marker i en markblok med typen "Permanent græs" (PGR)

Markblokke med typen "Permanent græs (PGR)" adskiller sig fra øvrige typer markblokke med tilskudsberettigede arealer. Forskellen ligger i grænsen for, hvor store ikke-tilskudsberettigede spredte naturelementer må være, før de skal tegnes ud af din mark.

For ikke-tilskudsberettigede arealer, der ikke er naturelementer, gælder hovedreglen om at arealet skal tegnes ud af din mark når det udgør mere end 0,01 ha.

For ikke-tilskudsberettigede naturelementer beliggende i markblokke med typen "Permanent græs (PGR)" skal du først tegne de ikke-tilskudsberettigede naturelementerne ud af din mark når de enkeltvis udgør mere 0,05 ha

Der kan dog være for mange spredte, ikke-tilskudsberettigede naturelementer under 0,05 ha på arealet. Hvordan du vurderer det, så du sikrer, at du får udbetalt på det korrekte grundlag, kan du læse om i afsnit 7.3 Sådan fastsætter vi tilskudsprocenten på markblokke med typen permanent græs.

Vær opmærksom på, at alle ikke-tilskudsberettigede arealer, uanset størrelse, beliggende i afgrænsningen af markblokken, skal tegnes ud af din mark.

TABEL 6.1 Oversigt over naturelementer, der kan forblive eller skal ud af markblokke med permanent græs

I tabellen kan du se, hvilke naturelementer du må tegne ind sammen med din mark, og hvilke der ikke må indgå i din mark, hvis markblokken er af typen Permanent græs (PGR).

	Mellem 0,01 – 0,05 ha	Større end 0,05 ha
<u>Uanset om det deler en markblok eller ej</u> Grøfter og lignende elementer, der er mindre end to meter	Kan forblive i marken	Kan forblive i marken
<u>Fra kanten af markblokken og ind i markblokken</u> Grøfter, loer og lignende	Kan forblive i marken*	Ud af marken
<u>Ikke i kanten af markblokken</u> Træer og buske, læhegn, grupper af træer, andre vedplanter, som lyng og mos, lav og små vådområder	Kan forblive i marken*	Ud af marken
<u>Langs kanten af markblokken</u> Grøfter, loer og lignende	Ud af marken	Ud af marken
<u>I kanten af markblokken eller går ud fra kanten af markblokken</u> Træer og buske, læhegn, grupper af træer, andre vedplanter, som lyng og mos, lav og små vådområder	Ud af marken	Ud af marken
<u>Uanset om i kanten af markblokken eller ej</u> Andre aktiviteter end landbrug, f.eks. veje, bygninger, køkkenhaver, opbevaring og rekreative arealer	Ud af marken	Ud af marken
<u>Elementer som deler en markblok</u> Mindre end fem meter tilskudsberettiget passage (dog undtaget grøfter, loer og lignende mindre end to meter)	Ud af marken	Ud af marken
<u>Arealer, hvor du ikke kan overholde aktivitetskrav om slåning eller afgræsning</u> F.eks. brændenælder eller lysesiv, som ikke bliver afgræsset eller slået.	Opret separat mark uden grundbetaling	Opret separat mark uden grundbetaling

* Hvis der er for mange naturelementer skal tilskudsprocenten nedsættes. Se mere om denne vurdering i afsnit 7.3 Sådan fastsætter vi tilskudsprocenten på markblokke med typen permanent græs

6.2 Hvis din mark har overlap med andre ansøgers marker

Fordi det indtegnede areal skal være lig det ansøgte areal, må der ikke være overlap mellem dine og andre ansøgers marker. Det gælder uanset, om du søger tilskud eller ej. Hvis din mark har overlap med marker, som andre ansøgere har sendt ind, sker der følgende i Internet Markkort (IMK):

Overlap mindre end 0,01 ha

Overlap mindre end 0,01 ha klippes automatisk væk, når du tegner ind eller redigerer dine marker i Internet markkort (IMK). Du vil ikke få besked om dette.

Overlap mellem 0,01 og 0,1 ha

Overlap mellem 0,01 og 0,1 ha klippes automatisk væk, når du tegner ind eller redigerer dine marker i Internet markkort (IMK). Du får besked om, hvor stort et areal, der er klippet væk.

Overlap større end 0,1 ha

Du kan godt sende dit fællesskema med tilhørende marker, hvis din mark har et overlap til en anden ansøgers mark og overlappet er større end 0,1 ha. Du får en advarsel om eventuelt overlap i skemakontrollen, og den anden landbruger får et brev om det. Fordi vi ikke kan udbetale tilskud til samme areal til to ansøgere, skal du selv afklare overlap over 0,1 ha med den anden ansøger.

I har begge mulighed for at rette overlap mellem marker frem til ændringsfristen. Hvis du ikke retter overlap inden denne frist, betragter vi det som en overindberetning.

6.2.1 Du kan ikke have overlap med andre ansøgerses marker på fælles græsningsarealer

Hvis du har fælles græsningsarealer, skal du tegne et areal ind, som svarer til størrelsen på det areal, du har rådighed over eller tilsagn til. Du kan ikke tegne hele markblokken ind, da der så vil opstå overlap med andre ansøgerses marker, hvilket ikke er tilladt.

6.3 Husk at indberette din mark korrekt som omdrift eller permanent græs

Det er dit ansvar at indberette din mark korrekt som omdrift eller permanent græs. Dette gælder, uanset om du får en fejl på den indberettede afgrødekode i skemakontrollen eller ej.

De korttemaer for græs, som angiver, om du skal indberette arealet som omdrift eller permanent græs bygger i høj grad på, hvad der er tegnet ind og indberettet af afgrødekoder i tidligere år.. Reglerne for optælling af år med græs går på, hvad der reelt har været på arealet, så er der bare i ét af de tidligere år tegnet forkert ind eller indberettet en forkert afgrødekode, så vil skemakontrollen ikke kunne guide dig til korrekt indberetning.

Det er altid dit ansvar at indberette dine arealer korrekt. Dette gælder både, hvis du selv har indberettet arealet forkert tidligere, eller hvis det er en tidligere ansøger, som har indberettet forkert.

Er der fejl i korttemaerne for græs, så du ikke kan indberette arealet korrekt, skal du skrive en bemærkning på din ansøgning i fællesskemaet. Se mere i afsnit 6.4, Sådan får du rettet fejl i korttemaerne for græs, så du kan indberette korrekt næste år.

Er du i tvivl om, hvornår et græsareal bliver til permanent græs, så læs afsnit 5.3.1 Hvornår er et græsareal permanent græs?

6.3.1 Ikke alle permanente græsarealer er i korttemaet for permanent græs

Hvis du anmelder om at få nye arealer med i markblok, vil arealet ikke fremgå af korttemaet for permanent græs, selvom arealet er permanent græs. Det er fordi, korttemaet bliver dannet i efteråret før ansøgningsrunden på baggrund af en analyse af, hvad der ligger i markblok på det tidspunkt.

Det betyder, at disse arealer, vil fremgå som omdrift det første år, uanset om arealet er omdrift eller permanent græs.

Får du lagt et areal i markblok, som er permanent græs, skal du det første år indberette arealet som permanent græs og samtidig skrive en bemærkning i fællesskemaet. Næste ansøgningsår vil arealet korrekt fremgå som permanent græs i korttemaet.

Derudover vil arealer uden marker i nogle tilfælde heller ikke fremgå af korttemaerne for permanent græs og græs i 5 år, da vi mangler information om, hvor mange år der har været græs på arealet.

6.4 Sådan får du rettet fejl i korttemaerne for græs, så du kan indberette korrekt næste år

Er der fejl i vores korttemaer for græs, som guider dig til at indberette enten omdriftsgræs eller permanent græs, skal du skrive en bemærkning i fællesskemaet.

I bemærkningen skriver du den rigtige afgrødekode på arealet. Du skal også skrive, hvorfor du mener, at arealet ikke er permanent græs eller omdrift, så vi kan vurdere, om der er fejl i skemakontrollen og korttemaerne for permanent græs eller græs i 5.

Som beskrevet i afsnit 6.3, er det dit ansvar, at du indberetter arealerne korrekt som omdrift og permanent græs.

Du kan ikke sende ændringsforslag til korttemaerne for permanent græs, græs i 5 år og GLM 9 forbud mod pløjning og omlægning

Sender du et ændringsforslag i Internet Markkort (IMK) til korttemaerne for permanent græs, græs i 5 år og/eller GLM 9 forbud mod pløjning og omlægning, vil vi afvise ændringsforslaget.

Korttemaerne for græs opdateres én gang årligt i efteråret forud for næste ansøgningsrunde. Opdateringen sker på baggrund af en analyse med landsdækkende og flerårige data, og hvor vi inkluderer de fejl til korttemaerne, som du melder ind via bemærkningsfeltet i fællesskemaet.

6.5 Sådan bliver dit tilskud påvirket af markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken

6.5.1 Det er dit ansvar, at du søger tilskud til det korrekte areal

Hvis du mener, der er en fejl i markblokkene eller et af de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, skal du sende et forslag om ændring af markblokke. Se afsnit 7.2.2 for hvilke korttemaer, som opdateres sammen med markblokken. Det kan f.eks. være, hvis GLM sø- eller markkrat-polygonen i Internet Markkort (IMK) ikke afspejler de faktiske forhold.

Læs mere i afsnit 7.1, Hvornår skal du sende forslag om ændring af markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken?

6.5.2 Du kan kun få tilskud til arealer, der er registreret som tilskudsberettigede

Du kan som udgangspunkt kun få udbetalt grundbetaling til arealer, som er registreret med et tilskudsberettiget areal i Internet Markkort (IMK). Vi beregner det tilskudsberettigede areal på baggrund af informationen på markblokken, markblokgrænserne og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken og overfører arealet til dit fællesskema, når du har overført dine marker.

Derudover har de enkelte korttemaer også nogle forskellige kriterier og forpligtelser for tilskudsberettigelse til grundbetaling, som er beskrevet i TABEL 6.2.

TABEL 6.2. Overordnet tilskudsberettigelse til grundbetaling

Type	Påvirkning af din grundbetaling
Marker uden for markblok	Kan ikke bruges til tilskud
Information på markblokken	
Marker i "Ingen GB" markblokke (tilskudsprocent 0)	Kan kun opnå grundbetaling under grundbetaling til projektarealer
Marker i en markblok med tilskudsprocent 60 eller 80	Tilskuddet er reduceret med den fastsatte tilskudsprocent
Separate korttemaer	
Marker med overlap med "Fradrag grundbetaling"	Kan kun opnå grundbetaling under grundbetaling til projektarealer
Marker med overlap med "GLM søer"	Tilskudsberettiget
Marker med overlap med "GLM fortidsminder"	Tilskudsberettiget
Marker med overlap med "Markkrat"	Tilskudsberettiget

Har du fået afvist et ændringsforslag om ændring af markblokken eller et af de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, men fastholder du, at ændringen er korrekt, skal du tegne arealet i din markplan og skrive en bemærkning i fællesskemaet om, hvorfor du mener at din ændring er korrekt samt journalnummeret på det ændringsforslag, du har fået afvist.

Når du skriver denne bemærkning, vil din sag falde ud til manuel sagsbehandling, hvor vi vil tage stilling til, om afvisningen er korrekt eller ej.

I alle andre tilfælde, er det dit ansvar at få opdateret dit fællesskema, når vi har håndteret dit ændringsforslag. Det kan du læse mere om i vores guide til, hvordan du tegner marker og får rettet markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken.

[Gå til guiden "Sådan tegner du marker og får rettet markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken"](#)

6.5.3 Derfor er arealet registreret med "Ingen GB" eller "Fradrag grundbetaling"

Er der markblokke, som er registreret med "Ingen GB" eller arealer i markblokken, som er registreret med "Fradrag grundbetaling" i Internet Markkort (IMK), skyldes det, at:

- arealet ikke er tilskudsberettiget under de almindelige betingelser for grundbetaling, men potentielt er tilskudsberettiget under en tilsagnsordning eller under grundbetaling til projektarealer under artikel 4, stk. 4, litra c).
- arealet potentielt er tilskudsberettiget, men der har ikke været søgt tilskud i de seneste et til to år.

Hvis du vil læse mere om regler

Til dette afsnit har vi brugt:

[Bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025:](#)

- § 4, nr. 8, om definition af markblok
- § 5 om ansøgning i fællesskema og Internet Markkort
- § 50 om areal i markblok "Permanent græs (PGR)"

[Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2024 om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast selv:](#)

- § 2, nr. 5, om definition af markblok
- § 2, nr. 6, om definition af markkort
- § 4, nr. 1, om alle bedriftens landbrugsarealer skal indberettes
- § 4, stk. 2, om at der ikke må være overlap mellem marker
- § 15, stk. 1, nr. 2, om hvordan du kan få rettet fejl i korttemaerne 'Permanent græs' og 'Græs i 5 år'.

[Kommissionens Delegerede Forordning \(EU\) 2022/1172 af 4. maj 2022 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem i den fælles landbrugspolitik og anvendelse og beregning af administrative sanktioner i forbindelse med konditionalitet:](#)

- Artikel 2, om krav til markbloksystemet

[Kommissionens Delegerede Forordning \(EU\) 2022/1173 af 31. maj 2022 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede system for forvaltning og kontrol under den fælles landbrugspolitik:](#)

- Artikel 6, nr. 2, om at ansøger er ansvarlig for sin ansøgning, herunder korrektheden af den

Kommissionens retningsgivende Guidance document on the Land Parcel Identification System (LPIS) - DS/CDP/2018/11, om reglerne for markblokregistret.

7. Sørg for, at markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, er korrekte

Vi opdaterer som minimum markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, i en treårig cyklus. Se afsnit 7.2.2 for hvilke korttemaer, som opdateres sammen med markblokken. Når du tegner dine marker, skal du huske at sende ændringsforslag, hvis markblokkene og/eller de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, ikke længere passer med, hvordan det ser ud i virkeligheden. I dette afsnit kan du læse, hvordan du gør det.

Ud over at læse dette afsnit anbefaler vi, at du orienterer dig i de forskellige brugerguides til Internet Markkort (IMK) for, hvad der er nyt, og hvordan du finder de relevante informationer i IMK.

[Gå til siden, hvor du kan finde de forskellige brugerguides til Internet Markkort](#)

7.1 Hvornår skal du sende forslag om ændring af markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken?

Det er dit ansvar, at der ikke er fejl i de markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, hvor du tegner marker ind. Det inkluderer:

- Markblokkene (f.eks. markblokgrænser, markblokkens tilskudsberettigede areal (tilskudsprocent) og tilskudsberettigede arealer uden for markblok)
- De korttemaer, som opdateres sammen med markblokken (Fradrag grundbetaling, GLM-søer, GLM-fortidsminder og registrerede markkrat).

Hvis der er fejl eller ændringer, skal du sende et forslag om ændring af dine markblokke. Det gælder også de ændringer, som endnu ikke ses på nyeste luftfoto i Internet Markkort (IMK) og ikke-tilskudsberettigede arealer, som du tegner ud af din mark. Det kan f.eks. være huse, ridebaner, ikke-tilskudsberettigede naturelementer eller andre elementer, som betyder, at du ikke kan udnytte arealet landbrugs-mæssigt.

Status for behandlingen af dit ændringsforslag fremgår i Tast selv, og du vil desuden altid kunne se de opdaterede markblokke i Internet Markkort (IMK). Hvis vi afviser dit ændringsforslag, får du et brev i Tast selv med årsagen til, at vi afviser forslaget.

7.1.1 Disse arealer skal du ikke sende forslag om ændring til

Du kan ikke sende ændringsforslag til:

- arealer, som skal tegnes ind uden for markblok ifølge afsnit 6.1.2, Arealer, du kan tegne ind uden for markblok
- korttemaer, som ikke fremgår af TABEL 7.1 i afsnit 7.2.2, Hvilke korttemaer opdateres sammen med markblokken, og hvad bruges de til? Det vil sige, du kan f.eks. ikke sende forslag til:
 - korttemaerne for permanent græs, græs i 5 år og GLM 9 forbud mod pløjning og omlægning da disse kun opdateres én gang om året.
 - § 3-kortlaget og korttemaet for 3-metersbræmmer. Kontakt din kommune, hvis du er uenig i registreringen. Skal din ændring med til næste ansøgningsår, skal kommunen have gennemført ændringen senest ultimo oktober i året før ansøgningsåret, da det er her data overføres til Internet Markkort (IMK).
 - HVN-korttemaerne. Disse beregnes af Aarhus Universitet på baggrund af data og opdateres én gang om året.
- sammenlægning af arealer, som ikke er samme type (omdrift, permanent græs og permanente afgrøder), medmindre et af arealerne er under 0,30 ha og kan anses som sammenhængende med det andet areal. Se reglerne om sammenhængende arealer i 4.1.2 Minimum 0,30 ha sammenhængende arealer.

7.1.1.1 Du kan ikke få lagt omdrift og permanent græs i samme markblok

Du kan som udgangspunkt ikke få lagt omdriftsarealer og arealer med status af permanent græs i samme markblok. Det kan du heller ikke selvom:

- Omdriftsarealet er omdriftsgræs og ligger op mod et permanent græsareal.
- Arealerne er heget sammen, eller du planlægger at hegne arealerne sammen. Det vil sige, det er en del af samme afgrænsningsareal.

Du kan kun få lagt arealerne sammen, hvis der ikke ses nogen form for dyrkningsgrænse mellem arealerne på nyeste luftfoto. Det er ikke nok, at du forventer, at arealerne kommer til at ligne hinanden og uden dyrkningsgrænse. Har vi alligevel lagt markblokkene sammen, vil vi opdele dem igen mellem omdrift og permanent græs, hvis vi ser en dyrkningsgrænse, næste gang vi gennemgår markblokken.

Selvom et areal endnu ikke fremgår af korttemaet for permanent græs, kan arealet godt være permanent græs. Du kan læse mere om reglerne for permanent græs i 5.3.1 Hvornår er et græsareal permanent græs?

7.1.2 Sådan sender du forslag om ændring af markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken

Du kan løbende i hele kalenderåret sende forslag om ændringer til markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken. Det skal du gøre elektronisk via Internet Markkort (IMK). Se de gældende frister i afsnit 2, hvis ændringen skal gælde for dette ansøgningsår.

Hvis ændringen, du foreslår, ikke kan ses på det nyeste luftfoto, skal du skrive en bemærkning om, hvad der er ændret, hvilken dato og hvilket år ændringen er sket.

Har du brug for hjælp til, hvordan du sender forslaget ind elektronisk, anbefaler vi, at du læser det relevante afsnit i guiden til Internet Markkort (IMK): "Sådan tegner du marker ind og retter markblokke og korttemaer".

[Læs guiden til Internet Markkort \(IMK\)](#)

7.1.3 Vi opdaterer markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken

Vi skal som minimum opdatere markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, hvert tredje år. Se afsnit 7.2.2 for hvilke korttemaer, som opdateres sammen med markblokken. Derudover skal vi opdatere visse elementer årligt.

Opdateringen af markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, sker hele året, men vi bestræber os på at opdatere flest uden for ansøgningsperioden. Vi har dog pligt til at rette fejl, vi finder – også selvom det er i ansøgningsperioden – og opdatere alle elementer i markblokken og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, når der kommer et forslag om ændring til markblokken.

Du kan til enhver tid se de opdaterede markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, i Internet Markkort (IMK). Det årstal, som vises efter markblokkene og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, angiver, hvilket ansøgningsår de enkelte korttemaer vedrører.

7.2 Hvad er markblokke og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken?

7.2.1 Hvad er markblokke, og hvad bruges de til?

Markblokkene danner de ydre rammer for, på hvilke arealer, du kan tegne dine marker ind.

Formålet med markblokkene er overordnet at sikre, at der kun kan søges tilskud til arealer, der kan opfylde kriterier og forpligtelser under grundbetaling. Markblokkene og de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, samt dine markindtegninger og de informationer, du giver i dit fællesskema, danner grundlag for vores efterfølgende sagsbehandling og kontrol.

7.2.1.1 Markblokgrænserne skal følge grænser, som ses på luftfotoet

I Danmark har vi det som ifølge EU-reglerne kaldes fysiske markblokke. Det betyder, at markblokgrænserne skal følge grænser, som ses på luftfotoet. Det kan være veje, grøfter, læhegn mv. og dyrkningsskel mellem flere ansøgers arealer eller mellem arealtyper, som f.eks. arealer i omdrift og permanent græs.

Afgrødeskel betragter vi også i en del tilfælde som en fysisk grænse.

Naturelementer, der kan blive tilskudsberettigede ifølge reglerne om småbiotoper, og som deler en markblok, fordi forpligtelserne om sammenhængende arealer ikke er opfyldt, vil blive lagt i en separat markblok.

Vi prioriterer at opdele markblokkene, hvor der er forskellige ansøgere, og der samtidig ses grænser på luftfotoet. Er det ikke muligt at opdele markblokkene, kan flere ansøgere godt have marker i samme markblok.

Sender du et ændringsforslag, hvor du vil have markblokgrænsen til at følge matrikelgrænser, vil vi afvise ændringsforslaget, da det ofte ikke længere stemmer overens med, hvad der ses på luftfotoet.

7.2.2 Hvilke korttemaer opdateres sammen med markblokken, og hvad bruges de til?

Til markblokkene er der tilknyttet en række korttemaer, som vi opdaterer løbende, når vi tjekker markblokken.

Disse korttemaer er blandt andet med til at bestemme, om du kan søge tilskud til bestemte arealer under de forskellige ordninger. I TABEL 7.1 beskriver vi overordnet de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken, og hvad de bruges til.

TABEL 7.1. Korttemaer, som opdateres sammen med markblokken

Korttemaets navn	Kort beskrivelse
Fradrag grundbetaling	Arealer, som ikke fremstår tilskudsberettigede til almindelig grundbetaling, men som er tilskudsberettigede under andre ordninger samt arealer, som potentielt er tilskudsberettigede, men hvor der ikke er søgt grundbetaling.
GLM søer	Arealer som beskrevet i "5.12 GLM-landskabselementer".
GLM fortidsminder	Arealer som beskrevet i "5.12 GLM-landskabselementer".
Markkrat	Arealer som beskrevet i "5.11 "Markkrat".

7.3 Sådan fastsætter vi tilskudsprocenten på markblokke med typen permanent græs

På markblokke af typen permanent græs (PGR), må der være op til 10 pct. med spredte, ikke-tilskudsberettigede naturelementer (træer, buske og vand), som enkeltvis er under 0,05 ha.

Er der mere end ti procent, nedsætter vi tilskudsprocenten på markblokken til enten 80 pct., 60 pct. eller 0 pct. Det betyder, at dit tilskud bliver reduceret hermed. Du kan se, hvordan andelen af spredte, naturelementer påvirker tilskudsprocenten i TABEL 7.2.

Naturelementer, som ligger i kanten af markblokken, kan ikke medregnes i de 10 pct. spredte, ikke-tilskudsberettigede naturelementer.

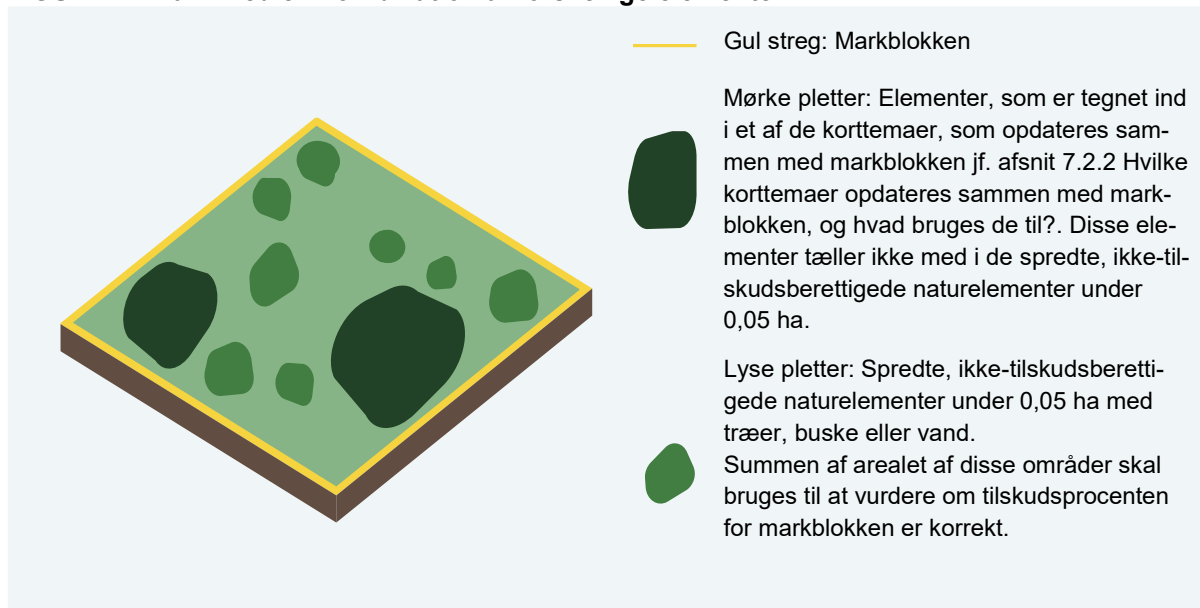
TABEL 7.2. Andel af spredte naturelementer mindre end 0,05 ha under tilskudsprocenterne

Markblokkens tilskudsprocent under grundbetalingen				
	100 pct.	80 pct.	60 pct.	0 pct.
Andel af spredte natur elementer mindre end 0,05 ha (træer, buske eller vand).	Mellem 0 pct. og 10 pct.	Fra og med 10 pct. og op til 30 pct.	Fra og med 30 pct. og op til 50 pct.	Mere end 50 pct. og op til 100 pct.

Elementer, som fremgår af de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken i TABEL 7.1 i afsnit 7.2.2, Hvilke korttemaer opdateres sammen med markblokken, og hvad bruges de til?, tæller ikke med i de spredte, ikke-tilskudsberettigede naturelementer under 0,05 ha, når markblokkens tilskudsprocent skal vurderes.

I FIGUR 7.1 ses et eksempel på en mark med en kombination af forskellige elementer, og hvordan de tæller med i forhold til spredte naturelementer under 0,05 ha (træer, buske og vand).

FIGUR 7.1. Mark med en kombination af forskellige elementer

I TABEL 7.3 kan du se et eksempel på, hvordan markblokkens tilskudsprocent skal vurderes, og hvordan det påvirker det tilskudsberettigede areal i markblokken og dermed også marken.

TABEL 7.3. Eksempel på, hvordan markblokkens tilskudsprocent skal vurderes

Markblokkens fulde areal	10,00 ha
Elementer i markblokken, som er tegnet ind i et af de korttemaer, som opdateres sammen med markblokken jf. afsnit 7.2.2 Hvilke korttemaer opdateres sammen med markblokken, og hvad bruges de til?	2,00 ha
Areal, som tilskudsprocent skal beregnes ud fra	8,00 ha
Spredte ikke-tilskudsberettigede naturelementer under 0,05 ha (træer, buske og vand)	2,00 ha
Tilskudsberettiget areal, som danner baggrund for vurdering af tilskudsprocent (8 ha – 2 ha = 6 ha, dvs. 75 pct. af de 8 ha)	6,00 ha
Vurderet tilskudsprocent (75 pct. er tilskudsberettiget, dvs. det er i intervallet 70-90 pct.)	80 pct.
Tilskudsberettiget areal i markblokken (80 pct. af 8 ha)	6,40 ha

7.3.1 Småbiotoper i markblokke af typen permanent græs

Reglerne for markblokkens tilskudsprocent i markblokke af typen permanent græs (PGR) gør, at spredte naturelementer mindre end 0,05 ha kan indgå som en del af grundbetalingsarealet.

Du kan også bruge disse arealer som småbiotoper. Dette er eneste undtagelse til, at småbiotoper skal være opstået i 2023 eller senere. Undtagelsen gælder, fordi arealerne er en del af det areal, du kan få udbetalt grundbetaling til.

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt:

- [Bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025:](#)
- § 4, nr. 8, om definition af markblok
- § 5 om ansøgning i fællesskema og Internet Markkort
- § 50, om areal i markblok "Permanent græs (PGR)"

[bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2024 om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast selv](#)

- § 2, nr. 5, om definition af markblok
- § 14, om hvilke korttemaer, der skal sendes ændringsforslag til i Internet Markkort
- § 15, stk. 1, nr. 2, om hvordan du kan få rettet fejl i korttemaerne 'Permanent græs' og 'Græs i 5 år'.

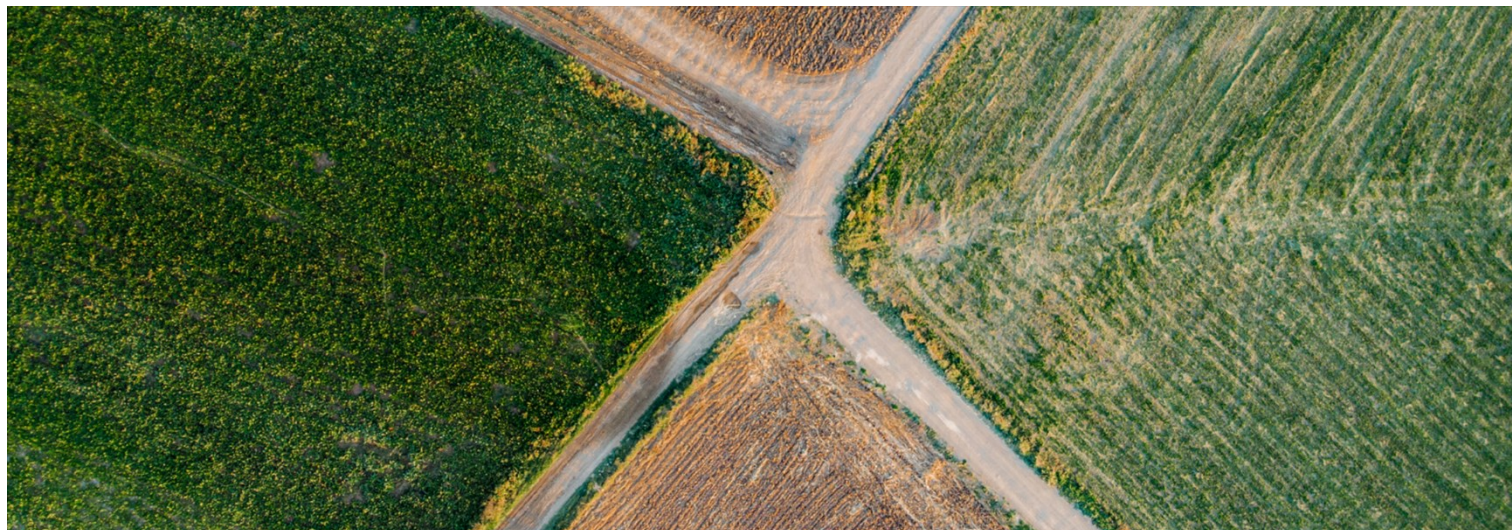
[Kommissionens Delegerede Forordning \(EU\) 2022/1172 af 4. maj 2022 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem i den fælles landbrugspolitik og anvendelse og beregning af administrative sanktioner i forbindelse med konditionalitet:](#)

- Artikel 2, om krav til markbloksystemet

[Kommissionens Delegerede Forordning \(EU\) 2022/1173 af 31. maj 2022 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede system for forvaltning og kontrol under den fælles landbrugspolitik:](#)

- Artikel 6, nr. 2, om at ansøger er ansvarlig for sin ansøgning, herunder korrektheden af den

Kommissionens Guidance document on the Land Parcel Identification System (LPIS) - DS/CDP/2018/11, om reglerne for markbloksystemet.

8. Hvilke tilskud kan du søge til samme areal?

Du kan kombinere grundbetaling med andre ordninger, hvor forpligtelserne rækker ud over forpligtelserne til grundbetaling. Hvis du har modtaget grundbetaling til arealet, inden du indgik i tilsagnet og tilsagnsforpligtelserne medfører, at du ikke længere er i stand til at leve op til definitionerne af tilskudsberettigede arealer, vil du ikke miste din grundbetaling, som følge af dette.

8.1 Sammenhæng til andre ordninger

Du kan som udgangspunkt kombinere grundbetaling med alle andre ordninger. Det gælder blandt andet bio-ordninger, økologisk arealtilskud, ø-støtte, ko-præmie, slagtepræmie for kvier, tyre og stude samt tilskud til arealer med stivelseskartofler.

Du kan ikke kombinere marker med tilsagn om pleje af græs- og naturarealer af typen 66/68 med grundbetaling. Du kan til gengæld godt kombinere grundbetaling med tilsagn om pleje af græs- og naturarealer af typen 67 og 69. Det er ikke muligt at omdanne fra type 66/68 (uden grundbetaling) til 67/69 (med grundbetaling).

Du kan ikke kombinere grundbetaling med biodiversitetsskov indenfor Natura 2000.

Du kan se en oversigt over alle tilskudsberettigede arealordninger på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøets hjemmeside. Her får du et overblik på tværs af tilskudsordninger, så du kan se muligheder og begrænsninger for kombination af arealordninger på samme mark.

[Se, hvilke tilskud du kan kombinere på dit areal, her](#)

Se Bilag 2: Ordninger, du kan kombinere med ikke-produktive elementer og arealer.

8.2 Sammenhæng med konditionalitet (GLM-krav og lovgivningsbestemte forvaltningskrav)

Du skal leve op til kravene under konditionalitet for at være sikker på ikke at blive trukket i din grundbetaling. Hvis du ikke lever op til et eller flere af konditionalitetskravene, herunder GLM-krav, kan det

resultere i et procentvist tilskudstræk, som vil afhænge af overtrædelsens alvor, omfang og varighed. Dette gælder også for en række andre ordninger, herunder bio-ordningerne.

[Du kan læse mere i Vejledning om konditionalitet - Miljøområdet](#)

9. Kontrol og administrative sanktioner

I dette kapitel beskriver vi, hvordan kontrollen foregår. Du kan også læse om de administrative sanktioner, du kan få, hvis vi finder overtrædelser i kontrollen.

9.1 Kontrol

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kontrol skal sikre, at reglerne for udbetaling af tilskud bliver overholdt.

Vi kontrollerer ansøgningerne på flere forskellige måder:

- **Administrativ kontrol.** Vi undersøger, om du opfylder betingelserne for at få tilskud ud fra de oplysninger, du har indberettet i fællesskemaet via Tast-selv, og om flere ansøgere søger om tilskud for det samme areal. I tilfælde af manglende overholdelse af tilskudsbetingelserne, underretter vi dig og giver dig mulighed for i Tast-selv at trække ansøgningen tilbage, for så vidt angår den del, der er berørt af den manglende overholdelse. Tilbagetrækning af arealer skal ske senest 15. november og gælder ikke ved manglende overholdelse, som konstateres ved kontrol af de faktiske forhold på stedet, f.eks. ved hjælp af aktuelt billedmateriale.
- **Satellitbaseret kontrol.** Vi bruger satellitdata til at kontrollere de kriterier og forpligtelser på markerne, som kan kontrolleres med denne metode. Den satellitbaserede kontrol fokuserer på større overtrædelser. Hvis den satellitbaserede kontrol viser, at kriterier og forpligtelser ikke er opfyldt, kan du i mange tilfælde bringe forholdene i orden og undgå en nedsættelse af tilskuddet. Det gør du ved at sende georefererede billeder ind med styrelsens app, som viser, at du overholder betingelserne. Du kan også efter en satellitbaseret kontrol ændre eller trække din ansøgning tilbage, for så vidt angår den del, der er berørt af den manglende overholdelse, forudsat, at dette sker senest 15. november.

[Du kan læse mere om den satellitbaserede kontrol på vores hjemmeside.](#)

- **Kontrolbesøg på bedriften.** Vi kommer på kontrolbesøg på en mindre del af bedrifterne, fordi der er betingelser, som ikke kan kontrolleres med satellitdata. Du har ifølge kapitel 6 i lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. pligt til at yde den nødvendige bistand i forbindelse med kontrol af oplysningerne i fællesskemaet. Du skal give adgang til bedriftens arealer samt vise dyrkningsplaner, markplaner, gødningsplaner, nødvendige bilag, registreringer og regnskabsmateriale, forret-

ningsmateriale m.v. Vi varsler som udgangspunkt ikke kontrolbesøg. Det skyldes, at kontrolbesøg kun kan varsles, hvis varslingen ikke forstyrrer kontrollens formål og effektivitet. Når vi i sjældne tilfælde varsler kontrollen, udfører vi kontrollen inden for 14 dage efter varslingen. Efter varsling af et kontrolbesøg kan du ikke trække arealer ud af ansøgningen. Efter kontrolbesøg kan du ikke trække de arealer ud af ansøgningen, hvor vi har konstateret manglende overholdelse af tilskudsbetingelserne.

Hvis vi har konstateret, at der er regler, som ikke er overholdt, sender vi en skriftlig høring via Tastselv. Her får du mulighed for at give dine bemærkninger. Vores kommentarer til dine bemærkninger vil **fremgå af den skriftlige afgørelse.**

Hvis du vil læse om love og regler

- [Artikel 59 – 60, artikel 62 og artikel 65 – 72 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om de kontrolsystemer, som medlemsstaterne er forpligtede til at indføre for at sikre, at reglerne bliver overholdt, og at Unionens finansielle interesser bliver beskyttet.](#)
- [Artikel 34 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2115 af 2. december 2021 om, at det er en betingelse for at yde koblet støtte for kvæg eller får og geder, at forpligtelserne til identifikation og registrering er opfyldt inden en nærmere bestemt dato i det relevante ansøgningsår, som fastsættes af medlemsstaten.](#)
- [Artikel 7 og 10 i Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) 2022/1173 af 31. maj 2022 om mulighederne for at ændre i eller trække støtteansøgninger tilbage efter kontrol, og om medlemsstaternes forpligtelse til at indføre et satellitbaseret arealovervågningssystem, som bl.a. skal sikre, at der ikke udbetales tilskud for arealer, som ikke er tilskudsberettigede.](#)
- [Kapitel 6 i lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.](#)
- Kapitel 9 i [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. for landbrugere for 2025.](#)

9.2 Administrative sanktioner

9.2.1 Hvis du indsender en ansøgning om tilskud for sent

Hvis du indsender en ansøgning om grundbetaling efter ansøgningsfristen, nedsætter vi det tilskud, som du ville være berettiget til, hvis ansøgningen om tilskud var indsendt rettidigt, med én pct. pr. arbejdsdag, som fristen overskrides. Nedsættelsen på én pct. pr. arbejdsdag gælder også, hvis der er krav om, at du skal indsende kontrakter, erklæringer, bilag eller anden dokumentation, og du indsender disse dokumenter for sent.

Hvis forsinkelsen er på mere end 25 arbejdsdage, dvs. hvis du indsender efter ændringsfristen, kan du ikke få grundbetaling.

Hvis du har fået dispensation fra fristen for indsendelse af din ansøgning m.v., anvender vi reglen om nedsættelse af tilskuddet med én pct. pr. arbejdsdag på den nye frist, som du har fået oplyst.

9.2.2 Hvis du ikke indberetter alle bedriftens landbrugsarealer

Søger du om grundbetaling, skal du indberette alle bedriftens landbrugsarealer i fællesskemaet. Dette gælder også landbrugsarealer, som du ikke søger om tilskud for.

Hvis det ikke-indberettede areal udgør mere end tre pct. af det samlede areal, som skulle have været indberettet (det indberettede areal plus det ikke-indberettede areal), nedsætter vi alle arealrelaterede tilskud med op til tre pct., afhængigt af undladelsens omfang.

Sådan beregner vi sanktionen:

Det ikke-indberettede areals andel af det samlede areal, som skulle have været indberettet	Størrelse på sanktion
Op til tre pct.	Ingen sanktion.
Mere end tre pct. og op til ti pct.	Én pct. af alle arealrelaterede tilskud.
Mere end ti pct. og op til 20 pct.	Én pct. af alle arealrelaterede tilskud, hvis det ikke-anmeldte areal er op til fem ha. To pct. af alle arealrelaterede tilskud, hvis det ikke-anmeldte areal er over fem ha.
Mere end 20 pct.	Én pct. af alle arealrelaterede tilskud, hvis det ikke-anmeldte areal er op til fem ha. To pct. af alle arealrelaterede tilskud, hvis det ikke-anmeldte areal er over fem ha og op til ti ha. Tre pct. af alle arealrelaterede tilskud, hvis det ikke-anmeldte areal er over ti ha.

9.2.3 Hvis der er betingelser under grundbetalingsordningen, som ikke er opfyldt

Ved manglende opfyldelse af betingelser under grundbetalingsordningen og beregning af administrative sanktioner skelner vi mellem "kriterier for at få tilskud" og "forpligtelser".

Kriterier for at få tilskud

"Kriterier for at få tilskud" er de overordnede betingelser, der skal være opfyldt, for at du kan få tilskud. Kriterierne kan f.eks. være, at du skal være aktiv landbruger eller at du skal have rådighed over de arealer, du søger om tilskud til. Hvis du ikke opfylder et eller flere kriterier for et areal, kan arealet ikke indgå i det, vi kalder "det godkendte, ansøgte areal" og du kan derfor ikke få udbetaling af tilskud dertil. Men du får ikke en sanktion, når du ikke opfylder et kriterie for at få tilskud.

Forpligtelser

Under grundbetalingsordningen er der nogle handlinger, du skal udføre eller ikke må udføre – det kaldes forpligtelser. Forpligtelser kan være, at du skal slå eller sørge for afgræsning af dine græsarealer inden for en bestemt periode, eller at du skal undlade at slå dine brakarealer i en bestemt periode,

hvor vildtet har unger. Hvis du på et areal ikke opfylder de forpligtelser, som gælder under tilskudsordningen, bortfalder tilskuddet for arealet helt eller delvist. Herudover kan du få en administrativ sanktion, som afhænger af størrelsen på det areal, hvor forpligtelserne ikke er overholdt.

Force majeure og ekstraordinære omstændigheder

Se afsnit 12.4.

Når vi beregner administrative sanktioner, bruger vi disse begreber:

Begreb	Forklaring
Ansøgt areal	Det areal, som du indberettede (indtegnede i IMK), og som du søgte om tilskud for under en tilskudskategori.
Kriterier for at få tilskud	Overordnede betingelser, som skal være opfyldt for, at du kan få tilskud under den ansøgte tilskudskategori.
Godkendt, ansøgt areal	Den del af det ansøgte areal, hvor kriterierne for at få tilskud er opfyldt.
Forpligtelser	De handlinger, som du skal udføre eller undlade at udføre under den ansøgte tilskudskategori.
Overtrådt areal	Den del af det godkendte, ansøgte areal, hvor én eller flere forpligtelser ikke er overholdt.
Overtrædelsesprocent	Det overtrådte areal i procent af det godkendte, ansøgte areal.
Sanktionsfaktor	Den talstørrelse, som det overtrådte areal ganges med for at fastlægge sanktionen.
Tilskudsberettiget areal	Det godkendte, ansøgte areal fratrukket det vægtede overtrådte areal.
Gentagelse	Det er en gentagelse, hvis du også tidligere i perioden 2023-2027 har haft en overtrædelse på trin to eller derover i sanktionssystemet under den samme tilskudskategori.

Sådan beregner Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø den administrative sanktion under grundbetalingsordningen

	Overtrædelsesprocent	1. overtrædelse	Ved gentagelse
Trin 1	0 < overtrædelsesprocent ≤ 5 pct., (men højst 2 ha).	Det godkendte, ansøgte areal nedsættes. Ingen sanktion	Det godkendte, ansøgte areal nedsættes. Ingen sanktion
Trin 2	2 ha eller 5 pct. < overtrædelsesprocent ≤ 20 pct.	Det godkendte, ansøgte areal nedsættes. Herudover får du en sanktion på 0,5 x det overtrådte areal	Det godkendte, ansøgte areal nedsættes. Herudover får du en sanktion på 1,0 x det overtrådte areal
Trin 3	20 pct. < overtrædelsesprocent ≤ 100 pct.	Det godkendte, ansøgte areal nedsættes. Herudover får du en sanktion på 1,0 x det overtrådte areal	Det godkendte, ansøgte areal nedsættes. Herudover får du en sanktion på 1,2 x det overtrådte areal

Den administrative sanktion kan højst udgøre 100 pct. af tilskuddet for det godkendte, ansøgte areal. Det betyder, at du – udover en nedsættelse af tilskuddet, fordi du ikke har opfyldt forpligtelser under ordningen – højst kan få en sanktion oveni svarende til tilskuddet beregnet på grundlag af det godkendte, ansøgte areal.

9.3 Eksempel på administrativ sanktion

Grundbetaling

En landbruger søger om grundbetaling for 20 ha. Alle kriterier for tilskudsberettigelse er opfyldt. Efter satellitbaseret kontrol underkender vi to ha, fordi landbrugeren ikke har overholdt en forpligtelse (aktivitetskravet).

Overtrædelsesprocenten beregnes som det overtrådte areal i procent af det godkendte ansøgte areal ($2 \text{ ha} / 20 \text{ ha} \times 100$), hvilket er en trin 2 overtrædelse.

Det tilskudsberettigede areal før sanktion er 18 ha, og sanktionen udgør én ha ($0,50 \times 20 \text{ ha}$).

Vi udbetaler grundbetaling for 17 ha.

Bagatelgrænse

Hvis forskellen mellem det tilskudsberettigede og det ansøgte areal er på 0,10 ha eller derunder og ikke udgør mere end 20 pct. af det ansøgte areal, betragtes det tilskudsberettigede areal som lig med det ansøgte areal.

Hvis en landbruger f.eks. har søgt om tilskud for 20 ha, og der kun er fundet overtrædelser på 0,10 ha, udbetaler vi tilskud for 20 ha, fordi begge betingelser er opfyldt.

Modregning

Hvis nedsættelsen af tilskuddet og den administrative sanktion tilsammen udgør mere end tilskuddet beregnet på grundlag af det godkendte, ansøgte areal, modregner vi det overskydende beløb i vores fremtidige udbetalinger til dig.

Udelukkelse

Hvis du har begået en meget alvorlig overtrædelse af de regler, som er fastsat i medfør af Lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. eller i Den Europæiske Unions forordninger, kan du blive udelukket fra at søge om tilskud i det efterfølgende kalenderår. Ved vurderingen af "meget alvorlig" tager vi hensyn til overtrædelsens omfang, varighed og hyppighed, og om overtrædelsen er begået med forsæt eller med en høj grad af uagtsomhed.

Hvis du vil læse om love og regler

- [Artikel 59, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om, at medlemsstaterne skal træffe passende forholdsregler for at sikre, at de sanktioner, der pålægges, står i et rimeligt forhold til og gradueres efter, hvor alvorlig, omfattende, varig eller hyppig den konstaterede manglende overholdelse er.](#)

Til dette afsnit har vi brugt [bekendtgørelse nr. 1205 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#):

- §§ 42-44 og §§ 47-49 og §§ 51-53 om kontrol og administrative sanktioner

10. Bøder og strafbare forhold

Manglende bistand ved kontrol, afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger, eller fortielse af oplysninger, der har betydning for sagens afgørelse, kan medføre en bøde.

Hvis vi konstaterer overtrædelser af strafferetlige forhold, som eksempelvis dokumentfalsk eller bedrageri, anmelder vi sagen til politiet.

10.1 Svindel med tilskudsberettigelse og misbrug af tilskud

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kontrollerer ansøgninger om tilskud for at vurdere, om der kan være tale om svig.

'Svig' er den betegnelse, Europa-Kommissionen bruger for bevidst misbrug af EU-midler.

Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, eller en handling du undlader at gøre, der påvirker din ret til at modtage tilskud eller påvirker, hvor meget du kan få i tilskud. Det kan for eksempel være, hvis:

- dokumenter fra dig er misvisende eller forfalskede
- du ikke lever op til en oplysningspligt
- du anvender midler eller investeringer til et andet formål, end de var tiltænkt og bevilget til.

Svig medfører, at dit tilskud helt eller delvist bortfalder, og kan desuden medføre, at du bliver udelukket fra at modtage tilskud i årene fremover, samt at du får en bøde eller i alvorlige tilfælde fængselsstraf.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § 28 i [Lov nr. 470 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.](#)

11. Udbetaling af tilskud

11.1 Hvornår bliver tilskuddet udbetalt?

Du får udbetalt grundbetaling i perioden 1. december 2025 til 30. juni 2026.

11.2 Sådan beregner vi tilskudssatsen

Vi beregner tilskudssatsen til grundbetalingen og bio-ordningerne på grundlag af det samlede ansøgte areal til ordningerne. Det fastlagte tilskud pr. ha til grundbetaling kan variere. Variationen skyldes, at der kan flyttes penge fra andre ordninger, hvis det viser sig, at der er over- eller underansøgning mellem ordningerne.

Grundbetalingen bliver beregnet i euro. Ved udbetaling bliver det samlede tilskudsbeløb omregnet til danske kroner med den eurokurs, der gælder den sidste bankdag før 1. oktober i ansøgningsåret. Det udbetalte tilskudsbeløb pr. ha vil derfor variere fra ansøgningsår til ansøgningsår.

11.3 Transport af tilskud

Hvis en anden end ansøger skal have tilskuddet udbetalt, sender du skemaet "Transport af EU- eller nationalt tilskudsbeløb". Vi noterer transporten, eventuelt efter andre foranstående krav – f.eks. modregningskrav ved for meget udbetalt tilskud.

[Se med her om "Sådan noterer du en transport"](#)

11.3.1 Indberetning til Skat

Vi indberetter det udbetalte tilskud til Skat på dit CVR-/CPR-nr. Dette gælder også de tilfælde, hvor der er sendt en transport, og hvor vi derfor udbetaler tilskuddet til transporthaver.

11.4 Udbetaling efter endt sagsbehandling

Hvis du får udbetalt tilskud i henhold til din ansøgning, vil du ikke modtage noget afgørelsesbrev, men alene en udbetalingsspecifikation. Du vil derimod modtage et afgørelsesbrev, hvis der er sket en reduktion af tilskudsbeløbet eller du har fået en sanktion. Du har mulighed for at klage over denne afgørelse. Der er en klagevejledning i brevet, du modtager herom.

Bemærk, at resultatet af en eventuel kontrol kan danne grundlag for en genoptagelse af tidligere års ansøgninger om grund- og enkeltbetaling. Dette medfører risiko for tilbagebetaling af tilskud.

Læs mere i afsnit 11.6 Hvis du uberettiget får udbetalt tilskud.

11.5 Hvornår får du nedsat tilskuddet?

Vi foretager en række nedsættelser af det beregnede tilskudsbeløb. I dette afsnit kan du læse mere om de enkelte nedsættelser.

Vi beregner nedsættelserne af tilskuddet i følgende rækkefølge:

1. De individuelle ansøgte tilskud nedsætter vi som følge af manglende overholdelse af tilskudsforpligtelser (f.eks. nedskrivninger på grundbetalingen pga. arealafvigelser).
2. Det resterende tilskudsbeløb nedsætter vi med en procentsats, hvis du har sendt dit fællesskema forsinket.
3. Det resterende tilskudsbeløb nedsætter vi med en procentsats, hvis du ikke har indberettet alle bedriftens arealer.
4. Det resterende tilskudsbeløb fratrækker vi et beløb til finansiel disciplin.
5. Det tilbageværende tilskudsbeløb nedsætter vi til slut som følge af eventuelle overtrædelser i forbindelse med konditionalitet.

11.5.1 Nedsættelse af individuelle ordningssager

Grundbetalingen kan blive nedsat som følge af arealafvigelser (underkendelse af arealer).

Læs mere i afsnit 9 Kontrol og administrative sanktioner.

11.5.2 Hvis din ansøgning er forsinket

Vi skal modtage det udfyldte fællesskema og markkort senest 23. april 2025 kl. 23:59:59 for at være modtaget rettidigt. Modtager vi dit fællesskema med markkort i perioden 24. april til 19. maj 2025, bliver det tilskud, som et rettidigt sendt fællesskema kunne danne grundlag for, nedsat med én procent pr. arbejdsdag, som vi modtager skemaet efter ansøgningsfristen.

Hvis du sender ansøgning om tilskud under én eller flere ordninger i perioden 24. april til 19. maj 2025, nedsætter vi tilskuddet i den enkelte ordning med én procent pr. arbejdsdag. Det gælder ordningerne grundbetaling og bio-ordninger.

Se mere i 2.1.2 Ændringsfrist.

11.5.3 Hvis du ikke indberetter alle arealer, bliver dit tilskud sat ned

Du skal indberette alle dine landbrugsarealer i fællesskemaet. Det gælder også marker, du ikke søger tilskud til, og arealer under 0,30 ha. Du skal indberette alle arealer for at sikre en korrekt opgørelse af de arealer, som er omfattet af reglerne om konditionalitet.

Hvis du ikke indberetter alle dine landbrugsarealer, kan du få en sanktion. Sanktionen udgør op til tre procent af din samlede direkte arealstøtte i 2025. Se afsnit 9.2.2.

Læs mere i 3.3, Du skal indberette alle arealer i dit fællesskema.

11.5.4 Finansiell disciplin

I aftalen om EU's flerårige finansielle ramme fra 2023 er det fastlagt, at der hvert år oprettes en krisereserve på 450 mio. euro (i løbende-priser) med det formål at yde tilskud til landbrugssektoren i tilfælde af større kriser. Denne kaldes Landbrugsreserven.

I tilfælde af at landbrugsreserven ikke er tilstrækkelig til at dække udbetalinger til eventuelle kriser i EU's landbrugssektor, kan Kommissionen vedtage en tilpasningssats (finansiell disciplin) til udbetalingerne af de direkte betalinger. Tilpasningssatsen reducerer de årlige direkte betalinger til landbrugene med en given procentsats. Hvis de opkrævede midler gennem tilpasningssatsen ikke benyttes i det pågældende støtteår, tilbagebetales de det efterfølgende støtteår. Kommissionen har indtil 30. juni i det pågældende støtteår til at fastsætte en tilpasningssats.

Hvis finansiell disciplin bliver aktuelt et givent støtteår, bliver dit tilskud fratrukket finansiell disciplin, hvis dit samlede tilskudsbeløb under de direkte ordninger er over 2.000 euro. Finansiell disciplin bliver beregnet som en procentsats af den del af tilskudsbeløbet, der overstiger 2.000 euro.

11.6 Hvis du uberettiget får udbetalt tilskud

Hvis du uberettiget er udbetalt et tilskudsbeløb, stiller vi krav om tilbagebetaling. Hvis du ikke betaler inden betalingsfristens udløb, lægger vi renter på det beløb du skylder. Renten er nationalbankens udlånsrente + 8 procent pr år. Vi regner fra betalingsfristens udløb, indtil betalingen sker. Du bliver ikke opkrævet rente, hvis beløbet er under 50 kr. Vi kan til enhver tid modregne skyldige beløb, inklusive renter, i tilskud, vi udbetaler til dig.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at du skal indbetale det opkrævede beløb, selv om der er en klagesag i gang. Som klager kan du dog anmode Miljø- og Fødevarerklagenævnet om, at din klagesag skal tillægges opsættende virkning.

Hvis du vil læse om regler

Til dette afsnit har vi brugt:

[bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#)

- § 38 om fastsættelse af tilskuddet
- § 41 om overdragelse af areal
- § 42 om manglende opfyldelse af kriterier for tilskudsberettigelse

[Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\):](#)

- Art. 44 i 2021/2116
- Art. 93 i 2021/2116
- Art. 94 i 2021/2116

§§ 42 og 45 om tilbagebetaling af uretmæssig udbetalt tilskud i [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#)

§§ 47-53 om beregning af tilskudsnedsettelse og administrative sanktioner for de arealbaserede tilskudsordninger i [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#)

§ 6 om forsinket indsendelse af fællesskema i [bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2024 om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast selv](#)

Art. 17, om finansiell disciplin i [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)

12. Andre regler, du skal kende

12.1 Husk nationale bestemmelser ved etablering af småbiotoper

Småbiotoper under grundbetaling, der er etableret i 2023 eller senere, er ikke omfattet af 1 års reglen efter naturtypebekendtgørelsens § 2. Dette skyldes, at du har mulighed for at anvende dine småbiotoper landbrugsmæssigt hele året. Du har dog mulighed for at søge kommunen om permanent genopdykningsret til småbiotopen for at undgå en eventuel naturbeskyttelse. Det forudsætter dog, at arealet ikke allerede er omfattet af naturbeskyttelsesloven.

Småbiotoper der er etableret under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, er undtaget naturbeskyttelseslovens bestemmelser i op til et år efter endt forpligtelse.

[Læs mere om muligheden for småbiotoper under bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2025](#)

Vær opmærksom på, at der kan være andre nationale forpligtelser end dem, der er nævnt her. Det er dit ansvar at være informeret om hvilke nationale regler, der gælder for dine arealer. Er du i tvivl, kan du kontakte din kommune.

12.2 Svig med og misbrug af tilskud

Vi kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig med EU-midler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling eller en handling, du undlader at gøre, der påvirker din ret til at modtage tilskud eller påvirker, hvor meget du kan få i tilskud. Det kan for eksempel være, hvis:

- dokumenter fra dig er misvisende eller forfalskede
- du ikke lever op til en oplysningspligt

Vi forbeholder os ret til at kontakte tredjeparter med forbindelse til ansøgninger som en del af kontrollen med svig.

Vi anmelder sagen til politiet, hvis vi har mistanke om svig. Uanset resultatet af politianmeldelsen kan du helt eller delvist miste tilskuddet, hvis vi modtager en ansøgning fra dig med forfalskede dokumenter, urigtige eller vildledende oplysninger eller fortiede oplysninger. Du kan også risikere at få en bøde, blive udelukket fra at søge tilskud, eller at skulle betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Du skal føre tilsyn med opgaver, som du som tilskudsmodtager får løst af en tredjepart, f.eks. en konsulent. Gør du ikke det, kan det få konsekvens for dit tilskud, selvom det ikke er dig, der har løst opgaven.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Kapitel 10 i Lov nr. 470 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.
- § 289 a i [Lovbekendtgørelse nr. 1145 af 5. november 2024 \(straffeloven\)](#)
- Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)

12.3 Omgåelse af kriterier og forpligtelser

Vi kontrollerer også ansøgninger om tilskud for omgåelse af kriterier og forpligtelser. Omgåelse er den betegnelse, vi bruger, hvis en ansøger bevidst forsøger at opnå fordele på grundlag af kunstigt skabte betingelser. Det kan f.eks. være, hvis du deler din bedrift op i flere CVR-numre for at undgå loftet over tilskud for dermed at få mere i tilskud.

Når vi udfører kontrol for omgåelse, ser vi på, om du kan have opnået en konkret økonomisk fordel på baggrund af ejerforhold og relationer til andre ansøgere. Vi vurderer, om dit valg af virksomhedskonstruktion kun har haft til formål at opnå en økonomisk fordel.

Vær opmærksom på, at hvis du er udtaget til omgåelseskontrol, kan der først udbetales tilskud, når vi har truffet afgørelse om, at der ikke påvises omgåelse.

[Gå til vores sider om omgåelse](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- § Art. 62 og Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)

12.4 Force majeure og ekstraordinære omstændigheder

Hvis det på grund af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder har været umuligt for dig at overholde de krav, der er for at modtage tilskud, kan vi i helt usædvanlige situationer se bort fra den manglende overholdelse.

For at vi kan anerkende force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal den indtrufne begivenhed have været en helt usædvanlig situation, som:

- du ikke kunne forudse
- var uden for din kontrol
- reelt har forhindret dig i at opfylde dine forpligtelser.

Du skal desuden, efter vores vurdering, have gjort tilstrækkeligt for at sikre dig imod begivenheden.

Vær opmærksom på, at der skal være sammenhæng mellem årsagen til, at du ikke kunne overholde kravene og tidspunktet for force majeure-begivenheden eller den ekstraordinære omstændighed.

Force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder kan bl.a. være, hvis:

- tilskudsmodtager er afgået ved døden
- du som tilskudsmodtager er uarbejdsdygtighed i længere tid
- din bedrift i væsentlig grad bliver berørt af en alvorlig naturkatastrofe
- bedriftens stalde bliver ødelagt ved en ulykke
- hele eller dele af din besætning eller dine afgrøder bliver ramt af en sygdom i husdyrpopulationen (en epizooti), en plantesygdom eller en planteskadegører
- du bliver tvunget til at afstå jord eller fast ejendom til staten, altså hvis hele eller en væsentlig del af din bedrift bliver eksproprieret, og ekspropriationen ikke kunne forudses på tidspunktet for, at du sendte din ansøgning.

Eksemplerne er ikke udtømmende, og der vil altid være tale om en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Hvis du eller boet efter dig vil anmode om force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal vi have skriftlig besked om det senest 15 arbejdsdage efter det tidspunkt, hvor du eller din stedfortræder er i stand til at give en sådan meddelelse.

Ved dødsfald vil datoen for skifteretsattesten være et element, styrelsen kan lægge vægt på i den konkrete vurdering af, om boet har været i stand til at gøre force majeure gældende (ved beregning af fri-
sten på de 15 arbejdsdage).

Hvis du overskrider denne frist, kan vi ikke anerkende omstændigheden som begrundelse for den manglende overholdelse.

Vi kan bede dig om yderligere oplysninger, hvis vi har brug for dem for at kunne vurdere sagen.

12.4.1 Force majeure og ekstraordinære omstændigheder under grundbetalingsordningen

Hvis du har søgt om grundbetaling, og den manglende overholdelse af betingelser for tilskud skyldes force majeure eller usædvanlige omstændigheder, kan du bevare retten til tilskud for det areal, der var tilskudsberettiget på det tidspunkt, hvor der indtraf force majeure eller usædvanlige omstændigheder. Det er en konkret vurdering i den enkelte sag, hvornår vi vurderer, at du eller din stedfortræder var i stand til at give meddelelse om force majeure.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- §§ 45 og 46 i [bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#)
- Art. 3 og Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)

12.5 Vi indsamler og behandler dine data

For at vi kan behandle din ansøgning, behandler vi en række af dine data. Som hovedregel afgiver du disse data i forbindelse med din ansøgning, men i visse tilfælde indhenter vi også data fra andre myndigheder.

Vores adgang til at behandle dine data følger af reglerne for det enkelte tilskud, du søger om.

Vi behandler kun data, der er nødvendige og relevante for det tilskud, der søges. Vi behandler disse data for at sagsbehandle, administrere, udbetale og kontrollere de specifikke tilskud.

I særlige tilfælde kan vi videregive eller offentliggøre dine data. Dog kun hvis vi ved lov er forpligtet til det.

Når vi behandler dine personoplysninger, har du en række rettigheder, blandt andet retten til at søge indsigt i, hvilke personoplysninger vi har registreret om dig. Du har også ret til at få rettet, slettet eller blokeret eventuelt urigtige eller vildledende oplysninger.

[Gå til vores sider med detaljerede oplysninger om vores behandling af dine data](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Databeskyttelsesforordningen - [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger mv.](#)
- Databeskyttelsesloven - [Lovbekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2023 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger \(databeskyttelsesloven\)](#)
- Forvaltningsloven - [Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014](#)
- Offentlighedsloven - [Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020](#)

12.6 Hvis du vil klage over en afgørelse fra os

Du vil kunne klage over vores afgørelser til Miljø- og Fødevareklagenævnet via nævnets klageportal. Det vil altid stå beskrevet i den enkelte afgørelse fra os, hvordan du skal gøre, hvis du vil klage.

En klage skal altid sendes inden 4 uger fra den dag, hvor du fik afgørelsen.

Ring eller skriv til os, hvis du er i tvivl om, hvordan du klager.

Du kan læse mere om reglerne for bl.a. indgivelse af klage, frister, gebyrer m.v., der gælder for Miljø- og Fødevareklagenævnet, i lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Herudover kan du orientere dig om klageprocessen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

13. Retsgrundlag

Reglerne af betydning for grundbetaling, tilskud til arealer med stivelseskartofler og ø-støtte findes i følgende forordninger, love og bekendtgørelser:

13.1 EU-regler

- [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget \(EGFL\) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\), og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1305/2013 og \(EU\) nr. 1307/2013 \(CAP-planforordning\)](#)
- [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)
- [Kommissionens Delegerede Forordning \(EU\) 2022/1172 af 4. maj 2022 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem i den fælles landbrugspolitik og anvendelse og beregning af administrative sanktioner i forbindelse med konditionalitet](#)
- [Kommissionens Gennemførelsesforordning \(EU\) 2022/1173 af 31. maj 2022 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede system for forvaltning og kontrol under den fælles landbrugspolitik](#)
- [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2024/1468 af 14. maj 2024 om ændring af forordning \(EU\) 2021/2115 og \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår normer for god landbrugs- og miljømæssig stand, ordninger for klimaet, miljøet og dyrevelfærd, ændringer af strategiske planer under den fælles landbrugspolitik, revision af strategiske planer under den fælles landbrugspolitik og fritagelser fra kontrol og sanktioner](#)

13.2 Danske regler

- [Lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2024 om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast selv](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1357 af 3. december 2024 om konditionalitet og social konditionalitet for 2025](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1297 af 29. november 2024 om tilskud til bio-ordninger for 2025](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1602 af 28. december 2022 om kundtgørelse af Landbrugsstyrelsens kort med senere ændringer](#)

14. Bilag 1: Afgrøder i kombination med skovlandbrug

Afgrøderne i listen kan kombineres med skovlandbrug. I listen kan du se, hvilken af de fire afgrødekode for skovlandbrug du skal bruge alt efter, hvilken afgrøde du dyrker i kombination med godkendte arter af træer og/eller buske.

Se listen med godkendte afgrøder i afsnit 5.8 Skovlandbrug.

Du må gerne dyrke flere forskellige afgrøder sammen med træerne/buskene i dit skovlandbrug, så længe de tilhører samme afgrødekode for skovlandbrug – f.eks. kode 484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder.

TABEL 14.1. Afgrøder, som du kan have i kombination med træer og buske med frugt, bær eller nødder

Afgrøder, som du kan have i kombination med træer og buske med frugt, bær eller nødder		
Kode	Afgrødenavn	Vælg denne afgrødekode til skovlandbrug
1	Vårbyg	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
2	Vårhvede	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
3	Vårhavre	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
4	Blanding af vårsåede arter	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
5	Majs til modenhed	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
6	Vårhvede, brødhvede	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
7	Korn + bælgssæd under 50% bælgssæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
8	Vårspelt	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
9	Vinterspelt	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
10	Vinterbyg	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
11	Vinterhvede	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
13	Vinterhvede, brødhvede	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
14	Vinterrug	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
15	Vinterhybridrug	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
16	Vintertriticale	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
17	Blanding af efterårssåede arter	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
18	Korn og bælgssæd over 50% bælgssæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
19	Majs til modenhed med græsudlæg	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
21	Vårraps	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
22	Vinterraps	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
23	Rybs	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
24	Solsikke	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder

Afgrøder, som du kan have i kombination med træer og buske med frugt, bær eller nødder

25	Sojabønner	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
26	Linser	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
27	Kikærter	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
30	Ærter	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
31	Hestebønner	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
32	Lupin	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
35	Bælgsæd, flerårig blanding	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
36	Bælgsæd, andre typer til modenhed blanding	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
40	Oliehør	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
41	Spindhør	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
42	Hamp	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
51	Blanding bredbladet afgrøde, frø/kerne	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
52	Quinoa	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
53	Boghvede	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
54	Bælgsæd blanding	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
55	Vårrug	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
56	Vårtriticale	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
57	Vinterhavre	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
58	Sorghum	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
101	Rajgræsfrø, alm.	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
102	Rajgræsfrø, alm. 1. år, efterårsudlagt	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
103	Rajgræsfrø, ital.	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
104	Rajgræsfrø, ital. 1. år efterårsudlagt	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
105	Timothefrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
106	Hundegræsfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
107	Engsvingelfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
108	Rødsvingelfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
109	Rajsvingelfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
110	Svingelfrø, bakke- (tidl. Stivbladet)	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
111	Svingelfrø, strand-	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
112	Engrapgræsfrø (marktype)	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
113	Engrapsgræsfrø (plænetype)	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
114	Rapgræsfrø, alm.	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
115	Hvenefrø, alm. og krybende	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
116	Rajgræs, hybrid	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
117	Rajgræs, efterårsudl. hybrid	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
118	Rajsvingelfrø, efterårsudlagt	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
120	Kløverfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
121	Bælgplanter, frø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder

Afgrøder, som du kan have i kombination med træer og buske med frugt, bær eller nødder

122	Kommenfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
123	Valmuefrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
124	Spinatfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
125	Bederoefrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
126	Blanding af markfrø til udsæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
149	Kartofler, lægge- (certificerede)	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
150	Kartofler, lægge- (egen opformering)	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
151	Kartofler, stivelses-	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
152	Kartofler, spise- (pakkeri, vejsalg)	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
154	Kartofler, spise- (proces, skrællet kogte)	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
155	Kartofler, pulver/granules-	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
156	Kartofler, friteret/chips/pommes frites	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
160	Sukkerroer til fabrik	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
161	Cikorierødder	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
162	Blanding, andre industriafgr.	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
170	Græs til fabrik (omdrift)	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
171	Lucerne, slæt	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
172	Lucernegræs, over 25% græs til slæt inkl. eget foder	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
173	Kløver til slæt	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
174	Kløvergræs til fabrik	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
180	Gul sennep	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
182	Blanding af oliearter	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
210	Vårbyg, helsæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
211	Vårhvede, helsæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
212	Vårhavre, helsæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
213	Blandkorn, vårsået, helsæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
214	Korn og bælg-sæd, helsæd, under 50% bælg-sæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
215	Ærte-helsæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
216	Silomajs	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
217	Korn og bælg-sæd, helsæd, under 50% bælg-sæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
218	Silomajs med græsudlæg	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
220	Vinterbyg, helsæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
221	Vinterhvede, helsæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
222	Vinterrug, helsæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
223	Vintertriticale, helsæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
224	Blandkorn, efterårssået helsæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
230	Blanding af vårkorn, grønkorn	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder

Afgrøder, som du kan have i kombination med træer og buske med frugt, bær eller nødder

234	Korn og bælgssæd, grønkorn, under 50% bælgssæd	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
235	Blanding af vinterkorn, grønkorn	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
236	Græs med kløver/lucerne, under 50 % bælgpl. (omdrift) efterårsudlagt i vinterkorn til grønkorn	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
237	Græs med kløver/lucerne, over 50 % bælgpl. (omdrift) efterårsudlagt i vinterkorn til grønkorn	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
250	Permanent græs, meget lavt udbytte	482 Skovlandbrug med permanent græs
251	Permanent græs, lavt udbytte	482 Skovlandbrug med permanent græs
252	Permanent græs, normalt udbytte	482 Skovlandbrug med permanent græs
255	Permanent græs, under 50% kløver/lucerne	482 Skovlandbrug med permanent græs
256	Permanent kløvergræs, over 50% kløver/lucerne	482 Skovlandbrug med permanent græs
257	Permanent græs, uden kløver	482 Skovlandbrug med permanent græs
259	Permanent græs, fabrik, over 6 tons	482 Skovlandbrug med permanent græs
260	Græs med kløver/lucerne, under 50 % bælgpl. (omdrift)	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
261	Kløvergræs, over 50% kløver (omdrift)	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
262	Lucernegræs, over 50% lucerne (omdrift)	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
263	Græs uden kløvergræs (omdrift)	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
264	Græs og kløvergræs uden norm, under 50 % kløver	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
266	Græs under 50% kløver/lucerne, ekstremt lavt udbytte	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
267	Græs under 50% kløver/lucerne, meget lavt udbytte	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
268	Græs under 50% kløver/lucerne, lavt udbytte	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
269	Græs, rullegræs (omdrift)	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
270	Græs til udegrise, omdrift	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
272	Permanent græs til fabrik	482 Skovlandbrug med permanent græs
273	Lucerne til fabrik	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
274	Permanent lucernegræs over 25% græs, til fabrik	482 Skovlandbrug med permanent græs
276	Permanent græs og kløvergræs uden norm, under 50 % kløver	482 Skovlandbrug med permanent græs
277	Kløver til fabrik	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
278	Permanent lucerne og lucernegræs over 50% lucerne	482 Skovlandbrug med permanent græs
279	Permanent kløvergræs til fabrik	482 Skovlandbrug med permanent græs
280	Fodersukkerroer	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
281	Kålroer	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
282	Fodermarvkål	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder

Afgrøder, som du kan have i kombination med træer og buske med frugt, bær eller nødder

283	Fodergulerødder	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
284	Græs med vikke og andre bælgplanter, under 50 % bælgpl.	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
285	Græs og kløvergræs uden norm, over 50 % kløver	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
286	Permanent græs og kløvergræs uden norm, over 50 % kløver	482 Skovlandbrug med permanent græs
287	Græs til udegrise, permanent	482 Skovlandbrug med permanent græs
305	Permanent græs, uden udbetaling af økologi-tilskud	482 Skovlandbrug med permanent græs
306	Græs i omdrift, uden udbetaling af økologi-tilskud	483 Skovlandbrug med græs i omdrift
400	Asieagurker	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
401	Asparges	485 Skovlandbrug med permanente afgrøder
402	Bladselleri	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
403	Blomkål	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
404	Broccoli	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
405	Courgette, squash	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
406	Grønkål	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
407	Gulerod	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
408	Hvidkål	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
409	Kinakål	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
410	Knoldselleri	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
411	Løg	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
412	Pastinak	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
413	Rodpersille	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
415	Porre	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
416	Rosenkål	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
417	Rødbede	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
418	Rødkål	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
420	Salat (friland)	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
421	Savoykål, spidskål	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
422	Spinat	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
423	Suktermajs	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
424	Ærter, konsum	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
425	Suktermajs med græsudlæg	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
426	Bønner, andre	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
429	Jordskokker, konsum	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
430	Bladpersille	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
431	Purløg	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
432	Krydderurter (undtagen persille og purløg)	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder

Afgrøder, som du kan have i kombination med træer og buske med frugt, bær eller nødder

434	Grøntsager, andre (friland)	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
440	Solhat	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
448	Medicinpl., en- og toårige	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
449	Medicinpl., stauder	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
450	Grøntsager, blandinger	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
486	Hønsegård uden plantedække	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
488	Hønsegård, permanent græs	482 Skovlandbrug med permanent græs
496	Medicinpl., vedplanter	485 Skovlandbrug med permanente afgrøder
497	Planteskolekulturer, vedplanter, til videresalg	485 Skovlandbrug med permanente afgrøder
501	Stauder	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
502	Blomsterløg	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
503	En- og to-årige planter	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
510	Melon	485 Skovlandbrug med permanente afgrøder
512	Rabarber	485 Skovlandbrug med permanente afgrøder
513	Jordbær	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
540	Tomater	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
541	Agurker	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
544	Snitblomster og snitgrønt	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
547	Planteskolekulturer, stauder	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
548	Småplanter, en-årige	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
551	Moskusgræskar	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
552	Mandelgræskar	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
553	Centnergræskar	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
570	Humle	485 Skovlandbrug med permanente afgrøder
579	Tagetes, sygdomssanerende plante	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
596	Elefantgræs	485 Skovlandbrug med permanente afgrøder
597	Rørgræs	485 Skovlandbrug med permanente afgrøder
598	Sorrel	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
650	Chrysanthemum Garland, frø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
651	Dildfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
652	Kinesisk kålfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
653	Karsefrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
654	Rucolafrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
655	Radissefrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
656	Bladbedefrø, rødbedefrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
657	Grønkålfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
658	Gulerodsfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
659	Kålfrø (hvid- og rødkål)	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
660	Persillefrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder

Afgrøder, som du kan have i kombination med træer og buske med frugt, bær eller nødder

661	Kørvelfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
662	Majroefrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
663	Pastinakfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
664	Skorzonerrod/skorzonerrodfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
665	Havrerodfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
666	Purløgsfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
667	Timianfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
668	Blomsterfrø	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
701	Grønkorn af vårbyg	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
702	Grønkorn af vårhvede	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
703	Grønkorn af vårhavre	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
704	Grønkorn af vårrug	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
705	Grønkorn af vårtriticale	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
706	Grønkorn af vinterbyg	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
707	Grønkorn af vinterhvede	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
708	Grønkorn af vinterhavre	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
709	Grønkorn af vinterrug	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
710	Grønkorn af hybridrug	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder
711	Grønkorn af vintertriticale	484 Skovlandbrug med omdriftsafgrøder

15. Bilag 2: Ordninger, du kan kombinere med ikke-produktive elementer og arealer

Tilskudsberettiget? (Ja = får tilskud, Nej = fratrækkes markens indtegnede areal)										
Ikke-produktive elementer og arealer	Grundbe- taling	Ø-støtte	ØA (BIO/LDP)	Ekstensive- ring med slæt	Miljø- og klima- venligt græs	Varieret plantepro- duktion	Biodiversitet & bæredygtighed	Pleje af græs- og naturarealer	Målrettet regulering	Kartoffel- stivelse
3-metersbræmmer under GLM 4	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej
GLM-søer under GLM 8 og GLM 10	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
GLM-fortidsminder under GLM 8 og GLM 10	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej
Registrerede markkrat under GB	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej
Småbiotoper, slåningsbrak, blomsterbrak, bestøverbrak, under biodiversitet & bæredygtighed	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
Småbiotoper under grundbetaling og GLM10	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Nej
Brak under grundbetaling	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja, brak	Nej

